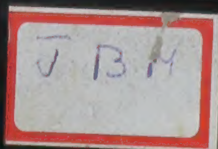
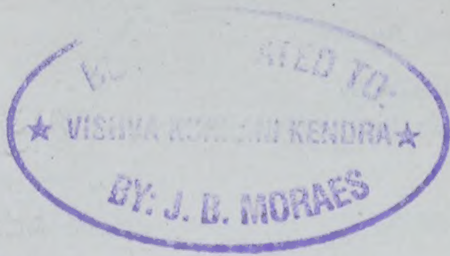
ಭರತ ಪುರ್ಯಾಚೊ ಭರತ ಮಾಸ್ತಿರ್

ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್

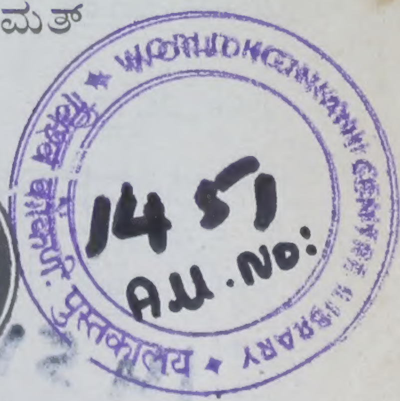
ಭರತಪುರಾಚೊ
ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

(ಕೊಂಕಣಿ ಏಕಾಂಕ ನಾಟಕ)

ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್

ಕೇರಳ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕೊಚ್ಚಿ

Bharata Puracho
Bharat Master
(Konkani Play)

By. K. Ramesh Kamat

First Published 1994

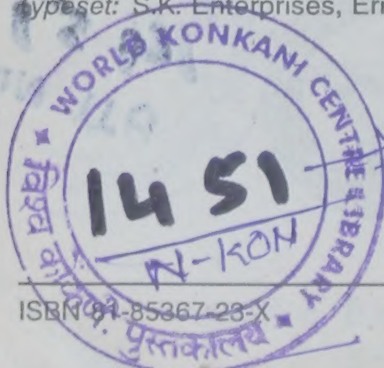

Cover Design by
Chandranath

Published by
Kerala Konkani Academy
Admn. Office: 'Gokul'
Palluruthy Nada West
Cochin - 682 006

Price : Rs. 20

Typeset: S.K. Enterprises, Ernakulam, Kochi - 18

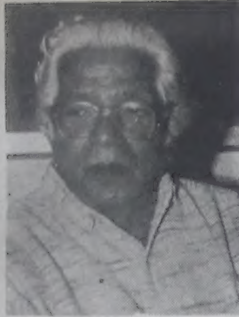

ISBN 81-85367-23-X

ಸಮರ್ಪಣ

ಮೆಗೆಲೆ ಸರ್ವ ಕಾರ್ಯಾವಳೀಂತ್
ಭರಲೆಲೆ ಮನಾನ
ಉಮೇದ್ ದೀವ್ನ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕರಚಿ
ಮ್ಹಜಿ ಘರ್ಕಾನ್ನಿ
ಶ್ರೀಮತಿ ಕಿರಣ್ಮಯಿ ಆರ್ ಕಾಮತ್
ಹಿಕಾ

ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ

ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್ ಹೊ ಬೆಂಗಳೂರಚಾ ವಿಶ್ವ-ಗೋಲಾಚೊ ಮುಖೇಲ್ ಅಭಿಯಂತೊ. ಮನಾಸ್ ವಿಶ್ರಾಂತ್ ಸಂಚಾರ ಕರತಾ ತರಿ ತಾಚೆ ಪಾಯ ಧರ್ತರೇಂತ್ ರೊಮೂನ್ ಆಸಾತ್. ಆನಿ ತಾಚ್ಯಾ ಕಾಳ್ಜಾಂತ್ ಕೊಂಕಣಿ. 'ಜನಮನ' ಹೊ ಕೊಂಕಣಿ ಸಿನೆಮಾ ತಾಣೆ ಎಕ್ಲ್ಯಾನ್ ತಯಾರ್ ಕೆಲೊ ಆನಿ ನಾಮನಾ ಜೊಡ್ಲಿ. ಮನೋರಂಜನಾ ವಾಂಗ್ಡಾಚ್ ಲೋಕಾಂಚೆ ಪ್ರಬೋಧನ ಕರಪ ಹೊ ತಾಚೊ ಹಾವೇಸ್.

ಜಿವೀತ್ ಆನಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಂಚೆ ಭಿತಲ್ಲೆಂ ಲಾಗಚೆಂ ನಾತೆಂ ತಾಕಾ ಸಮ್ಜಲಾ ದೆಕೂನ್ ತಾಚ್ಯಾ ಸಾಹಿತ್ಯಾಕ ಜಿಣೇಚೊ ನೇಟ್ ಯೆತಾ. ರಮೇಶ್ ಬಾಬಾನ ಕಾನಡಿ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಜಾಯತೀ ನಾಟಿಕಾಂ, ಕಾಣಿಯೊ ಕವಿತಾ ಬರಯ್ಲ್ಯಾತ್.

'ಭರತಪುರಾಚೊ ಭರತಮಾಸ್ತರ್' ಹೆಂ ಏಕ ನಾಟ್ಕುಲೆಂ. ತರ್ನ್ಯಾ ಮನಾಚೊ ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂ ಖಾತಿರ ಬರಯಿಲೆಂ ನಾಟಿಕಾಚೆಂ ಸಗಳೆಂ ತಂತ್ರ ಸಾದೂನ್ ತೊ ಜಿಣೇಚೊ ಮಂತ್ರ ಸಾಂಗತಾ. ಮನ್ಶಾಚೆಂ ಜಿವೀತ್ ಆನಿ ಸ್ಯೆಮಾಚೆಂ ಜಿವೀತ್ ಹಾಂಚೆಂ ನಾತೆಂ ಸಾಮ್ಕೆ ಲಾಗಚೆಂ. ಮನೀಸ್ ಹೊ ಲೆಗೀತ್ ಸ್ಯೆಮಾಂಚೊ ವಾಂಟೊ ಆನಿ ಸ್ಯೆಮಾಚೇರ್ ಆಗಳಿಕ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಮನ್ಶಾನ್ ಸ್ಯೆಮಾಚೆರ್ ಆಗಳಿಕ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಮನ್ಶಾಚೆಂ ಜಿವೀತಚ್ ಸಂಕಷ್ಟಾಂತ್ ಪಡತಾ. ಹೆಂ ಸತ್ಯ ಸಾಂಗೂನ್ ಲೊಕಾಂಕ ಕಳ್ನಾ ಆನಿ ಆವಡ್ನಾ. ಲೊಕಾಂಕ್ ತೆಂ ಕಳ್ಚೆಂ ಮ್ಹಣೂನ್ ಆವಡ್ಚೆ ಮ್ಹಣೂನ್ ತಾಕಾ ಜಿವತಾಚೆ ರಂಗ ದಿಂವ್ಚೆ ಪಡ್ತಾತ್. ಆನಿ ಹೆ ಜಿವಿತಾಚೆ ರಂಗ ಸಗ್ಳ್ಯಾಂತ್ ಬರೆಂ ದಿಷ್ಟಿ ಪಡ್ತಾತ್ ತೆ ನಾಟಕಾಂತ್.

ನಾಟಕ ಹೆಂ ಚಲಪಿ ಉಲೊವಪಿ ಸಾಹಿತ್ಯ. ನಾಟಕಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಸಾಂಗತಾ ಲ್ಹಾನ್-ವ್ಹಡಾಂಕ, ಬಾಯ್ಲ-ದಾದಲ್ಯಾಂಕ ಕಳ್ತಾ. ನಾಟಕಾಂತ್ ಬರೊವಪಿ ಹಾಸತ್, ಹಾಸಂಯ್ತ ಚಿಪ್ಟೆ ಕಾಡ್ತಾ, ಸಮಾಜಾಕ ಸುದಾರತಾ. "Castiget ridendo nores."–ಹಾಸತ್, ಹಾಸಂಯ್ತ್ ಸಮಾಜಾಕ ಸುದಾರಪ ಹೆ° ನಾಟಕಕಾರಾಚೆ ಏಕ ವ್ಹಡ್ಲೆ° ಕಾರ್ಯ. ಶಾಣಿ ಉತ್ರಂ° ಸಾಂಗೂನ್ ಲೋಕ್ ಶಾಣಿ ಜಾಯ್ನಾತ್. ಮಾಚ್ಯೇರ್ ಪಾತ್ರಂ° ಖೆಳೋವ್ನಾಚ್ ತೊ ವಾವ್ರ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಅದೀಕ್ ಸಫಲ್ ಜಾತಾ. ಆನಿ ಜಾಣ್ಟ್ಯಾಂಕ ಶಾಣೆ ಕರಪಾಪರಸ ಭುಗ್ಯಾ‌ರ್ಯಾಂಕಚ್ ಶಾಣೆ ಕರಪ ಹೆ° ಶಾಣೆಪಣಾಚೆ ಲಕ್ಷಣ. ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್ ಹೊ ವಾವ್ರ ಕರತಾ.

ಮಾಚ್ಯೇರ್ ತರೇಕತರಾಂಚಿ ಹಾಸೋವಣಿ ಪಾತ್ರಂ° ಖೆಳೋವ್ನ್ ಭುಗ್ಯಾ‌ರ್ಯಾಂಚ್ಯಾ ಕಂವಳ್ಯಾ ಮನಾಂತ್ ರುಖಾಚ್ಯಾ ಮೊಗಾಚೆ° ಬೀ ರೊಯ್ತಾ. ನಾಟಕಕಾರ್ ಹೊ ಏಕ ಮಾಸ್ತರ್ ಭುಗ್ಯಾ‌ರ್ಯಾಂಕ ಶಿಕೊವಪಿ ತಾಂಕಾ° ದೇಖ ದಿವಪಿ ಆನಿ ಕೆನ್ನಾ ಆಪಲೆ ಭಡ್ವೇನ್ ಘಾಯೊ ಕರೀನಾಸ್ತನಾ ಸರಳ ಕರಪಿ.

ಮನೀಸ್ ಆನಿ ಸೈಮ್, ಮನೀಸ್ ಆನಿ ಸಮಾಜ, ಮನೀಸ್ ಆನಿ ಧರ್ಮ, ಮನೀಸ್ ಆನಿ ರಾಜ್ಯಕರ್ತೆ - ಹೆ ಕಾಂಯ್ ಪ್ರಸ್ನ ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್ ಹಾಣೆ ಸಹಜತಾಯೇನ್ ಮಾಂಡ್ಲ್ಯಾತ್.

ಹೆ° ನಾಟ್ಕುಲೆ° ಭುಗ್ಯಾ‌ರ್ಯಾಂಕ್ ತಶೆಂಚ್ ಜಾಣ್ಟ್ಯಾಂಕ್ ಮಾನ್ತಲೆ ಅಶಿ ಆಸ್ತ ಧರತಾ°.

ಡಾ. ಮನೋಹರ್ ರಾಯ್ ಸರ್ದೇಸಾಯ್

ಲೇಖಕಾಲಿ° ಉತ್ರ°

ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತಾ ಮೇಳ್ನ್ ಏಕ ನವೊ ಆಯಾಮ ಆಯ್ಲಾ. ಹೆ ಸಂದರ್ಭಾರಿ ಆಮ್ಚಿ ಮಾತೃಭಾಷೇಕ ಕಾಂಯ ತರಿ ದೇಣೆ ದೀವ್ಯಾ ಪ್ಹಳೆಲ್ಯಾ ಆಶೇನ ಬರಯಿಲಿ ಹೀ ಕೃತಿ ಆತ ತುಮ್ಚೆ ಹಾತಾಂತ್ ಆಸ.

ಹೆ ನಾಟಕಾಂತ್ಲಿ° ಕಥಾಪಾತ್ರ, ಸನ್ನಿವೇಶ, ಕಾಲ – ಸರ್ವಯ್ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಆಸ. ಕೋಣಾಕಯ್ ಮನಾಂತ್ ಲೆಕೂನ್ ಬರಯಿಲೆ ನ್ಹಯ್. ಖಂಚ್ಯಾಯ್ ಸಮಾಜಾಂತ್ ಆಸುಂಕ್ ಫಾವ ತೆ ಥೊಡೆ ಬರೆಂ-ವಾಯ್ಟ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ್ ಸಾಂಕೇತಿಕ ರೂಪಾನ ಹಾಂಗಾ ದಿಲ್ಯಾಂತ್.

ಹೆ° ನಾಟಕ ಬರೊವ್ಪಾಂಕ್ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರೇರಣಾ ಮೆಗೆಲಿ ಭಯ್ಣ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಹಾಲಾಡಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ ಕಾಮತ್ ಹೀಚ್ ಅಶಿ ಸಾಂಗ್ಚೆ° ಅವಶ್ಯ. ಏಕ ಕೊಂಕಣಿ ನಾಟಕ ಸ್ಪರ್ಧ್ಯಾಕ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕ ಜಾವ್ನ್ ಆಸ್ಚೆ ಏಕ ನಾಟಕ ಜಾಯ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೂನ್ ಮಾಕಾ ತೀಣೆ ಮಸ್ತ ಪಾವಟೆ ಹಠ ಧರಲೆ. ದೆಕೂನಚ್ ಹೆ° ಬರಯ್ಲೆ. ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಆಸ್ತನಾಚ್ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರಾಂನಿ ತೆ° ವಾಚೂನ್ ಬರೆ° ಜಾಲೆ° ಅಶಿ ಸಾಂಗ್ಲೆ. ಆತ° ಹೆ° ಪುಸ್ತಕಾಚೆ° ರೂಪಾನ್ ಭಯ್ರಯೆತಾ ಆಸ. ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕಾಚೆ ಮುಖ ಚಿತ್ರ ಬರೆಂ ಜಾವ್ನ್ ಕರ್ನ್ ದಿಲೆಲ್ಯಾ ಕಲಾಕಾರ್ ಶ್ರೀ ಚಂದ್ರನಾಥ್ ಹಾಂಕಾ ಹಾಂವ ಆಭಾರಿ.

ಆಪಣಾಲ್ಯಾ ಅನೇಕ ಕಾಮಾ ಮದೆಂಯ್ ಫುರ್ಸತ್ ಕರ್ನ್ ಜಾಯಿ ತಶಿ ದುರುಸ್ತ ಕರ್ನ್ ದಿಲೆಲ್ಯಾ ಪಯ್ಯಾನೂರ್ ರಮೇಶ್ ಪೈಕಯ್ ಹಾಂವ ಆಭಾರಿ ಆಸ.

ಕೇರಳ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಹೆ° ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ ಕರೂಂಕ ಮುಖಾರ್ ಆಯ್ಲಿ. ಹಾಂವ ತಾಂಚೆಕಡೆ ಉಪಕಾರಿ ಉರತಾ°. ಕೊಂಕಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯಾಂತ್ ಅಪಾರನಾಂವ ಜೊಡಿಲ್ಲೆ ಡಾ. ಮನೋಹರ್‌ರಾಯ್ ಸರ್ ದೇಸಾಯ್ ಹಾನ್ನಿ ಹೆ ನಾಟಕಾಕ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ ಬರಯ್ಲೆ ಹೆ° ಮಗೆಲೆ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಅಶಿ ಹಾಂವ್ ಆಠಯ್ತಾ.

ತುಮ್ಗೆಲ್ಯಾ ಟೀಕೇಕ ಹಾಂವ ಸ್ವಾಗತ ಕರತಾ°.

–ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್

ಪ್ರಕಾಶಕಾಲಿಂ ಉತ್ರಂ

'ಜನಮನ' ಚಿತ್ರಾಚೆ ನಿರ್ಮಾಪಕ ಆನಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ಹೆ ನಾತ್ಯಾನ ಸಹೃದಯಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೊಕಾಕ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್ ಸುಪರಿಚಿತ ಆಸಾತ್.

ತಾಂಚಿ ಹೀ ಪ್ರಥಮ ಕೊಂಕಣಿ ಕೃತಿ ಭಾಯ್ರ ಹಾಡ್ತನಾ ಆಮ್ಕಾ ಖುಶಿ ದಿಸ್ತಾ. ತಾಂಗೆಲೆ ಸಿನೆಮಾ ಕೇರಳಾಂತ್ ಸಾಬಾರ್ ಗಾಂವಾಂತ್ ಆಮಿ ಖೆಳಯ್ಲಾಂ. ಆನಿ ಆತ ತಾಂಗೆಲೆ ಪುಸ್ತಕಯ್ ಸಾಬಾರ್ ಗಾಂವ್ಚೆ ವಾಚಕಾಂಕಡೆ ಆಪ್ಟೋಚ್ ವಾಟೇನ್ ಪಾವ್ತಾ ಆಸ.

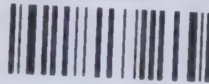
ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಲೇಖಕಾಲೆ ಪುಸ್ತಕಾಕ ಗೊಂಯ್ಚೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರಾಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನಾ; ಆನಿ ಕೇರಳಚೆ ಸಂಸ್ಥೇವತೀನ ಪ್ರಕಾಶನ. ಹೀ ಕೊಂಕಣಿಚೆ ಭವಿಷ್ಯಾಚಿ ಉಜ್ವಲ ಏಕ ಸೂಚನಾ ಅಶಿ ಆಮಿ ಲೆಕ್ತಾತ್.

ಜಯ ಕೊಂಕಣಿ!

–ಕೇರಳ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಭರತಪುರಾಚೊ
ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಪಾತ್ರವರ್ಗ

ಸೂತ್ರಧಾರು			
ಪಿಸ್ಸೊರಾಯು	–		ಕಾಲ್ಪನಿಕ ದೇಶಾಚೊ ರಾಯು
ಮಂತ್ರಿ	–		ಪಿಸ್ಸೊರಾಯಾಲೊ ಅಮಾತ್ಯ
ಭರತಮಾಸ್ತರ್	–		ಸರಕಾರಿ ಶಾಳೆಚೊ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರ್
ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ	–		ಪೋಲೀಸ್ ಮುಖ್ಯಸ್ಥ
ಕೊತ್‌ವಾಳ್	–		ನಗರಾಚೊ ಪೈಲ್‌ವಾನ್
ಡೇವಿಡ್	–	ಪಾದ್ರಿ	ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿ ಜನ
ಖಾನ್‌ಸಾಬ್	–	ಮುಲ್ಲಾ	
ಶಂಭಾಭಟ್	–	ವೈದಿಕ	
ಶೂರಪ್ಪಾ	–		ರಾನಾಚೊ ಚೋರ್

ಆನಿ ಅಂಗರಕ್ಷಕ, ಭುರ್ಗಿಂ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಕಾನ್ಸ್‌ಟೇಬಲ್ಸ್, ಕೊತ್‌ವಾಳಾಲೆ ಸಹಚರ, ಶೂರಪ್ಪಾಲೆ ಸಹಚರ, ನಾಗರಿಕ ಇತ್ಯಾದಿ...

ಭರತಪುರಾಚೊ ಭರತಮಾಸ್ತರ್

[ಉಜ್ವಾಡ ಜಾತಾನಾ ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರ್ ಸೂತ್ರಧಾರು ರಾಬಿಲೆ ದಿಸ್ತಾ]

ಸೂತ್ರಧಾರು

ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಮ್ಮಾ! ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಂಯೇ! ನಮಸ್ಕಾರು ಗಾ, ನಮಸ್ಕಾರು! ಸರ್ವಾಂಕ ನಮಸ್ಕಾರು. ನಮಸ್ಕಾರು ಇತ್ಲೇಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಿತೆ? ಏಕ ಹೋಡು ದೀರ್ಘದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರು. [ಏಕ ದಂಡ ನಮಸ್ಕಾರು ಘಾಲ್ತಾ] ಹೊ ನಮಸ್ಕಾರು ಕಿತ್ಯಾಕ ಅಶಿ ಮ್ಹಣತಾತ್‌ವೆ? ಕಾರಣ ಕಾಂಯಿತರಿ ನಾಶಿ ಹಾಂವ ನಮಸ್ಕಾರು ಘಾಲ್ಚೊ ನ್ಹಯಿ. ಖರೇಂಚಿ ಕಾರಣ ಆಸ. ·ಆನಿ ತೆ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಆಜಿ ಆಮಿ ಭುರ್ಗಿಂ ಮೇಳ್ನ್ ಏಕ ನಾಟಕ ಕರ್ತಾತಿ. ತುಮಿ ದಯಾಕರನು ಪಳೋವ್ಕಾ. ಪಳೋವ್ನ್ ಖುತ್‌ಖುತೀ ಹಾಸ್ಕಾ. [ಜಾಪೇಕ ಕಾನ ದೀವ್ನ್]....ಕಿತೆ? ಹಾಸುಂಕ ಜಾಯ್ನಾ? ತುಮ್ಗೆಲೆ ತೊಂಡಾಂತು ಹಾಸೂಚ್ ನಾ ಅಶಿ ಮ್ಹಣತಾತ್‌ವೆ? ಹಾಸು ಪುರಾಯ್ ಭುಗ್ಯಾರ್ಂಕಚ್ ಸೊಡ್ಲಾ ಮ್ಹಣತಾತ್‌ವೆ? ಜಾಯ್ತುಗಾ... ತುಮಚ್ಯಾ ಮನಾಂತ್ ರಣ್ಣೆ ಪುಣಯಿ ಆಸ ನ್ಹಯ್....? ಆಮ್ಗೆಲೆ ಹೆಂ ಹಾಸ್ಯನಾಟಕ ಪಳೋವ್ನ್ ಖೂಬ ರಡ್ಯಾತ್... ತುಮ್ಗೆಲೆ ರಣ್ಣೇಚ್ ತುಮಿ ಆಮ್ಕಾ ದಿವ್ಚೊ ಗೌರವು ಅಶಿ ಆಮಿ ಲೆಕತಾತ್. [ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂ ಮದೆಂತುಲ್ಯಾನ ಎಕ್ಲಿ ಬಾಯ್ಲ ಸಭಾ ಸೊಡೂನ್ ವಚ್ಯಾಕ ಉಟಾಯ್ತಾ ಪಳೋವ್ನ್] ಹೇ ಮಾಂಯೇ! ಖಂಯಿ ಭಾಯ್ರ ಸರಲ್ಯಾ? ನಾಟಕ ಪಳಯ್ನಾತ್ ಕಿ? ರಡೂಂಕ ಸಾಂಗ್ಲೆತೆನ್ನಾಚ್ ಭಾಯ್ರ ಸರ್‌ಲಿಮೂ? ಕಿತೆಂ? ಘರಾಕಡೆ ರೋಣೂಚ್ ಪುರೊ ಜಾಲೆಂ ಮ್ಹಣ್ ಹಾಂಗಾ ಆಯ್ಲಿ ಕಿ? ಹಾಂಗಾಯಿ ರಡೂಂಕ ಸಾಂಗಿಲ್ಯಾಂತ್ ಬೇಜಾರ ಜಾಲ್ಲಾ ಕಿ? ಕ್ಷಮಾ ಕರಿ, ಮಾಂಯೇ! ಜಾಯ್ ತರಿ ಹೋಡ್ ನಮಸ್ಕಾರು ದುಸ್ರೆ ಏಕ ಪಟಿ ಘಾಲ್ತಾ. ನಪುರೊ ತರಿ ತುಜೆ ಪಾಯ ಧರ್ತಾ. ಪುಣ, ತುಮೆಂಯಿ ದಯಾದವರ್ನ್ ಹೆಂ ನಾಟಕ ಪಳೋವ್ಕಾ. ಕಿತ್ಯಾಕ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ, ಆಜ್‌ಕಾಲ್ ನಾಟಕ ಕರತಲೆ ಜನ ಖೂಬ ಜಾಲ್ಯಾಂತ್. ಪುಣ, ತೆಂ ಪಳೊವುಂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಚ್ ನಾತ್. ಕಿತೆಂ ಕರಚೆ? ಖಂಯ್ ಪಳಯ್ ಥಂಯ್ ನಾಟಕಚ್, ನಾಟಕ! ಘರಾ ಭಿತರಿ ನಾಟಕ, ಘರಾಭಾಯ್ರ ನಾಟಕ! ಜನ್ಮಾಕ ಯೆತನಾಯ್ ನಾಟಕ, ಜನ್ಮ ಸರ್ತಾನಾಯ್ ನಾಟಕ! ಅಶಿ

ಆಸ್ತನಾ ಆಪ್ಗಲೆ ರಂಗಮಾಚ್ಯೆವೆಲೆ ಹೆ^{0} ನಾಟಕ ಕೊಣಾಕ ಜಾಯ್, ನ್ಹಯ್‌ವೆ? ಪುಣ ಹೆ^{0} ಏಕ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಚೆ ನಾಟಕ ಮಾಂಯೇ! ತುಮಿ ತರಿ ಆಪ್ಲೆ ಸಾರ್ಕೆ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೀನಾತ್, ಆಮಿ ಹೋಡ ಜಾಲ್ಲೆ ತೆನ್ನಾ ನಿಜ ಜೀವನಾಂತ್ ನಾಟಕ ಕರಚೆ^{0} ಕಶಿ? ವ್ಹಯ್, ನ್ಹಯ್‌ವೆ? ಆನಿ ವೇಳ್ ಕಾಡೂನಾಕಾತ್.. ಪಳಯಾತ್ ತುಮಿ ಸಹಜ ಜೀವನಾಂತ್ ಕರಚೆ ನಾಟಕಾಪರಸ ಚಂದಕರನು, ಸಹಜಜಾವ್ನ್, ನಾಟಕಾಂತ್ ಜೀವಂತಿ ಪಾತ್ರಘೆತ್ತತ್ – ಹೆ^{0} ತುಮಿ ಪಳೋವ್ಯೇತ್. ನಾಟಕ ಪಾತ್ರಧಾರಿ ಹಾಂವ ಎಕ್ಲೋಚ್ ನ್ಹಯ್. ಮೆಗೆಲೆ ಹೆ^{0} ನಾಟಕ ಏಕ ಪಾತ್ರಾಭಿನಯಯ್ ನ್ಹಯ್. ಆಮಚೊ ನಾಟಕಾಚೋಚ್ ಏಕ ಪಂಗಡ ಆಸ್ಸ.

[ಸೂತ್ರಧಾರು ಮಾಗಶಿ ಘುಂವತಾ ಆನಿ ಕಿರ್ದತಾ]

ಬಾಬುಣೀ.... ಗೊಂಡೀ.... ಬಾಬ್ಲೂ.... ಸುಬ್ಬಾ.... ಕೆಚ್ಚಾ..... ಮಾಣಕೂ..... ಯೆಯ್ಯಾ....

[ಸಾಬಾರ ಭುಗಿ^{0} ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರ್ ಚಾರಿಯಿ ವಶೀನ 'ಓ...' ಮ್ಹಣತಾ ಯೆತಾತ್.]

ಭುಗಿ^{0}

[ಏಕಮೆಳೀತ ನಾಚ್ ಕರತಾತ್]

ನಮಸ್ಕಾರು ಮಾಮ್ಮಾ ತುಮ್ಮಾ
ನಮಸ್ಕಾಕು ಮಾಂಯೇ ತುಮ್ಕಾ
ನಮಸ್ಕಾರು ತುಮ್ಕಾ ನಮಸ್ಕಾರು ತಾಂಕಾ
ನಮಸ್ಕಾರು ಕರತಾತ್ ಸರ್ವಾಂಕ

[ನಮಸ್ಕಾರು...]

ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಲೆ ನಾಟಕ ಮಜೆಚೆ ನಾಟಕ
ಪಳೊವ್ನ್ ಸರ್ವಯ್ ತುಮ್ಮಿ
ಸಂಗೀತಾಚೆ^{0} ಆನಿ ನೃತ್ಯಾಚೆ^{0} ನಾಟಕ
ಪಳೊವ್ಕಾ ಸರ್ವಯ್ ತುಮ್ಮಿ
ಹಾಸ್ಯಾ ನಾಟಕ ಪರಿಹಾಸ್ಯಾ ನಾಟಕ
ಪಳೊವ್ನ್ ರಡ್ಕಾ ತುಮ್ಮಿ

[ನಮಸ್ಕಾರು...]

[ಭುರ್ಗಿ^{0} ನಾಂಚ್ತಾ ನಾಂಚ್ತಾ ಭಿತರ್ ಪತಾತ್. ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರ್ ಸೂತ್ರಧಾರು ಮಾತ್ರ ಉರತಾ.]

ಸೂತ್ರಧಾರು

ಆಪ್ಗೆಲೊ ನಾಟಕಾಚೊ ಪಂಗಡ ಪಳಯ್ಲೊಮೂ? ಆನಿ ನಾಟಕ ಸುರು ಕರುಯಾಂ? ಹೆ^{0} ನಾಟಕ ಚಲ್ಚೆ ಖಂಯ್? ಕಿತೆ^{0} ಮಾಮ್ಮಾ, ರಂಗ ಸ್ಥಳ ಪ್ಣಳ್ಳೆ? ಪ್ಣಯ್, ಪ್ಣಯ್... ರಂಗಮಾಚಿ ಖರೇಂಚ್. ಪುಣ ತೆ ರಂಗ ಮಾಚ್ಯೇಕಯ್ ಏಕ ನಾಂವ ಜಾಯ್ಮೂ! ಆಪ್ಗಲೆ ಹೆ^{0} ನಾಟಕ ಚಲ್ಚೆ ರಂಗಮಾಚ್ಯೇಕ ಆಮಿ ಭರತಪುರ ಮ್ಹಣೂಚ್ ನಾಂವ ಘಾಲ್ಯಾ. ಜಾಯ್ತ ನ್ಹಯ್ಪೆ? ಆಪ್ಚೆ ನಾಟಕ ಹಾಸ್ಯಾಚೆ ಮ್ಹಣ್ ಆದೀಂಚ್ ಸಾಂಗ್ಲೆಮೂ! ತೆ^{0} ನಿಮಿತ್ತ ಹೆ ಭರತ ಪುರಾಂತ್ ಆಶಿಲೆ ಏಕ ರಾಯಾಲಿ ಕಾಣಿ ಕಾಡ್ಯಾ^{0}. ಆಶಿಲೆ ಮ್ಹಣ್ ಕಿತೆ? ಆಸಚ್. ಹಾಸ್ಯನಾಟಕಾಕ್ ಯೋಜ್ಯ ಜಾಪ್ನ ತೊ ರಾಯು ಏಕ ಕೇವಲ ರಾಯು ನ್ಹಯ್. ತೊ ಏಕ ಪಿಸ್ಸೊ ರಾಯು.

[ಸೂತ್ರಧಾರಾವೆಲೊ ಪ್ರಕಾಶು ಊಣೆ ಜಾತಾ ಆನಿ ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರ್ ಕಾಳೋಖ್ ಜಾತ್ತಾ. ಮಾಗಶಿ ಥಾಕೂನ್ ಸಮೂಹಗೀತ ಆಯ್ಕೂಂಕ ಯೆತಾ.]

ಭರತದೇಶಾಂತ್ ಏಕ ಗಾಂವ್
ಭರತಪುರಿ ಮ್ಹಣು ತಾಜ್ಜೆ ನಾಂವ್
ಆಸಿಲೊ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ಏಕ ರಾಯು
ತಾಕ್ಕಾ ಮ್ಹಣ್ತಾಲೆ ಪಿಸ್ಸೊ ರಾಯು!

ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ರಡತಾ ರಾಯು
ದುಃಖ ಜಾಲ್ಯಾರಿ ಹಾಸತಾ ರಾಯು
ಕೋಪು ಜಾಲ್ಯಾರಿ ನಾಂಚ್ತಾ ರಾಯು
ಶಾಂತಿ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಕೊಪ್ತಾ ರಾಯು!

[ಹೆ^{0} ಪದ ಆಯ್ಕೂಂಕ ಯೆತಾನಾ ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರ್ ಏಕ ಹಾರಸ್ಯಾ ಮುಖಾರ್ ರಾಬೂನ್ ಪದಾಕ ಸಮಜಾಪ್ನ ತ್ಯಾತ್ಯಾ ನಟನ ಕರಚೊ ರಾಯು ದೆಕೂಕ ಯೆತಾ]

[ಪಿಸ್ಸೊರಾಯಾಚೇರ್ ಉಜ್ವಾಡ್ ಚಡ ಜಾತಾ]

ಪಿಸ್ತೊರಾಯು

ಶ್ಯೆ! ಹೆಂ ಕಸಲೆ ರಾಜ್ಯ! ಕಸಲೊ ಕೋಶು! ಆಮ್ಚೆ ರಾಜ್ಯಾಂತ್ ಇತ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಆಸಮೂ, ಎಕ್ಲೊಯಿ ಪೂತು ಯೇವ್ನ ತಾಕಾ ಸಮಸ್ಯಾ ಆನಿ ಕಷ್ಟ ಆಸ್ಸ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೂಕ ಯೇನಾಮೂ! ಜನಾಂಕ ಖುಶಾಲಿಯಿ ಸಂತೋಷೂಯಿ ಚಡ ಜಾಲ್ಯಾತ್! [ರಾಯು ರಡೂಂಕ ಲಾಗ್ತಾ] ದೇವಾ! ಅಸಲಿ ಶಿಕ್ಷಾ ಮಾಕಾ ಕಿತ್ಯಾಕ ಚಡ ಕೆಲ್ಯಾ? ಹಾಂವ ತುಕಾ ಮಾಗತಾ ಕಿ ಚಡ ತ್ರಾಸ ಆನಿ ಸಂಕಟ ಆಮ್ಚೆ ಪ್ರಜೇಕ ದೀ! ರಾಜ್ಯ ಭರ್ ಕಂಟಕ ಹಾಡಿ!

[ತೆಸ್ನಾ ಮಂತ್ರಿ ಆನಿ ಏಕ ಅಂಗರಕ್ಷಕ್ ಮಾಚ್ಯೇರ್ ಯೆತಾತ್.]

ಮಂತ್ರಿ

ಮ್ಹಾರಾಜ್.....ಮ್ಹಾರಾಜ್.....!

ರಾಯು

[ಮಂತ್ರೀಕ ಪಳಯ್ತಾ] ಕಿತೆಂ? ತೂ ಆಯಿಲೊ ಕಿತ್ಯಾಕ? ಆಮ್ಕಾ ಕೋಣಯ್ ಭೆಟೂಕ ಆಯ್ಲುಕಿ? ಕಷ್ಟ ಆನಿ ಸಮಸ್ಸಾ ಘೇವ್ನ ಫಿರ್ಯಾದ್ ದಿವೂಂಕ ಕೋಣಯ್ ಆಯ್ಲೆಕಿ?

ಮಂತ್ರಿ

ನಾ, ಮ್ಹಾರಾಜ್...ತುಮ್ಚೆ ರಣ್ಣೆ ಆಯ್ಕೂನ್ ಹಾಂವ ಆಯ್ಲಾ...ತುಮಿ ಇತ್ಲೆ ದುಃಖ ಪಾವಚ್ಯಾಕ ಕಿತೆಂ ಕಾರಣ ಹೆಂ ಸಮಜೂಯಾ ಮ್ಹಣು ಆಯ್ಲೊ ಪ್ರಭೋ!

ರಾಯು

[ಮಂತ್ರೀಲಾಗಿ] ಆಮಿ ಸಿಂಹಾಸನಾರ್ ಚಡೂನ್ ಕಿತ್ಲೆ ದೀಸ ಜಾಲೆ? ಎಕ ಪ್ರಜಾಯ್ ಆಪಣಾಲೆ ಸಮಸ್ಯಾ ಘೇವ್ನ ಆಮ್ಚೆ ಲಾಗಿ ಯೇನಿ! ಹೆಂ ಏಕ ದುಃಖಾಚೊ ವಿಷಯ್ ಆಸ್ಸ, ನ್ಹಯ್? ಫುಳ್ಳೆ ರಾಯಾಲೆ ಕಾಳಾಕಯ್ ಅಶೀಚ್ ಜಾತಾಲೆ ಕಿ?

ಮಂತ್ರಿ

ನಾ, ಮ್ಹಾರಾಜ್... ಫುಳ್ಳೆ ರಾಯಾಲೆ ದರ್ಬಾರಾಂತ್ ಖೂಬ ಜನ ಯೆತಾಲೆ. ಸಕಾಳಿ ಥಾಕೂನ್ ರಾತಿ ಪರ್ಯಂತ್ ಲೋಕ ಗೀಚ್ ಮಾರ್ನ್ ಯೆತಾಲೆ ಸಮಸ್ಯಾವಯ್ರಿ ಸಮಸ್ಯಾ; ಕಷ್ಟಾ ಮಾಗಶಿ ಕಷ್ಟ ಘೇವ್ನ್ ತಾಂಚೆ ಸಂಕಟ ನಿವಾರಣೇಚ್ಯೊ ಮಾಗಣ್ಯೊ ಘೇವ್ನ್ ಯೆತಾಲೆ.

ರಾಯು

ತೆನ್ನಾ? ಅವ್ಗೆ ಡರ್ಬಾರಾಕ ಏಕ ಪೂತುಯ್ ಯೇನಾ ಕಿತ್ಯಾಕ? ಲೋಕಾಂಚೆ ಕಷ್ಟ ಪೂರಾಯ್ ಫುಳ್ಳೆ ರಾಯಾನಚ್ ನಿವಾರಣ ಕೆಲೆ ಕಿ?

ಮಂತ್ರಿ

ನಾ, ಮ್ಹಾರಾಜ್... ಫುಳ್ಳೆ ರಾಯಾನ್ ಜನಾಂಲಿಂ ಆನಿ ಪ್ರಜೇಲಿಂ ಖಂಚೀಂಯ್ ಕಷ್ಟ ದೂರ ಕರನಿ. ತ್ಯಾ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೇಚೆ ಬದಲಾಕ ಜನಾಂಲೆ ಕಷ್ಟ ಆಯ್ಕಾನ್ ತಾಂಚೇರ್ ಆನಿಕಯ್ ಕರ ಚಡಯ್ಲೆ. ದೆಕೂನ್ ಜನ ತುಪ್ಗೆಲಾಗಿ ಯೆವೂಕ ಭಿತಾತ್. ತುಪ್ಗೆಲಾಗಿ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೇ ಬದಲಾಕ ಕಷ್ಟ ಆನಿಕಯ್ ವಾಡತ್ ಮ್ಹಣ್ ಹೆ ಡರ್ಬಾರಾಕ ಯೇನಾತ್ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್, ಹೆ ಡರ್ಬಾರಾದಿಶೇನ ಮಾತ್ತೆ ದವರ್ನ್ ನಿದ್ದನಾಚ್ ಸುದಾ!

ರಾಯು

[ಖುಶಿ ಪಾವ್ನ್] ಹಹಹಾ... ತಶ್ಶಿವೇ! ಮ್ಹಣ್ತಾಸಾ ಜನಾಂಕ ಖುಶಿನಾ... ತೆ ಸಂತೃಪ್ತ ನ್ಹಯ್, ಆನಿ ಸಂಕಟಭರಿತ ಆಸಾತ್? ಹಹಹಾ...! ಮಂತ್ರೀ, ಜನಾಂಕ ಕಷ್ಟ ಆಸ ಹೆಂ ಆಯ್ಕೂನ್ ಮಾಕಾ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾಲಿ!

[ರಾಯು ಖೂಬ್ ಹಾಸ್ತಾ. ತಾಜ್ಯಾ ದೊಳ್ಯಾಂತ್ ಉದಕ್ ಯೆತಾ ಆನಿ ತೊ ಮಾಗಿರ್ ಗಳಗಳೀ ರಡೂಂಕ ಲಾಗತಾ]

ಮಂತ್ರಿ

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಆನಿ ಕಿತ್ಯಾಕ ತುಮಿ ರೊಡ್ಕಾ?

ರಾಯು

ಕಿತೆಂ ಕರೂಂ ಮಂತ್ರಿ! ಆಮ್ಕಾ ಭರಪೂರ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಲಿ ಕಿ ರಣ್ಣೆ ಯೆತಾ. ಜನ ಕಷ್ಟಾರಿ ಆಸಾತ್ ಹೆಂ ಆಯ್ಕೊನ್ ಖುಶಿ ಜಾಲ್ಯಾ ಪ್ಹಯ್. ಪುಣ, ಜನ ಆಪ್ಶೆಲಾಗಿ ಯೇನಾತ್ ಅಶಿ ಆರೊಪ್ನ್ ದುಃಖ ಜಾತಾ. [ಕಿರ್ಡೂನ್] ಮಂತ್ರೀ!

ಮಂತ್ರಿ

ಕಿತೆಂ ಮಹಾಪ್ರಭೋ!

ರಾಯು

ಆಮ್ಕಾ ಏಕ ಉಪಾಯ ಮನಾಂತ್ ಆಯ್ಲಾ.

ಮಂತ್ರಿ

ಕಿತೆಂ ತೆ, ಸಾಂಗಾತ್! ಆಯ್ಕುಂಕ ತಾನ್ನೇತಾ, ಮ್ಹಾರಾಜ್!

ರಾಯು

ಜನ ಆಪ್ಶೆಲಾಗಿ ಯೇನಾತ್ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ಕಿತೆಂ? ಆಮ್ಕಾಚ್ ಲೋಕಾಂಕಡೆ ವಚುಯಾಂ? ಪ್ರಜೇಚೆ ಸಂಕಷ್ಟ ಆಮ್ಕಾ ಪಳೋವ್ಯಾ; ಖುಶಿ ಪಾವ್ಯಾ. ಸಿದ್ಧಕರಾತ್ ತುಮಿ ಆಪ್ಶೆ ಪ್ರಯಾಣಾಚೆ! ಖಂಚೇಯ್ ರಾಯಾನ್ ಕರ್ನಾತಿಲೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಮ್ಕಾ ಕರುಯಾಂ? ಜನಾಂನಿ ಕಷ್ಟ ಸಾಂಗೂಕ ರಾಯಾಲಾಗಿ ಯೆಪ್ಶೆ ನಾಕಾ; ರಾಯೂಚ್ ತೆಂ ಆಯ್ಕೂಕ್ ಜನಾಂಕಡೆ ವತಾ!

[ಮಂತ್ರಿ ರಾಯಾಲೆ ತೊಂಡಾಕ ಅಜಾಪ್ ಜಾವ್ನ್ ಪಳಯ್ತಾ. ರಂಗ ಮಾಚ್ಯೇರ್‌ಚೊ ಉಜ್ವಾಡ್ ಮಂದ ಜಾತಾ ಆನಿ ಕಾಳೋಖ್ ಪಡತಾ.]

ಘಾಟ್ಯಾನ ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೆತಾ

ರಾಜಾಧಿರಾಜ....ಕೊತ್ತಂಬರಿಬೀಜ.....ಭರತಪುರಿ ಪೋಜ.....ಗುಂಡೂ ಪಂಡಿತ..... ರಾಮನಾಮಾಂಕಿತ.....ಇಂದಿರಾದಾಸ.....ರಾಜೀವ ಭೂಷಿತ..... ಪಿಸ್ಸೊ ಮಹಾರಾಜ್.. ...ಪರಾಕ್! ರಾಜಾಧಿರಾಜ.....ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಬೀಜ.....

ಭರತಪುರಿ ಪೋಜ ಗುಂಡೂಪಂಡಿತ.....ರಾಮನಾಮಾಂಕಿತ.....ಇಂದಿರಾ ದಾಸ.....ರಾಜೀವ ಭೂಷಿತ..... ಪಿಸ್ಸೊಮಹಾರಾಜ್.....ಯೆತಾ ಆಸ! ಪಾಟಸೊಡಾತ್.... ಪಾಟ ಸೊಡಾತ್!

[ಮಾಚ್ಯೇರ್ ಉಜ್ವಾಡ್. ಜಾತಾ. ಜನ ಮಾತ್ಯಾರ್ ಸಾಮಾನ ದವ್ರೊರ್ನ್ ಧಾಂವ್ತಾತ್. ಹ್ಯಾ ಪಾಟೇನ್ ತ್ಯಾ ಪಾಟೇನ್ ಪಳೋವ್ನ್ ತೆ ಪತಾತ್. ಏಕ ರುಕ್ಕಾ ಪಂದಾಕ ಕದೇಲಾಚೇರ್ ಭರತಮಾಸ್ತರ್ ಬಸ್ಲಾ. ತಾಜ್ಯಾ ಮುಖಾರ್ ಥೊಡಿ^{0} ಭುರ್ಗಿ^{0} ಬಸ್ಲ್ಯಾತ್. ಥೊಡೆ ಲೋಕ ಯೇವ್ನ ತಾಂಚೆ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಹರತಾತ್]

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

[ಕದೇಲಾರ್ ಥಾಕೂನ್ ಉಟಾವ್ನ ಮುಖಾರ್ ಯೇವ್ನ ಏಕಲ್ಯಾ ಲಾಗಿ ವಿಚಾರ್ತಾ] ಹೆ ಸುಬ್ರಾಯಾ, ತೂ^{0} ಖಂಯ್ ಧಾಂವತ್ ಆಸ? ಬಾಯ್ಲೇಕ್ ಆನಿ ಪುತಾಕ್ ಘೇವ್ನ ಘರಾಚೊವಸ್ತು ಘೇವ್ನ, ಖಂಯ್ ವತಾ ಆಸ?

ಸುಬ್ರಾಯು

ಮಾಸ್ತರ್ ಮಾಮ್ಮಾ, ಉಲೊಚ್ಯಾಕ್ ಫುರ್ಸತಿ ನಾ. ಕಷ್ಟ ಕಿ ಸುಖ ಕಿ ಆಮಚೆ ಇತ್ಲ್ಯಾಕ ಆಮಿ ಜೀಣ ಕಾಡಿತ್ ಆಸಾತ್ ತರಿ ಆತ್ತ ಹ್ಯಾ ಗಾಂವಚೊ ರಾಯು, ಪಿಸ್ಸೊರಾಯು, ಆಮ್ಗಲೆ ಕಷ್ಟ ವಿಚಾರೂಂಕ ಸರ್ವಾಲೆಂಯಿ ಘರಾಕ ಯೆತಾ ಆಸಮೂ! ಕಸಲೆ ಗ್ರಹಾಚಾರ ಹೆ!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಗ್ರಹಚಾರ ಮ್ಹಣತಾ? ಕಿತೆಗಾ ತೂ ಗ್ರಹಚಾರ ಮ್ಹಣತಾ? ಹೆ ಅದೃಷ್ಟಚ್ ಮೂ! ರಾಯೂಚ್ ಪ್ರಜೇಂಚೆ ಘರಾಕಡೆ ಯೆತಾ ಮ್ಹಣ ತಾನಾ ಭಾರಿ ಅದೃಷ್ಟ ಜಾಲೆ ನ್ಹಯ್?

ಸುಬ್ರಾಯು

ಅದೃಷ್ಟ? ತ್ಯಾಚ್ ಖಾತಿರ ತುಕಾ ಹೆಡ್ಡು ಮಾಸ್ತರ್ ಅಶಿ ಆಪೊವ್ಚೆ. ತುಜೆಲಾಗಿ ಗಜಾಲ್ಯೊ ಸಾಂಗೂನ್ ಬಸಲ್ಯಾರ್ ರಾಯು

ಯೇವ್ನ್ ವತಲೊ॰ [ಬಾಂಯ್ಲೇಕ ವಳೋವ್ನ್] ಘೆಗೊ ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿ, ಚೆರ್ಡ್ವಾಂಕ ಘೇ [ಭುಗ್ಯಾಂಕ ಬಾಯ್ಲೆಲಾಗಿ ದಿತಾ] ವಚಾ, ವಚಾ..... ಬೇಗೀನ ವಚಾ ಆಮ್ಕಾ!

[ಸುಬ್ರಾಯು ಆನಿ ಪರಿವಾರ ವತಾತ್]

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಪಿಶ್ಶೆ ಜನ! ಪೆಡ್ಡು ಜನ! ರಾಯಾನ ಪ್ರಜೇಲಾಗಿ ಪಾವ್ತನಾ ತಾಜೊ ಘಾಯ್ಲ್ಡಿ ಘವ್ಲ್ಯೊ ಸೋಣು ಧಾಂವತ್ ಆಸಾತ್! ಹಾಜೊ ಉಪಯೋಗ ಹಾಂವ ವ್ರುಣಯಿ ಕಾಣು ಘೆತಾಂ. ಆಪ್ಸ್ಗೆಲಿ ಶಾಳಾ ವಾಡೋವ್ಕಾ.... ರಾಯಾಲಾಗಿ ಶಾಳೇಕ ಏಕ ಇಮಾರತ ನಿಮ್ಗ್ಲಗಾ.... ಆನಿಕಯ್ ದೋಗ ಮಾಸ್ತರಾಂಕ ನೇಮಣೂಕ ಕರ್ ಅಶಿ ವಿನಂತಿ ಕರಕಾ.....ತೆ" ವ್ರುಡಾಯ್ ಕರಚೆ ಪರಸ್ ಪಯ್ಲೇಚ್ ರಾಯಾಕ ಯೇವ್ಕಾರ್ ದಿವ್ಚಾಕ, ಸಂತೋಷ ಪಾವ್ರೊಚಾಕ ಸಿಧ್ಧತಾ ಕರಕಾ.... [ಭುಗ್ಯಾಂಕ ವಳೋವ್ನ್] ಚೆರ್ಡ್ವಾಂನೂ.... ತುಮಿ ಹಾಂವೆ ಸಾಂಗಿಲ್ಯಾವರೀಚ್ ಕರ್ಶಾತ್....?

ಭುಗಿಂ

[ಮಾಸ್ತರಾನ್ ಸಾಂಗಿಲೆ ಆಯ್ಕೊನ್] ಊಂ.... [ಕಿರ್ಡ್ವತಾತ್]

ಸಮೂಹಗೀತ

ರಾಯಾಲ್ಯಾ ಸ್ವಾಗತಾಕ ಸಿಧ್ಧಜಾಲೆ
ಶಾಳಾ-ವಾಠಾರ ಶುಧ್ಧ ಜಾಲೆ
ಮಾಸ್ತರ ಚೆರ್ಡ್ವಂ ದೊಗಂಯ್ ಮೇಳ್ನ್
ರಾಯಾಲ್ಯಾ ಸ್ವಾಗತಾಕ ಸಿಧ್ಧ ಕೆಲ್ಲೆ

ರಾಯು ಆಯ್ಲ್ಲಾ ಪಿಸ್ರೊರಾಯು ಆಯ್ಲಾ
ಪಾಸ್ತಾ ರಡ್ತಾ ರಾಯು ಆಯ್ಲಾ
ಡರ್ಬಾರ ಸೋಣು ಗಾಂವಾಕ ಆಯ್ಲಾ
ಗಾಂವ್ ಸೋಣು ಲೋಕು ಧಾಂವ್ಲೊ

[ರಾಯಾಲ್ಯಾ....]

ಢಮರ ಢಮರ ಢಮ್...
ಢಮರ ಢಮರ ಢಮ್...
[ಬ್ಯೂಗಲಾಚೊ ಆವಾಜ್ ಆಯ್ಕುಕ ಯೆತಾ]

[ರಾಯು ಪಾಲಕೇಥಾವ್ನ್ ಭಾಯ್ರ ದೆಂವ್ತಾ. ಭುರ್ಗಿ⁰ ರಾಯಾಚೇರ್ ಫುಲ⁰ ಶಿಂಪ್ತಾತ್. ಭರತಮಾಸ್ತರ್ ರಾಯಾಲೆ ಪಾಯ ಧರತಾ ಆನಿ ಫುಲಾಂಚೊ ತುರೊ ಭೆಟಯ್ತಾ]

ರಾಯು

ಹಹಹಾ...! ಆನಂದ ಜಾಲೆ⁰! ಮನಾಕ ಸಂತೋಷ ಜಾಲೊ! ತೂ⁰ ಕೋಣ? ತುಕಾ ಕಿತೆಂಯ್ ತರಿ ಕಷ್ಟ ಆಸ ಕಿ? ಹೀಂ ಭುರ್ಗಿ⁰ ಕೋಣ? ತುಗೆಲೀ⁰ಚ್ ಕಾಂಯ್!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಮಾಹಾಪ್ರಭೋ! ಮೆಜೆ ನಾಂವ್ ಭರತಪ್ಪು ಅಶಿ! ವೃತ್ತೀಂತ್ ಹಾಂವ್ ಮಾಸ್ತರ್. ಹೆ ಸರಕಾರಿ ಶಾಳೇಚೊ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಜಾಲೆ ನಂತರ ಲೋಕ ಪೂರಾಯ್ ಮಾಕಾ ಹೆಡ್ಡುಮಾಸ್ತರ್ ಮ್ಹಣ್ತಾತ್... ಹೀ⁰ ಭುರ್ಗಿ⁰ ಸಗ್ಳಿ⁰ ಆಮಚ್ಯಾ ಸರಕಾರಿ ಶಾಳೇಚೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಜನ!

ರಾಯು

ಹೊ ಹೋ! ಹೆಡ್ಡು ಮಾಸ್ತರ್! ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಜನ! [ಮಂತ್ರೀಕ ಪಳೋವ್ನ್] ಅಮಾತ್ಯಾ! ಹೆ ಮಾಸ್ತರಾಕ ಕಾಂಯ್ ತರಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಆಸಕಿ ನಿಮ್ಗಿ!

ಅಮಾತ್ಯ

ಮಾಸ್ತರಾ! ರಾಯು ವಿಚಾರ್ತಾ, ತುಮ್ಕಾ ಕಾಂಯ್ ತರಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಆಸವೇ ಮ್ಹಣ್. ಫುಳ್ಳೆ ರಾಯಾಲೆವರಿ ನ್ಹಯ್ ಹೊ ಮಹಾರಾಜ್! ಡರ್ಬಾರ ಸೋಣು ಜನಾಂಲೆ ಕಷ್ಟ ಪಳೊವ್ಚಾಕ ಏಕ ನವೀನ ರಿವಾಜ್ ದವರಲಲೊ ಮಹಾರಾಜ್, ಕಳ್ಳೆ ಕಿ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಕಳ್ಳೆ, ಸಪ್ಜಲೊ ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಮಾಕಾ ಕಾಂಯಿ ಸಮಸ್ಯಾ ನಾ.

ರಾಯು

ಕಿತೆಂ? ಸಮಸ್ಯಾ ನಾ? ಚಂದಾಯೇರ್ ಆಸ? [ರಡೂಂಕ ಲಾಗತಾ] ಆಯ್ಕ ಮಂತ್ರೀ....

ಮಂತ್ರಿ

ಮಾಸ್ತರಾಕ ಕಾಂಯ್‌ಚ್ ಸಮಸ್ಯಾ ನಾ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಆಸ. [ಮಾಸ್ತರಾಕ ಪಳೋವ್ನ್] ಹೆ... ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರಾ! ರಾಯಾಲೆ ದೊಳ್ಯಾಂತ್ ಉದಾಕ್ ಹಾಡೊಚಾಕ್ ನಜ ಹೆಂ ತುಕಾಕಳ್ನಾ? ಸಾಂಗ, ಸಾಂಗ! ತುಗೆಲಿ ಎಕೇಕ ಸಮಸ್ಯಾಯಿ ಸಾಂಗೂನ್ ರಾಯಾಕ್ ಖುಶಿ ಕರ್! ತೆಂ ಸೋಣ್ ರಾಯಾಕ ರಡಯ್ಲೆಕಿ, ಮುಕಾರಿ ಕಿತೆಂ ಜಾತಾ ಹೆಂ ಪಳೆ! ಹುಶಾರ್!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ನಾ, ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಆಸಾತ್, ಸಾಬಾರ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಆಸಾತ್... ತೀಂ ಮಾಕಾ ಸ್ಥಂಯ್, ಮೆಗೆಲೆ ಶಾಳೇಕ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಉರಲ್ಯಾತ್.... ಸಾಂಗೂಕ ಧೊಡೆ ಮಾಗ್ಯೆಲೊ.

ರಾಯು

ಸಾಬಾರ ಸಮಸ್ಯಾ? ಶಾಳೇಚಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಸಮಸ್ಯಾಚ್ ಮೂ! ಹಹಹಹಾ! ಸಾಬಾರ ಸಮಸ್ಯಾ ಆಯ್ಕುಯಾಂ, ಸಾಂಗ ಸಾಂಗ....!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಪ್ಥಯ್ ರಾಯಾ..... ಸುರುವೇಕ, ಆಮ್ಚೆ ಶಾಳೇಕ ಏಕ ಇಮಾರತ ನಾ.... ಫುಳ್ಳೆ ಹೆಡ್ಡರಾಯಾಲಾಗಿ ನಿಮ್ಗಿತನಾ ತೊ ಮ್ಹಣಾಲೊ, ಇಮಾರತ ಕಿತ್ಯಾಕ? ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ ವಾರೆ, ಉಜ್ವಾಡ್ ನಾತಿಲ್ಯಾ ಕಟ್ಟಡಾ ಭಿತರ್ ಘಾಲ್ ಜೀವನಾಶಿ ಮಾರತಾಮೂ! ಹಾಂಗಾ ಏಕ ಝೂಡ ಪೊಲ್ವ್ನ್ ತ್ಯಾ ಝೂಡಾಚಾ ಸಾವಟಾಕ ಚಂದಕರ್ನ್ ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಕ ಬಸೋವ್ನ್

ಶಾಳಾ ಚಲಯ್-ಅಶಿ ಪ್ಷಣೂಂಕ ಲಾಗಲೊ! ತೆ⁰ ಝುಡ ಏಕ ವೃಕ್ಷ ಜಾಲಾ. ಆಜಿಯಿ ತಾಜ್ಯಾಚ್ ಸಾವಟಾರ್ ಹಾಂವ್ ಶಾಳಾ ಚಲಯ್ತ ಆಸ! ಪಾವ್ಸ ಆಯ್ಲ್ಯಾರ್ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟ! ಇಮಾರತೇಚೀಚ್ ಸಮಸ್ಯಾ ಪಾಡಲ್ಯಾ, ಮಹಾಪ್ರಭೋ!

ರಾಯು

ಸಮಸ್ಯಾ! ಸಮಸ್ಯಾ! ಇಮಾರತೇಚಿ ಸಮಸ್ಯಾ! ಹಹಹಾ... ಮಂತ್ರೀ, ಹೆ ಹೆಡ್ಡ ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಇಮಾರತೇಚಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಕಶಿ ಪರಿಹಾರ ಕರಚೆ?

ಮಂತ್ರಿ

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಇಮಾರತ ನಾತಿಲೆ ಹ್ಯಾ ಭುಗ್ಯಾಂಕ ಸಾಬಾರ ಕಷ್ಟ ಜಾಲಾ. ಫುಳ್ಳೆ ಹೆಡ್ಡರಾಯಾನ ಪೊಯಿಲೊ ಹೋ ರೂಖ್ ಆಸಲ್ಯಾರಿ ಹಾಂಗಾ ಇಮಾರತ ಕಶಿ ಬಾಂದ್‌ಚೆ? ದೆಕೂನ್ ಮಾಸ್ತ ರಾಲಿ ಸುರುವೇಚೆ ಸಮಸ್ಯಾ ನಿವಾರಣ ಕರೂಂಕ ಹೊ ರೂಖ್ ಕಾಣ್ ಘಾಲ್ಯಾ?

ರಾಯು

ವ್ಹಯ್, ರೂಖ್ ಕಾತರೂನ್ ಉಡೊಯಾ. ಇಮಾರತ್ ಬಾಂದೂನ್ ದೀಂವ್ಕ ಅಪ್ಕಾ ಜಾಲೆ ನಾ ತರಿ ಉಪದ್ರಪಾಚೆ ವೃಕ್ಷಪುಣಯಿ ಕಾತ ರೂನ್ ಸೊಡ್ಯಾ⁰. ಸಮಸ್ಯಾ ಪಾಡೋವ್ನ ದೀವ್ಯಾ!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

[ಘಾಬರೇನ್] ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಆಸ್ಚೊ ಹೊ ಏಕ್ ರೂಖೂಯ್ ತುಮಿ ಕಾತರೂನ್ ಉಡಯ್ಲ್ಯಾರ್? ಮಾಗಿರ್ ಹಾಂವೆ ಶಾಳಾ ಚಲೊವ್ಚಿ ಕಶಿ? ಭುಗ್ಯಾಂಕ ವ್ಹೋತ ಚುಕೋವ್ನ ಘೇವ್ನ ಶಿಕೂಂಕ ಜಾಗೊ ಖಂಯ್? ಪಾವ್ಸು ಚುಕೊಚಾಕ ಪಾಕೆ⁰ ಖಂಯ್? ಪೊಟಾಕ ಭೂಕ ಲಾಗಲ್ಯಾರ್ ಹೊ ರೂಖ್ ಫಳ ದಿತಾಲೊ. ರೂಕೂಚ್ ಕಾಡಲ್ಯಾರ್ ಫಲ ಖಂಯ್ ಥಾಕೂನ್ ಹಾಡಚೆ? ಏಕ ಸಮಸ್ಯಾ ನಿವಾರಣ ಕರೂಂಕ ಲಾಗೂನ್ ಸಾಬಾರ ಸಮಸ್ಯಾ ಆತ⁰ ಉದ್‌ಭವ ಜಾತಾ ಆಸಮೂ?

ರಾಯು

ಸಾಬಾರ ಸಮಸ್ಯಾ? ಹಹಹಾ... ಸಾಬಾರ ಸಮಸ್ಯಾ!

ಮಂತ್ರಿ

ಹೆಡ್ಡಮಾಸ್ತರಾ! ತುಕಾ ಶಾಳಾ ಚಲೊಚ್ಯಾಕ ಇಮಾರತ ಜಾಯ್, ನ್ಹಯ್? ಇಮಾರತ ಬಾಂದ್ಕಾ ತರಿ ಹೊ ರೂಖ್ ಆಸೂಂಕ ನಜ. ಆನಿ ಹೆ ರುಖಾಚಿ ಯೋಜನಾ ಆಮಿ ಘಾಲೆಲಿ ನ್ಹಯ್, ಫುಳ್ಳೆ ರಾಯಾನ ತೀ ಘಾಲ್ಯಾ. ತಾಣೆ ತುಕಾ ಇಮಾರತ ದೀಂವ್ಕ ನಜ ಮ್ಹಣ್ ಕೆಲೊಲೊ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಪರಿಹಾರ ಆಶಿಲೊ ಹೊ ರೂಖ್. ಆಮ್ಚೆ ರಾಯಾನ ಹೊ ರೂಖ್ ಕಾತರೂನ್ ಸೊಡೂಕ ಕಾಳ್ಳೆಲೊ ನಿರ್ಧಾರು ಏಕ ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರ ಜಾತಲೊ. ತುಕಾ ದಿಸ್ತಾ ಆಸಮೂ!

ರಾಯು

ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರು! ಆನಿ ಶಾಶ್ವತ ಸಮಸ್ಯಾ! ಹಹಹಾ.. ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರು ಆನಿ ಶಾಶ್ವತ ಸಮಸ್ಯಾ!

ಘಾಟ್ಯಾನ

"ರಾಜಾಧಿರಾಜ... ಕೊತ್ತಂಬರಿಬೀಜ... ಭರತಪುರಿ ಖೋಜ... ಗುಂಡೂಪಂಡಿತ... ರಾಮನಾಮಾಂಕಿತ... ಇಂದಿರಾದಾಸ... ರಾಜೀವ ಭೂಷಿತ... ಪಿಸ್ಸೊಮಹಾರಾಜ್... ಪರಾಖ್! ರಾಜಾಧಿರಾಜ... ಕೊತ್ತಂ ಬರಿ ಬೀಜ... ಭರತಪುರಿ ಖೋಜ... ಗುಂಡೂಪಂಡಿತ... ರಾಮನಾಮಾಂ ಕಿತ... ಇಂದಿರಾದಾಸ... ರಾಜೀವಭೂಷಿತ... ಪಿಸ್ಸೊ ಮಹಾರಾಜ್... ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರಾಕ ಯೆತಾ ಆಸಾತ್.... ವಾಟ ಸೊಡಾತ್, ವಾಟಸೊ ಡಾತ್!"

[ಮಾಸ್ತರ್ ಆನಿ ಭುರ್ಗಿ° ರುಖಾಲಾಗಿ ಧಾವ್ನ್ ರುಖಾಕ ಪೊಟೋನ್ ಧರ್ತಾತ್]

ಘಾಟ್ಯಾನ ಗೀತ

ಪಿಸ್ಸೊರಾಯಾನ ನಿರ್ಧಾರ ಘೆತ್ಲೆ°
ಶಾಶ್ವತ ಪರಿಹಾರಾಕ ಜನಾಕ ಧಾಡ್ಲೆ°

ಜನ ಯೇವ್ನ್ ಕುರಾಡಿ ಘೇವ್ನ್
ರೂಖ್ ಪಾಡಯ್ಲೊ ಮಾರ್ಸ್ ಮಾರ್ಸ್...

ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಆಶಾ ಭಂಗಜಾಲಿ
ಭುಗ್ರ್ಯಾಂಲಿ ಶಾಳಾ ನಿರ್ನಾಮಜಾಲಿ
ನಿರ್ನಾಮಜಾಲಿ ನಿರ್ನಾಮಜಾಲಿ

[ಘಾಟ್ಯಾನ ರೂಖ್ ಕಾತರಚೆಂ ದೃಶ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜಾವ್ನ್ ದಾಕೊವ್ಚೆಂ.]

[ರಂಗಮಾಚ್ಯೆವೆಲೊ ಉಜ್ವಾಡ್ ಮಂದ ಜಾತಾ. ಕಾಳೊಖಾ ಉಪ ರಾಂತಚೊ ಉಜ್ವಾಡ್ ಯೆತನಾ ರಂಗಮಾಚ್ಯೇವೆಲೊ ರೂಖ್ ದಿಸನಾ. ಮಾಸ್ತರ್ ತ್ಯಾ ರುಖಾಚೆ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಬಸ್ಲಾ. ಭುಗಿಂ ಭುಂಯ್ಭೇರ್ ಬೈಸೂನ್ ವಾಚಿತಾತ್. ಎಕ್ಲಿ ಚೆಲ್ಲಿ ರಾಬೂನ್ ಪದ ಮ್ಹಣತಾ.]

ಚೆಲ್ಲಿ

ಹೆಡ್ಡರಾಯು ಆಯ್ಲಾ ಝುಡ ದಿಲ್ಲೆ ಘುಂ...ಘುಂ...ಘುಂ
ಇಮಾರತ ಮೇಳ್ನಿ ಝುಡ ಆಯ್ಲೆ ಘುಂ...ಘುಂ...ಘುಂ
ಝುಡ ವಚೂನ್ ರೂಕ್ ಆಯ್ಲೊ ಘುಂ...ಘುಂ...ಘುಂ
ಸಾವಟ ದಿಲೆ ಪಾಕೆಂ ದಿಲ್ಲೆ ಘುಂ...ಘುಂ...ಘುಂ
ಪಾಕ್ಯಾ ಮುಳಾಂತ್ ಶಾಳಾ ಜಾಲಿ ಘುಂ...ಘುಂ....ಘುಂ
ಹೆಡ್ಡರಾಯು ಗೆಲೊ ಪಿಸ್ಸೊರಾಯು ಆಯ್ಲೊ ಘುಂ...ಘುಂ...ಘುಂ
ಇಮಾರತ್ ದಿತಾ ಮ್ಹಣ್ ರೂಖ್ ಕಾತರಲೊ ಘುಂ...ಘುಂ....ಘುಂ

[ತಿತ್ಲೆ ಭಿತರ್ ಭಾರಿ ಮಿಶೀಚೊ ಹೋಡ ಏಕ್ ಪೈಲ್ವಾನ್ ಯೆತಾ. ಸಾಂಗಾತಿ ದೋಗ-ತೆಗ ಆಸಾತ್.]

ಪೈಲ್ವಾನ್

ಶಾಳಾ ಖಂಯ್... ಮಾಸ್ತರು ಖಂಯ್...ಘುಂ..ಘುಂ...ಘುಂ
ಮಾಸ್ತರಾಕ್ ನಿಮ್ಗೊನ್ ಕೊತ್ವಾಳ್ ಆಯ್ಲೊ ಘುಂ...ಘುಂ...ಘುಂ

ಭುಗಿಂ

ಅಯ್ಯಾಯ್ಯೋ! ಕೋತ್ವಾಳ್ ರಾಮು!
[ಭುಗಿಂ ಭೀವ್ನ್ ಧಾಂವ್ತಾತ್]

ಪೈಲ್‌ವಾನ್

ಹೆ ಮಾಸ್ತರ್! ಹಾಂವ್ ಕಿತ್ಯಾಕ ಆಯ್ಲ್ಲಾ ಹೆ^{0} ತುಕಾ ಕಳ್ತಾ ಕಾಯ್?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

[ವಯ್ರಿ ಪೈಲ್‌ವಾನಾಲೆ ತೋಂಡ ಪಳೋವ್ನ್] ಓ...! ಕೋತ್‌ವಾಳ್ ರಾಮು! ತೂ ಪರ್ತೂನ್ ಆಯ್ಲ್ಲಾ ಕಿ?

ಪೈಲ್‌ವಾನ್

ವ್ಹಯ್...ಪರ್ತೂನ್ ಆಯ್ಲ್ಲಾ. ತುಗೆಲ್ಯಾ ಹ್ಯಾ ಶಾಳೇಚೊ ಜಾಗೊ ಮಾಕಾ ಘರ ಕರೂಂಕ ಜಾಯ್. ದುಡ್ಡು ದಿತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿಯಿ ತೂಂವೆ ಸೋಣಿ. ಶಾಳೇಕ ಇಮಾರತ ಬಾಂದ್ತಾ ಬಾಂದ್ತಾ ಮ್ಹಣ್ ತೂವೆ ಇತ್ಲೆ ದೀಸ ಕಾಳ್ಳೆ. ತುಜೆಲಾಗಿ ಚಂದ ಉತ್ರಾನಿ ನಿಮ್ಗಿಲೆ, ದುಡ್ವಾಚಿ ಆಶಾ ದಾಖಯ್ಲಿ; ಧಮ್ಕಿಯಿ ದಿಲಿ-ತರಿ ತೂಂವೆ ಮಾಕಾ ಜಾಗೊ ಸೋಣ್ ದಿಲೊಲೊ ನಾ. ಆತ^0 ಹಾಂವ ನಿಮಾಣೆಚೊ ನಿರ್ಧಾರ್ ಘೆತ್ಲಾ. ತೂವೆ ಜಾಗೊ ಸೋಣ್‌ವಚ್ಕಾ. ನುತಚ್ ವತಾ ಕಿ ಬಲಾತ್ಕಾರಾನ್ ಧಾಡ್ಕಾ ಹಾಂವೆ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಕೊತ್‌ವಾಳಾ! ಬಲಾತ್ಕಾರಾನ ಜಾಗೊ ಕಾಣ್ ಘೆತಾ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ತಾ ಆಸಮೂ, ಲಜ್ಜಾ ನಾಕಿ? ಭುರ್ಗ್ಯಾ^{0} ಖಾತಿರ ಶಾಳಾ ಬಾಂದುಯಾ^{0} ಮ್ಹಣ್ ಮೆಗೆಲೆ ಆಜ್ಯೇನ ದಿಲೊಲೊ ಜಾಗೊ ಹೊ . ಹ್ಯಾಚ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಶಾಳೆಚೆ ಇಮಾರತ ಜಾವ್ಕಾ ಆನಿ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ ವಿದ್ಯಾದಾನ ದಿವ್ಚೆ ಏಕ ವಿದ್ಯಾಭವನ ಹಾಂಗಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಜಾವ್ಕಾ ಅಶಿ ಹಾಂವೆ ಸಪನ ಪಳಯಿಲೆ. ಆಯಿಲೆ ರಾಯಾಂಲಾಗಿ ಪುರಾಯ್ ಇಮಾರತ ಬಾಂದೂಕ ಸಹಾಯ ನಿಮ್ಗೂನ್ ನಿವೇದನಾ ಕೆಲಿ. ಕೊಣಾಯಿ ಆಯ್ಕಲೆ ನಾತ್. ಘುಳ್ಳೆ ಹೆಡ್ಡ ರಾಯಾನ್ ಇಮಾರತೆಚೆ ಬದಲ್ ಏಕ ಝುಡ ಹಾಂಗಾ ದವರ್ಲೆ. ತೆ ಝುಡಾಕ ಹಾಂವೆ ಉದಾಕ ಪಿವೊವ್ನ್ ಪಿವೊವ್ನ್ ರೂಖ್ ಕೆಲೊ. ತೆ ರುಖಾನ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಶಿಕ್ತಲೆ ಭುರ್ಗ್ಯಾಂಕ ಸಾವಟ ದಿಲೆ, ಪಾಕೆ^{0} ದಿಲೆ; ಪೋಟ ಭರಿ ಘಳಯಿ ದಿಲೆ. ತರಿ ಆತ^0 ಹೊ ಪಿಸ್ಸೊರಾಯು ಇಮಾರತ ದಿತಾ^{0} ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗೂನ್ ರೂಖೂಯ್

ಮಾರ್ನ್ ಕಾಣ್ ತಾಗೆಲೆ ಡಬ್ಬರಾಕ ಗೆಲಾ. ತೂಂ ಆತ ಜಾಗೊ ಕಾಣ್ ಘೆತಾ ಮ್ಹಣ್ ಭಾಯ್ರ ಸರ್ಲಾ ಕಿ?

ಕೊತ್‌ವಾಳ್

ಹೋ! ರೂಖ್ ಮಾರ್ನ್ ಕಾಣ್ ವ್ಹೆಲೊ ಕಿ? ತೆನ್ನಾ ರಾಯು ತುಕಾ ಇಮಾರತ ಬಾಂದೂನ್ ದಿತಲೊ, ಹೆಗನಿಶ್ಚಿತ ಆಸ. ತಾಜೆ ಫುಡೆ ಹೊ ಜಾಗೊ ಹಾಂವ ಸ್ವಾಧೀನ ಕರ್ತಾಂ.

ಕೊತ್‌ವಾಳಾಲೊ ಸಾಂಗಾತಿ

ಪೈಲ್‌ವಾನ್! ಮಾಕಾ ಏಕ ಉಪಾಯ ದಿಸ್ತಾ.

ಕೊತ್‌ವಾಳ್

ಬಾಟ್ಲಿಬಾಯ್! ತುಕಾ ತ್ಯಾತ್ಯಾವೇಳಾ ಎಕೇಕ ಉಪಾಯ ದಿಸ್ತಾ! ಸಾಂಗ.

ಬಾಟ್ಲಿಬಾಯ್

ಪೈಲ್‌ವಾನ್! ಆತಂಚೆ ಕಾಯ್ದ್ಯಾ ಪ್ರಮಾಣೆ ರೂಖ್ ಕಾತರಚೆ ಅತ್ಯಪರಾಧ ಆಸ. ಹೊ ರೂಖ್ ಕಾತರ್ನ್ ವಿಕೂನ್ ಉಡಯಿಲೆ ಹ್ಯಾ ಮಾಸ್ತರಾನಚ್ ಅಶಿ ಆರೋಪ ಘಾಲ್ನ್ ಮಾಸ್ತರಾಕಚ್ ಕಿತ್ಯಾಕ ಪೋಲೀಸಾ ಕಡೆ ದೀಂವ್ಕ ನಜ?

ಕೊತ್‌ವಾಳ್

ತುಗೆಲೆ ಬೋಡ ಮ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಬೋಡಚ್! ತುವೆಂ ಸಾಂಗ್ಗೆ ವರೀಚ್ ಹೆ ಮಾಸ್ತರಾಕ್ ಪೊಲೀಸಾಕಡೆ ದೀವ್ಯಾಂ. ತಾಣೆ ಭಾಯ್ರ ಪಾವ್ಚೆ ಭಿತರಿ ಆಮ್ಕಾ ಹೇಚ್ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಘರ ಬಾಂದೋವ್ನ್ ಘೆವ್ಕಾ, ಮಾಗೀರ್ ಕೋಣ್ ಕಿತೆಂ ಕರೀತ್ ಪಳೋವ್ಯಾ! ಕೆಬ್ಬಾ....ಗುಂಡಾ..... ಧರಾತ್‌ರೆ ಮಾಸ್ತರಾಕ! ವ್ಹರಾತ್‌ರೆ ಕೆಪ್ಪೆ ಪೋಲೀಸಾಲಾಗಿ!

ಘಾಟ್ಯಾನ ಸಮೂಹಗೀತ

“ಮಾಸ್ತರಾಲೊ ನ್ಯಾಯು ಕೊಣಾಕ್ಯ್ ನಾಕಾ
ಕೊತ್‌ವಾಳಾಲೊ ಅನ್ಯಾಯು ಸಗಟಾಂಕ್ ಜಾಪ್ಕಾ
ನ್ಯಾಯಾಕ್ ಪಳ್ಳೊ ಪೆಟ್ಟಾರಿ ಪೆಟ್ಟು
ಅನ್ಯಾಯಾಕ್ ಮೆಳ್ಳೊ ಮಾಸ್ತರಾಲೊ ಜುಟ್ಟು

ಮಾಸ್ತರಾಕ್ ವ್ಹೆಲ್ಲೊ ಪೊಲೀಸಾಲಾಗಿ
ಜೈಲಾಂ ಭಿತರಿ ಘಾಲೊ ವಗ್ಗಿ
ಪಳಯಾ ಮಾಸ್ತರಾಲೆ ಪಾಡ ಕಶಿ
ಕಾಯ್ದೊ ನೀತಿ ವ್ಹಳ್ಯಾರ್ ಅಶಿ!”

[ಮಾಸ್ತರಾಚೇರ್ ಪೋಣ್ ಜನ ಮಾರ್ನ್ ತಾಂಡೂನ್ ವ್ಹರ್ತಾತ್. ಶಾಳೆಚೊ ಪೂರಾಯ್ ಸಾಮಾನ್ ಕಾಣ್ ಉಡಯ್ತಾತ್. ಕೊತ್‌ವಾಳಾಲೆ ಘರಾಚೆ ದಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಕರ್ತಾತ್. ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರ್ ದೀವೊ ಮಂದ ಜಾವ್ನ್ ಪರತ ಉಜ್ವಾಡ್ ಯೆತನಾ ಜೈಲಾಂತ್ ಮಾಸ್ತರಾಕ ಬಾಂದೂನ್ ಘಾಲಾ ದಿಷ್ಟಿ ಪಡ್ತಾ. ತಾಕಾ ಚಾಟೀನ ಮಾರ್ತಾ ಆಸಾತ್. ಪೊಲೀಸ್ ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ ಮುಖಾರ್ ಬಸ್ಲಾ]

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಏಕ್...ದೋನ್...ತೀನ್...ಚಾರ್...ಪಾಂಚ್...ಸ್ಹ...ಸಾತ್...ಆಟ್...
[ಏಕ್ಲೊ ಮಾಸ್ತರಾಕ ಚಾಟೀನ ಮಾರ್ತಾ ಆಸ]

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಸಾಂಗ, ರೂಜ್ ಕಾತರ್ನ್ ಘಾಲಾ ಕೋಣೆ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಹಾಂವೆ ನ್ಹಯ್!

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ನವ್ವ...[ಮಾಸ್ತರಾಕ ಪೆಟ್ಟ ಮೆಳ್ತಾ ಆಸ.] ಬಾಪ್ಯೊ ಸುಸ್ತ ಜಾತಾ].

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಸಾಂಗ, ರೂಖ್ ಕೋಣೆ ಕಾತರ್‌ನ್ ಘಾಲೆಂ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಸಾಂಗ್ಲೆ ನ್ಹಯ್...ರಾಯಾನ ಆನಿ ತಾಗೆಲ್ಯಾ ಜನಾನ ಯೇವ್ನ್ ಕಾತರ್‌ಸ್ ಪ್ಹೆಲೆಂ.

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಕೋಣ? ಸಮುಚ್ ಸಾಂಗ...[ಮಾಸ್ತರಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾರಿ ಕೇಸ ಧರನು ಹಾಲಯ್ತಾ] ಮಾಕಾ ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೇನಾ.

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ರಾಯಾನ ಆನಿ ತಾಗೆಲೆ ಜನಾನ

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ತೂವೆ ಸಾಂಗಚೆ ಮಾಕಾ ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೇನಾ!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ರಾಯು...ರಾಯು...ರಾಯು...

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೇನಾ...ಯೇನಾ...ಯೇನಾ...ಸಾಂಗ, ರೂಖ್ ಕಾತರ್‌ನ್ ಪ್ಹೆಲೆಲೆ ಹಾಂಪಚ್ ಆಶಿ ಸಾಂಗ!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್:

ಹಾವೆ ನ್ಹಯ್, ಹಾವೆ ನ್ಹಯ್!

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಇಕ್ರಾ...ಬಾರಾ...ತೇರಾ...[ಮಾಸ್ತರಾಕ ಪೆಟ್ಟು ಪಡ್ತಾ] ಸಾಂಗ ವಗ್ಗಿ, ರೂಖ್ ಕಾತರ್ನ್ ಘಾಲೆಲೆ ಹಾಂವೇಚ್ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ.

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

[ಪೆಟ್ಟಾ ದೂಕಿ ಸಹನ ಜಾಯ್ನಾತಿಲೆ] ವ್ಹಯ್...ರೂಖ್ ಕಾತರ್ಲೆಲೆ ಹಾಂವೇಚ್... ರೂಖ್ ವಿಕಿಲೋಯ್ ಹಾಂವೇಚ್...ಪೂರೊ ಕರ್ ಹೊ ಮಾರು!

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಪಳಯ್ಲೆವೆ, ಸತ್ಯ ಭಾಯ್ರ ಕಶಿ ಕಾಡ್ತಾತ್ ಮ್ಹಣ್! ಮಾಸ್ತರಾ, ತೂವೆಂ ಆತ ಖರೇಂಚ್ ಸಾಂಗ್ಲೆ ತೆಂ ಆಯ್ಕೂನ್ ಮಾಕಾ ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ತೂವೆಂ ಬೆಗೀನಚ್ ಸತ್ಯ ಸಾಂಗ್ಲೆ. ಬರೆಂ...ಬೆಗೀಚ್ ತೂವೆ ಚೂಕ್ ಸಮಜೂನ್ ಘುತ್ಲಿ. ಬೋಜೂ...!

[ಬೋಜು ನಾಂವಾಚೊ ಏಕ ಕಾನ್ಸ್ಟೇಬಲ್ ಯೆತಾ.]

ಬೋಜು

ಕಸಲೆ ಧನ್ಯಾ?

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಮಾಸ್ತರಾನ ತಾಗೆಲಿ ಚೂಕ್ ಕಬೂಲ ಕೆಲ್ಯಾ. ದೆಕೂನ್ ತಾಕಾ ಸಾಧಾರಣ ಶಿಕ್ಷಾ ದೀವ್ಯಾ. ತಾಗೆಲೊ ಮಾತ್ಯಾಚೊ ಕೇಸ್ ಕಾಡ್ನ್ ತಾಜೆ ಅಂಗಾರ್ ಖಾಲಿ ಚಡ್ಡಿ ಮಾತ್ರ ಸೋಡ್ನ್ ಭಾಯ್ರ ಧಾಡಿ ತಾಕಾ. ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಚೂಕ್ ಸರ್ವಾಂಕ್ ಕಳೊ!

ಬೋಜು

ಜಾಯ್ತ ಧನ್ಯಾ! [ಮಾಸ್ತರಾಲಾಗಿ] ಕಾಡಿ ತುಜಿ ಹೀಂ ವಸ್ತ್ರಂ ಮಾಸ್ತರ್!

[ಮಾಸ್ತರ್ ಏಕೇಕ ಜಾವ್ನ್ ವಸ್ತ್ರ ಕಾಡತಾ. ಬೋಜು ಪೆಸ್ಕಾತೀನ ಮಾಸ್ತರಾಲೆ ಮಾತ್ತೆ ತಾಸೂನ್ ಮುಂಡನ ಕರ್ತಾ]

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಹೀಚ್ ಶಿಕ್ಷಾ ಸಮ ತುಕಾ! ರೂಖ್ ಬೋಳ್ ಕೆಲೆಲ್ಯಾಕ ಮಾತ್ತೆ ಬೋಳ್! ಆನಿ ಏಕ ಘಂತಾ ರೂಖ್ ಬೋಳ್ ಕೆಲೊ ತರಿ ತುಜೆ ಜೀಣಾಚ್ ಬೋಳ್ ಜಾತಲೆ, ಸಪ್ಚಲೊ?

[ರಂಗಮಾಚ್ಯೇಚೆ ಪಾರ್ಶ್ವಾ ಥಾಕೂನ್ ಚಾರ್ ಪಾಂಚ್ ಭುರ್ಗಿ^{0} ಥಾಪ್ನ್ ಯೆತಾತ್.]

ಭುರ್ಗಿ^{0}

ಮಾಸ್ತರ್ ಮಾಂ...ಮಾಸ್ತರ್ ಮಾಂ...[ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಅವಸ್ಥಾ ಪಳೋವ್ನ್ ಏಕ ಖಿಣ ಸ್ತಬ್ಧ ಜಾತಾತ್.]

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಕೊಣರೆ ತುಮಿ? ಕಿತ್ಯಾಕ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್ ಹಾಂಗಾ?

ಭುರ್ಗಿ^{0}

ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮಾಸ್ತರಾಕ್ ಪಳೋಂವ್ಕ ಆಯ್ಲ್ಯಾಂತ್, ಆಮಿ ಮಾಸ್ತರಾ ಲಾಗಿ ಉಲೋಂವ್ಕ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್.

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಮಾಸ್ತರ್ ಖಂಯ್, ಮಾಸ್ತರ್! ಚೋರು ಮಾಸ್ತರ್! ರೂಖ್ ಕಾತ ರಲೊಲೊ ಮಾಸ್ತರ್! ಕಾತರ್ನ್ ವಿಕಿಲೊ ಮಾಸ್ತರ್! ಹಹಹಾ!

ಭುರ್ಗಿ^{0}

ಪೋಲೀಸ್ ಮಾಂ...ರೂಖ್ ಕಾತರ್ಲೊಲೊ ಆಮ್ಚೆ ಮಾಸ್ತರಾನ್ ನ್ಹಂಯ್, ಪೋಲೀಸ್ ಮಾಂ. ತೆ^{0} ಕೆಲೆಲೆ ರಾಯಾನಚ್. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಶಾಳೇಚೆ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಆತ ಕೋತ್‌ವಾಳಾನ ಆಕ್ರಮಣ ಕರ್ನ್ ತಾಗೆಲೆ ಘುರ ಬಾಂದೂಕ ಸುರು ಕೆಲಾ...ತೆ^{0} ರಾಬಯ್, ಪೋಲೀಸ್ ಮಾಂ!

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

[ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೇನಾತಿಲ್ಯಾ ಸಾರಖೆ] ಕಿತೆಂ...ಕಿತೆಂ?

ಭುರ್ಗಿಂ

ಆಮ್ಗೆಲೊ ರೂಖ್ ಗೆಲೊ...ಆತ ಶಾಳೇಚೊ ಜಾಗೊಯ್ ವತಾ ಆಸ! ತೆ ಕೊತ್ವಾಳಾಕ್ ಧರ್ನ್ ಜೈಲಾಂತ್ ಘಾಲಿ, ಪೋಲೀಸ್ ಮಾಂ...!

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಕಿತೆಂ? [ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೇನಾತಿಲ್ಯಾ ಸಾರಖೆ ನಿಮ್ಗಿತಾ]

ಮಾಸ್ತರ್

ಯೆಯ್ಯಾ ಭುರ್ಗ್ಯಾನೂ...ಹ್ಯಾ ಪೋಲೀಸಾಂಕ ನ್ಯಾಯು... ಧರ್ಮು, ನೀತಿ ಕಸಲೊಯ್ ಲಗಾವ್ ನಾ, ವಚಾ! [ಮಾಸ್ತರ್ ಆನ ಭುರ್ಗಿಂ ಮಾಚ್ಯೇಚೆ ಘಾಟ್ಯಾನ ವತಾತ್]

ಘಾಟ್ಯಾನ್ ಗಾಯನ

ಪಳಯಾ ಪಳಯಾ ಹೊ ನಿರಪರಾಧಿ
ಕಾಯ್ದ್ಯಾಚೆ ನದರೇನ್ ತೊ ಅಪರಾಧಿ
ಕಾಯ್ದ್ಯಾಕ್ ಕಾನ್ ನಾ
ಮಾನವತ್ವಾಕ್ ದೊಳೊ ನಾ
ಸತ್ಯವಂತಾಕ್ ಮೋಲ ನಾ
ಕಾನ ಧಾಂಪೂನ್ ದೋಳೆ ಧಾಂಪೂನ್
ವಚುಕಾ ವಚುಕಾ ಮುಕಾರಿ ವಚುಕಾ
ಕಾನ್ ಸೋಡ್ನ್ ದೋಳೆ ಸೋಡ್ನ್
ವತಾ ಮ್ಹಳ್ಯಾರಿ ವಚುಕಾ ವಚುಕಾ
ರಾನಾಕ ವಚುಕಾ

[ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರಿ ಕಾಳೋಕ್ ವಚೂನ್ ಉಜ್ವಾಡ್ ಯೆತನಾ ಡರ್ಬಾರಾಚಿ ಸಭಾ ಭರಲ್ಯಾ ದಿಸ್ತಾ. ಥಂಯಿ ಪೋಲೀಸ್ ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ, ಪೈಲ್ವಾನ್ ಕೊತ್ವಾಳ್, ಪಾದ್ರಿ,ಡೇವಿಡ್... ಮುಲ್ಲಾ ಖಾನ್ ಸಾಬ್ ಶಂಭು ಭಟ್ ಆನಿ ಅಮಾತ್ಯುಯಿ ದೋಗ ಜನ ಅಂಗ[illegible] [illegible] ಬಸ್ಲ್ಯಾತ್.]

ಘಾಟ್ಯಾನ್ ಘಾಕೂನ್ ಆವಾಜ್

ರಾಜಾಧಿರಾಜ...ಕೊತ್ತಂಬರಿಬೀಜ...ಭರತಪುರಿ ಖೋಜ...ಗುಂಡೂಪಂಡಿತ... ರಾಮನಾಮಾಂಕಿತ...ಇಂದಿರಾದಾಸ...ರಾಜೀವ ಭೂಷಿತ...ಪಿಸ್ಸೊ ಮಹಾರಾಜ್... ಪರಾಖ್!

ಪಿಸ್ಸೊರಾಯು

ಅಮಾತ್ಯಾ! ಆಮ್ಗೆಲೆ ಸಭೇಕ ಸರ್ವಯ್ ಪಾವ್ಲಿಂತ್ ಕಿ?

ಅಮಾತ್ಯ

ಪ್ಹಯ್ ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಮಾಸಿಕ ಸಭೇಕ ಸರ್ವಯ್ ಪಾವ್ಲ್ಯಾಂತ್. ಜನನಾ ಯೇಕ್ ಕೊತ್‌ವಾಳ್! ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂಚೊ ಪಾಲಕ್ ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ, ಧರ್ಮರಕ್ಷಕ ಡೇವಿಡ್, ಮುಲ್ಲಾ ಖಾನ್ ಸಾಬ್...ಶಂಭುಭಟ್ ಹೆ ಸರ್ವಯ್ ಆಯ್ಲ್ಯಾತ್, ಪ್ರಭೋ!

ರಾಯು

ಅಮಾತ್ಯವರ್ಯಾ! ಜನನಾ ಯೇಕ ಕೊತ್‌ವಾಳಾ ಲಾಗಿ ಜನಾಂಗೆಲಿ ಸಮಸ್ಯಾ ಕಾಂಯಿ ತರಿ ಆಸಕಿ, ವಿಚಾರ್‌ಕರಿ!

ಅಮಾತ್ಯ

ಕೊತ್‌ವಾಳ್ ಸಾಬ್! ಜನಾಂ ಪಾಸೂನ್ ಕಿತೆಂಯಿ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಆಸ ತರಿ ಸಾಂಗ!

ಕೊತ್‌ವಾಳ್

ಜನಾಂ ಪಾಸೂನ್ ತುಮಿ ಕಸಲೀಯಿ ಚಿಂತಾ ಕರಚಿ ನಾಕಾ ಮ್ಹಾಪ್ರಭೋ! ಜನಾಂಕ ಕಿತ್ಲೆ ತ್ರಾಸ ದೀವ್ಕಾ ತಿತ್ಲೇಚ್ ತ್ರಾಸ ಹಾಂವ ದಿತಾ ಆಸ. ಜನಾಂನಿ ಗಾಂಡಿ ತೋಂಡ ಧಾಂಪೂನ್ ನುತಚ್ ಆಸುಕ ಕಸಕಸಲೆ ತರಾಚೆ ಉಪಾಯ ಕರ್ಚೆ ಆಸ ಕಿ ತೆ ಪುರಾಯಿ ಹಾಂವ ಕರೀತ ಆಸ. ಭರತಪುರಿ ಪ್ರದೇಶಾಚೆ ಭೂಂಯಿ, ಉದಕ, ರಾನ ಲಾನ ಕರ್ನ್ ತುಮಚೊ ಡರ್ಬಾರಾಚೊ ಕೋಶು ಕೆನ್ನಾಯ್ ಭರನು ಆಸಚೆ ವಿಷಯಾಂತ್ ಹಾಂವ್ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹ ಘೆತಾ ಆಸ.

ರಾಯು

ಓಹೊ ಕೊತ್‌ವಾಳ್! ತುಮಚಿ ಉತ್ರಾ° ಆಯ್ಕೂನ್ ಖುಶಿಜಾಲಿ... ತರಿ, ಜನಾಂಲ್ಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪಳೋವ್ನ್ ಮಾಕಾ ರಡ್ಣೆ ಯೆತಾ ಆಸ! [ರಡೂಂಕ ಲಾಗತಾ] ಹೆ ದುಃಖಾಚೆ ವೆಳಾರ್ ಹಾಂವ ಖುಶೀನ ತುಮ್ಕಾ ಅಪಂದೂಚೊ ಛದ್ಮಶ್ರೀ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ದಿವ್ಪೂಂಕ ನಿರ್ಧಾರ್ ಕೆಲಾ! [ಸರ್ವಯ್ ತಾಳಿಯೊ ಮಾರ್ತಾತ್] [ಅಮಾತ್ಯಾಕ ಪೊಳೋವ್ನ್] ಅಮಾತ್ಯಾ, ಆಪ್ಗಲೆ ರಾಜ್ಯಾಚೊ ಕಾಯ್ದೊ ಕಶಿ ಪಾಲನ ಜಾತಾತ್ ಮ್ಹುಣ್ ಕಾಯ್ದ್ಯಾಂಚೆ ಪಾಲಕಾಂಲಾಗಿ ವಿಚಾರ್ ಕರ್ತಲೆ ಕ್ಷಯ್?

ಅಮಾತ್ಯ.

ಕಾಯ್ದೊ ಪಾಲನ ಕರಚೆ ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ, ಮಹಾ ಪ್ರಭೂಲಾಗಿ ತುಮ್ಕಾ ಕಾಂಯ್ ತರಿ ವಿನಂತಿ ಕರಚಿ ಆಸಕಿ?

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಮೆಗೆಲೆ ನಾಂವ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಾ. ತೆ ವಚೂನ್ ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ ಜಾಲೆಲೇಂಚ್ ಪಳಯ್ತನಾ ತುಮ್ಕಾ ಹಾಂವ್ ಕಿತ್ಲೊ ಪಾಪ್ರ ಕಾಡ್ತಾ ಹೆ° ಕಳ್ತಲೇಚ್ ನ್ಹಯ್! ಹಾಂವ್ ನ್ಯಾಯಾಕ್ ಕಿತ್ಲೆ ಕೆಪ್ಪೊ ಜಾಲಾ ಕಿ ತಿತ್ಲೇಚ್ ಅನ್ಯಾಯಾಕ್ ಕಾನ್ ದೀವ್ನ್ ಕಾಮ ಕರ್ತಾ ಆಸ. ಮೆಗೆಲೆ ಜೈಲ್ ಏಕ ಪ್ಹುಯಸ್ಯಾಲಾಗಿ ಜಾವ್ನ್ ಖಾಲೀಚ್ ಖಾಲಿ ಆಸ. ದಾಡ್ಲೆ ಆನಿ ಬಾಯ್ಲೊ ಮ್ಹುಣ್ ಭೇದಭಾವ ಕರ್ನಾಶಿ ಹಾಂವೆ ಸಗಳ್ಯಾಂಕಯಿ ನ್ಯಾಯಾಬದಲಾಕ ಅನ್ಯಾಯ ದಿತಾ ಆಸ. ಅನ್ಯಾಯಪಾಲನೇಕ ತುಮಿ ರಾಜ್ಯಾಚೆ ಕೋಶಾಧಾಕೂನ್ ದಿಪ್ಚೆ ಧನ ಪುರಾಯ್ ಖರ್ಚಿತಾ ಆಸ. ನ್ಯಾಯಾಚಿ ಜನ ಭಾರಿ ಊಣೆ ಜಾಲ್ಯಾತ್. ಅನ್ಯಾಯಾಚಿ ಜನ ಭಾರಿ ವಾಡತ್ ಆಸಾತ್. ಅಪಂದೂಚೆ° ಖಾನೇಕುಮಾರಿಂತ್ ಅನ್ಯಾಯಾಚೆ ಜನ ಕಿತ್ಲೆ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹುಣ್ ಪಳಯ್ತನಾ ತುಮ್ಕಾ ಮೆಗೆಲಿ ಯೋಗ್ಯತಾ ಕಳ್ತಲಿ.

ರಾಯು

ಆಹಹಾ! ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ. ಆಮಿ ತುಮ್ಗೆಲಿ° ಉತ್ರಾ° ಆಯ್ಕೂನ್ ಖುಶಿ ಜಾವ್ನಾತ್ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್. ಹೆ ಖುಶಿಂತ್ ನಾಂಚುಯಾ ಮ್ಹುಣಾಯಿ ದಿಸ್ತಾ.

[ರಾಯು ಸಾಂಚೂಕ ಲಾಗತಾ]

ಘಾಟ್ಯಾನ ಗೀತ ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೆತಾ

ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ
ರಾಯಾಲೊ ಸಾಚು ಪಳಯಾ ಪಳಯಾ
ರಾಯಾಲೊ ಸಾಚು ಪಳಯಾ ಪಳಯಾ
ತುಪ್ಗೆಲೆ ತ್ರಾಸ ರಾಯಾಕ ಕಳಯಾ
ತುಪ್ಗೆಲೆ ತ್ರಾಸ ರಾಯಾಕ ಕಳಯಾ
ಕಷ್ಟಕಿ ಇಷ್ಟಕಿ ರಾಯು ಅನಿಷ್ಟಕಿ
ಕಾಳೋಕ್ ಪಚ್ಚೊ ಪ್ಹುಣ್ ದಿವ್ವೊ ಜಳಯಾ
ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ....

ತರತರಾವರಿ ಸಾಚ
ಕೆಲ್ಯಾರಿಮಾತ್ರ ರಾಯಾಕ ವಾಂಚ
ಕಾನ ಕಪ್ಪೆ ಆಸೂಕಾ
ದೋಳೆ ಕುರ್ಡೆ ಆಸೂಕಾ
ರಾಯಾಲೆ ಪಾಯಾಕ ಬಳ ಆಸ್ಸಾರಿಯಿ
ಘೊಂಟ್ಯಾಲೆ ಪ್ಹುಣಕೆ ನಾಟಕ ಕರಕಾ
ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ...

ಜನಾಂಕ ಮಾರೂಕ ಕೊತ್‌ವಾಳ ಜಾವ್ಕಾ
ತಸಲೆ ವೀರಾಕ ಭದ್ಮಶ್ರೀ ದೀವ್ಕಾ
ಕೊತ್‌ವಾಳಾಕ್ ರಾಕೂಕ ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಜಾವ್ಕಾ
ಪ್ರೋಲೀಸ್ ಕೆಪ್ಪ್ಯಾಕ "ನ್ಯಾಯಶ್ರೀ" ದೀವ್ಕಾ
ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ...ಧಿತಾಂ...

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಧನ್ಯ ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಧನ್ಯ, ನ್ಯಾಯಶ್ರೀ ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಮಾಕಾ ಪ್ರದಾನ ಕೆಲೆಲ್ಯಾಕ ಹಾಂವ ತುಪ್ಗೇರ್ ಆಭಾರಿ ಆಸ. ಯೆದೋಳ್ ಪರ್ಯಂತ ಹಾಂವ ಏಕ್ ಕಾನ್ ಕೆಪ್ಪೊ ಕರ್ನ್ ಘೆತಿಲೊ. ಆನಿ ಮುಖಾರ್ ಹಾಂವ ದೊನಿಯಿ ಕಾನ ಕೆಪ್ಪೆ ಕರ್ನ್ ಘೆವಚಾಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಕರ್ತಾಂ.

ರಾಯು

ಧರ್ಮ ರಕ್ಷಕ, ತುಮ್ಗೆಲಿ ಕಸಲಿಯಿ ನಿವೇದನಾ ಆಸ ಕಿ?

ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್

ಹೆ ಲಾರ್ಡ್! ಪ್ರಜೇಕ ದೇವಾಲೆ ಭಯ ಕಿತ್ಲೆ ಹಾಡೊವ್ಕಾ ಕಿ ತಿತ್ಲೆ ಹಾಡೊಚಾಕ ಆಮಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಕೆಲಾ; ಆಮ್ಕೊ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ದೇವಾನ ಆತ ಸರ್ವ ಭಾಷೆನಯಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಆಯ್ಕುಂಕ ಸುರು ಕೆಲಾ. ಸರ್ವ ಭಾಷೆಚೆ ಲೋಕಾಕಯಿ ಯಥೇಷ್ಟ ಸಂಕಷ್ಟ ಆಮ್ಚೆ ದೇವಾನ ದಯಪಾಲನ ಕೆಲಾ. ಆಯ್ತಾರಾಚೊ ದೀಸು ಭಯಾಚೊ ದೀಸು ಅಶಿ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಜನಾನಿ ಕರ್ನ್ ಘುತ್ಲಾ.

ಶಂಭು ಭಟ್

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಆಮಿ ಯಾಗಯಜ್ಞ ಕರ್ನ್ ಕಂಗಾಲ ಯೆಜ್ಜೆವರಿ... ಪೂಜಾ ಪುನಸ್ಕಾರ ಕರ್ನ್ ಪಾಪ್ಸ ಹುಂವಾರ್ ಯೆಜ್ಜೆವರಿ... ದೇವಾಕ ಜನಾಚೇರ್ ಕ್ರೋಧಯೆಜ್ಜೆವರಿ... ಸದಾಂಚ್ ಏಕ್ ನಾ ಏಕ್ ದೇವ ಕಾರ್ಯ ಕರೀತ್ ಆಸಾತ್...

ಮುಲ್ಲಾಖಾನ್ ಸಾಬ್

ಜಹಾಪನಾ! ಭಟ್ ಮಾಮಾನ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಖರೇಂಚ್! ಆಮಿಯಿ ಕಾಂಯಿ ಊಣೆ ನಾತ್. ಪ್ರತಿ ಶುಕ್ರವಾರಾ ಚುಕ್ಕನಾತಿಲೆ ದೇವಾಕ ಭೀವ್ ಭಯ ಭಕ್ತೀನ ಖಂಯಿ ಆಸ ಥಂಯಿ ಶರಣಾಗತ ಜಾವ್ಚೆ ತಶಿ ಜನಾಕ ಭಿವ್ರೋವ್ನ್ ದವಲ್ಲಾ. ಸಮಾಜಾಂತ್ ರೋಗರುಜಿನ ವಾಡೋವ್ನ್ ಜನಾಂಕ ಸಂಕಷ್ಟಾಂತ್ ಘಾಲಿ ಪ್ಹಣ್ ಆಮ್ಗೆಲೆ ದೇವಾಲಾಗಿ ಮಾಗ್ಲಾ.

ರಾಯು

ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರ್ಯಾನೋ! ತುಮಿ ಸರ್ವಾನಿಯಿ ಜನಾಂಕ ಸಂಕಷ್ಟಾಂತ್ ಘಾಲ್ನ್ ತೆ ಜನಾಂಲ್ಯಾ ಮನಾಂತ್ ರಾಜಭಕ್ತಿ, ಗುರುಭಕ್ತಿ ಆನಿ ದೇವಭಕ್ತಿ ಭಯ ಘಾಲೆಲೆ ಆಯ್ಕೂನ್ ಭಾರಿ ಖುಶಿ ಜಾಲಿ. ತೊ

ದೇವು ತುಮ್ಕಾ ಬರೆಂ ಕರೊ. ತುಮಚ್ಯಾ ಹೆ ವಾವ್ರಾಕ ಪ್ರತಿಫಲ ಕಿತೆ ದಿವ್ಪೂಂ, ಪುರಸ್ಕಾರ್ ಕಿತೆಂ ದಿವ್ಪೂಂ. ಸಾಂಗಾತ್!

ಶಂಭು ಭಟ್

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಆಮಿ ದೇವಾಲೆ ದೂತ. ಆಮ್ಕಾ ಪುರಸ್ಕಾರ್-ಬಹುಮಾನ ಹಾಚೊ ಪಾಶು ನಾಕಾ. ತರಿ, ಪ್ರತಿಫಲ ದೀವ್ಕಾ ಅಶಿ ತುಮ್ಚೆ ಮನಾಂತ್ ದಿಸ್ತಾ ದೆಕೂನ್ ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಾಖಾತಿರ ಮೆಗೆ ಏಕ ವಿನಂತಿ ಆಸ.

ರಾಯು

ವಿನಂತಿ ಕಸಲಿ, ಆಯ್ಕುಯಾಂ, ಶಂಭುಭಟ್! ಜನಾ ದ್ವಿಗುಣ ಕರಚ್ಯಾಂತ್ ಮುಖೇಲ್ ವಾಂಟೊ ಘೇವ್ನ್ ... ಹಾಂವ್ ಕಾಂಯ್‌ಚ್ ನಾ ಮ್ಹಣತ್ ವೆ?

ಶಂಭು ಭಟ್

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಭರತಮಾಸ್ತರಾಲೆ ... ತುಮ್ಕಾ ಕಳ್ತಾ ಆಸ್ತಲೆ ಮೂ. ತೊ ಆಮ್ಗೇ ... ಚಾರ್ಯಾಲೆ ವೃಂದಾವನ ಆಶಿಲೊ ಜ... ಣಾಚೆ ಚಾರಿಚೆ ಅಧ್ಯಾಯಾಂತು ತಾ... ಆಮ್ಕಾ ದಯಕರ್ನು ದಿಲ್ಯಾರಿ ... ಣಕರ್ನು ಜನಾಲೆ ಮನಾ... ಜಾತಲೊ.

ಓ ಮ್ಹ...
ಮಾಕಾ
ಸಾ...

ಮುಲ್ಲಾಖಾನ್ ಸಾಬ್

ಜಹಾಪನಾ! ಮಾಸ್ತರ್ ಮಾಮಾಲೆ ಜಾಗ್ಯಾಕ ಸಾಂಪ ಆಯಿಲೇಚ್ ಆಪ್ಣೆಲೆ ಕೊರಾನ್ ಸಾಬಾ ನಿಮಿತ್ತ. ಕೊರಾನ್ ಸಾಬ್ ಏಕ ಮಹಾ ಮಹಿಮು. ತೆ ಕೊರಾನ್ ಸಾಬಾಲೆ ಜನ್ಮಸ್ಥಾನಚ್ ಭರತಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಶಾಳಾ ಆಶಿಲೊ ಜಾಗೊ.

ರಾಯು

ತೆಂ ಹ್ವಯ್, ಕೊರಾನ್ ಸಾಬಾಲೊ ಜಾಗೊ ತೋಚ್ ಮ್ಹಣ್ ತುಮ್ಗೆಲೆ ಖಂಚೇಯ್ ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಸಾಂಗ್ಲಾವೆ ಖಾನ್ ಸಾಬ್?

ಮುಲ್ಲಾ ಖಾನ್ ಸಾಬ್

ಗ್ರಂಥಾಂತ್ ಸಾಂಗನಿ, ತರಿ ಮಾಕಾ ಸದಂಚ್ ಸಪನಾಂತ್ ಯೇವ್ನ್ ಕೊರಾನ್ ಸಾಬ್ ಸಾಂಗ್ತಾ ಆಸ. ತೆ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಕೊರಾನ್ ಮಹಲ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಜನ ಶುಕ್ರವಾರಾ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್, ವಾರ್ ಭರ್ ಥಂಯಿಾಚ್ ಯೇವ್ನ್ ಪಡ್ತಲೆ. ದಯಾಕರ್ನ್ ತೊ ಜಾಗೊ ಆಮ್ಕಾ ಸೋಡ್ನ್ ದೀವ್ಕಾ ಜಹಾಪನಾ!

ರಾಯು

ಓಹೊಹೊ...ಸಮಸ್ಯಾ! ಕರುಣಾಚಾರ್ಯ, ಕರಣ್‌ವಾಲಿಸ್, ಕೊರಾನ್‌ಸಾಬ್! ಕೋಣಾಕ ದಿವ್ಚೆಂ, ಕೋಣಾಕ ಸೊಡಚೆಂ? ಅಮಾತ್ಯ...ಹಾಕಾ ಪರಿಹಾರ ಕಿತೆಂ?

ಅಮಾತ್ಯ

ಮಹಾರಾಜ್! ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರಾಕ ಏಕಚ್ ವಾಟ. ತೆಂವ್ಹ ಖ್ಯಾರ್. ತೊ ಜಾಗೊ ತೆಗಾಂಕಯಿ ದಿವ್ಚೊ. ಥಂಯಿ ಸರಕಾರಾವತೀನ ಕರುಣಾಮಂದಿರ ಬಾಂಡೋವ್ನ್ ತಾಜೆ ಭಿತರ್ ಕರುಣಾಚಾರ್ಯಾಲೆಂ ವೃಂದಾವನ, ಕರಣ್‌ವಾಲಿಸಾಲೆಂ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂದಿರ, ಕೊರಾನ್ ಸಾಬಾಲೆಂ ಕೊರಾನ್ ಮಹಲ್ - ತಿನ್ನಿಯಿ ಸ್ಥಾಪನಾ ಕರೋತ್. ಮಾಗಿರ್ ತೆಗಂಯ್ ಬೋಡ ಧಾಡಾವ್ನ್ ಘೇವ್ನ್ ಮೊರೋತ್.

ಕೊತ್ವಾಳ್

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ತೊ ಜಾಗೊ ಹಾಂವೆ ತೆನ್ನಾಚ್ ಸ್ವಾಧೀನ ಕರ್ನ್ ಘೆತ್ಲಾ. ಹಾಂವ ಆನಿ ಮೆಗೆಲೆ ಶಿಷ್ಯ ತೆ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಬಾಟ್ಲೆಚೊ ವ್ಯಾಪಾರು ಸುರು ಕರುಯಾಂ ಮ್ಹಣ್ ಸರ್ವಯ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲ್ಯಾ.

ರಾಯು

ಕೊತ್ವಾಳಾ! ಬಾಟ್ಲೆವ್ಯಾರು ತಾಜೆ ಭಾಯ್ರ ಕರ್ಚೆ ಬರೆಂ. ಭಿತರ್ ನ್ಹಯ್. ಆಮ್ಕಾ ತುವಂಯಿ ಜಾಯ್ ತಾನ್ನಿಯಿ ಜಾಯ್. ತುಗೆಲೆಂ ವಾಂವ್ಟಾಕ ತುಕಾ ಹಾವೆ ಛದ್ಮಶ್ರೀ ದಿಲ್ಯಾ. ಹಾಂಗೆಲೆ ವಾವ್ರಾಕ ಕಾಂಯಿ ಮೋಳ್ನಿ. ದೆಕೂನ್ ಭರತ ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಶಾಳಾ ಕರುಣಾ ಮಂದಿರ ಜಾವ್ಪೊ. ತಾಜೆ ಭಿತರ್ ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯೊ, ಆನಿ ತಾಜೆ ಭಾಯ್ರ ತುಜೊ ಬಾಟ್ಲೆಚೊ ವ್ಯಾರು. ಕಿತೆಂ ಮ್ಹಣತಾ ಕೊತ್ವಾಳ್?

ಕೊತ್ವಾಳ್

ಹಾಂ ಹುಜೂರ್, ತುಮಿ ಕಶಿ ಸಾಂಗ್ತಾತ್ ತಶೀಚ್!

ಅಮಾತ್ಯ

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಹ್ಯಾ ಖುಶೀಚೆ ವೇಳಾಕ ಸಮ ಜಾವ್ನ್ ರಂಭಾ ಉರ್ವಶೀಲೆ ನಾಟ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಕೆಲ್ಯಾ. ತುಮಿ ಆಸನ ಗ್ರಹಣ ಕರಕಾ.

ರಾಯು

ನಾಟ್ಯ! ಸಂತೋಷ ಪಾಪ್ಚೆ ಏಕ ನಾಟ್ಯ! ಜನಾಂಲೆ ಕಷ್ಟ ಪೊಳೋವ್ನ್ ಮಾಕಾ ಖೂಬ ದುಃಖ ಜಾತಾ ಆಸ. (ರಡೂಂಕ ಲಾಗ್ತಾ)

ಕೊತ್ವಾಳ್

ರಡೂನಾಕಾತ್, ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ತುಮ್ಗೆಲೆ ದುಃಖ ನಿವಾರಣೆಕ ಏಕ ವಕ್ದಾಕ ಸಾಂಗೂನ್ ಧಾಡ್ಲಾ. ಬಾಟ್ಲೆಬಾಯ್ ತೆಂ ಘೇವ್ನ್ ಹಾಡ್ತಲೊ.

ಕೆಪ್ಪಣ್ಣಾ

ಆಮ್ಗೆಲೊ ನಾಟ್ಯಕಾರ್ಯಕ್ರಮು, ಬಾಟ್ಲೇಚೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮು, ನಿರ್ವಿಘ್ನ ಜಾವ್ನ್ ಚಲೊ ಮ್ಹುಣ್ ರಾವಳಾರಾಚೆ ಭಾಯ್ರ ಆನಿಕ ಚಾರಿ ಕೆಪ್ಪೆ ಪೋಲೀಸಾಕ ದವಲ್ಯಾಂತ್. ಮ್ಹಾರಾಜ್, ಚಿಂತಾ ಕರೂನಾಕಾತ್!

ಶಂಭು ಭಟ್

ಮಹಾಪ್ರಭೋ! ಕರುಣಾಮಂದಿರ ಜಾಲ್ಲೆ ತಕ್ಷಣ ಜನಾಂಲೆ ಕಷ್ಟ ಆನಿಕಯಿ ಚಡ್ತಾ. ತುಮ್ಗೆಲಿ ಖುಶಿ ಆನಿಕಯಿ ವಾಡ್ತಲಿ. ಆತ ಚಿಂತಾ ದೂರ ಕರಾತ್, ಮ್ಹಾರಾಜ್!

ರಾಯು

ಜಾಯ್ತ ಜಾಯ್ತ! ಮೆಗೆಲಿ ಚಿಂತಾ ಪಯ್ಸ ಕರ್ತಾಂ. ನಾಟ್ಯಸುರು ಜಾವೊ!

ಅಮಾತ್ಯ

[ಜಘಾಂಟ ವಾಜಿತಾ... ಢಣ್ ಢಣ್ ಜಾತಾ...] ನಾಟ್ಯ ಸುರು ಜಾವೊ!

ಆವಾಜ್

ಡಿಂಗ್ ಡಾಂಗೂ...ಡಿಂಗ್ ಡಾಂಗೂ...ಡಿಂಗ್ ಡಾಂಗೂ... [ರಾಯು ಆನಿ ಇತರ ನೃತ್ಯ, ಬಾಟ್ಲೇಚೆ ಕಾಯ್ರಕ್ರಮಾಂತ್ ಮಗ್ನ ಜಾತಾತ್. ಮಾಚ್ಯೇರ್ ಕಾಳೋಕ್ ಜಾತಾ.]

ಘಾಟ್ಯಾನ ಗೀತ

ರಾಯಾಲೆ ಡರ್ಬಾರಾಂತು ಮೆಳ್ಳಾ ದುಷ್ಟ ಕೂಟ
ಕಷ್ಟಪರಿಹಾರಾಕ ಸೊಡ್ಲಿ ಮಸ್ತ ವಾಟ
ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಶಾಳಾ ನಿರ್ನಾಮ ಜಾಲಿ
ಶಾಳೇಚೆ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ಕರುಣಾಮಂದಿರ ಆಯ್ಲೆಂ
ರಾಯಾಕ ಮೆಳ್ಳಾ ನಿತ್ಯನೃತ್ಯ

ಜನಾಂಕ ಕಳ್ಳೆಂ ರಾಯಾಲೆಂ ತಥ್ಯ
ಮೂರ್ಖರಾಯು, ಹೆಡ್ಡುರಾಯು
ಆತ ಪಳಯ್ಯಾರಿ ಪಿಸ್ಸೊರಾಯು
ಸಗಳೆ ರಾಯಾಲೆ ಪಿಶ್ಯಾಪಣಾಂತ್
ಘಾಯ ಜನಾಂಲೆ ಸುಕ್ಕನಾಂತ್
ಮಾಸ್ತರಾನ್ ಪಳಯ್ಲೆ ಶಾಳೇಚೆ ನಾಶ
ಭುಗ್ಯಾಂಕ ವ್ಹಳ್ಳೆಂ : ವಸ್...ವಸ್...
ಮಾಸ್ತರಾನ್ ಸೊಳ್ಳ್ಯೊ ಭರತಪುರಗಾಂವ್
ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗಾಕ ದೆಂವ್ಲೊ ಮಾಸ್ತರ್

[ಘಾಟ್ಯಾಚೆ ಗೀತಾಕ ಅನುಸರೂನ್ ಪಶ್ಚಾತಲಾರಿ ಹೀಂ ದೃಶ್ಯಂ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಜಾವ್ನ ಸುಚೊಪ್ಚೆ ಬರೆಂ.]

[ರಂಗಮಾಚ್ಯೇರ್ ಕಾಳೋಕ್ ಜಾವ್ನ ಉಜ್ವಾಡ್ ಜಾತನಾ ಏಕ ರಾನಾಚೆ ದೃಶ್ಯ. ದೋಗ ಮಾಂಕ್ಡಂ ಉಡೂನ್ ಖೆಳ್ತಾತ್. ಶೂರಪ್ಪಾ ಆನಿ ಚೋರ ಮಾಚ್ಯೇಚೆ ಪಾರ್ಶ್ವಾ ಥಾಕೂನ್ ಏಕ ರೂಖ್ ಉಬಾರ್ನ್ ಯೆತಾತ್.]

ಶೂರಪ್ಪಾ

ಹೊ ಗಾಂಧಾರೂಖ್ ಬೆಗೀನ್ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಕಾರಾಸ್ಥಾನಾಕ ಪಾವ್ರೊಕಾ. ಥಂಯ್ ಥಾಕೂನ್ ಖಂಯ್ ಪಾವ್ರೊಕಾ ಕಿ ಥಂಯಿಕ ತಕ್ಷಣ ಧಾಡೂನ್ ದೀವ್ಕಾ.

ಸಹಚರು

ಜಾಯ್ತು ಧನ್ಯಾ! ಏಕ ನವೀ ಖಬರ್ ಆಸ ಧನ್ಯಾ! ಹುನ್ ಹುನೀ ಖಬರ್ - ತುಮ್ಕಾ ಧರೂಂಕ ಕೆಪ್ಪೊ ಪೋಲೀಸ್ ಆನಿ ತಾಗೆಲೊ ಪಂಗಡ ಹ್ಯಾ ರಾನಾಂತ್ ಯೆತಾ ಅಸ ಖಂಯ್! ಹ್ಯಾ ಪಾಪ್ಟಿ ತ್ಯಾ ಪಂಗಡಾಂತ್ ಪನಾಸ್ ಕೆಪ್ಪಿಂ, ಸಾಟಿ ಅಪಂಗು ಲೋಕ, ಚಾಳೀಸ ಕುರ್ಡೆ ಹಾಂಚೆ ಸೈನ್ಯ ಆಸ ಖಂಯ್!

ಶೂರಪ್ಪಾ

ಅಹಹಾ! ನವೀಚ್ ಖಬರ್! ಜನಾಕ ಏಕ ನವೀಚ್ ಖಬರ್! ಕುಳ್ಳಪ್ಪೊ! ತ್ಯಾ ವಿಶ್ಯಾಂತ್ ತೂವೆಂ ಭಯ ಪಾವ್ಚೆಂ ನಾಕಾ. ಭರತಪುರಾಚೊ ಪಿಸ್ಸೊರಾಯು, ಕೆಪ್ಪೊ ಪೋಲೀಸು, ಧರ್ಮಾಧಿಕಾರಿಯೊ, ಸರ್ವಯ್ ಮೆಗೆಲೆಂ ದೋಸ್ತ ಮ್ಹಣ್ ತುಮಿ ಸಮ್ಜೊನ್ ಘೆಯಾತ್! ಗಾಂವ್ಚೆ ನಾಯಕ ತಾನ್ನಿ ಜಾಲ್ಯಾರ್ ರಾನಾಚೆ ನಾಯಕ ಆಮ್ಮಿ. ತಾನ್ನಿ ಆಮ್ಕಾ ಧರಚೆ, ಆನಿ ಆಮ್ಮಿ ತಾಂಕಾ ಮಾರಚೆ - ಹೆಂ ಆಮ್ಗೆಲೆಂ ಜೀವನ ನಾಟಕಾಚೆಂ ವೆಗವೆಗಳೆ ದೃಶ್ಯ ಆಸಾತ್. ಹೆಂ ನಾಟಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನಾಂಲೆ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂನಿ ಪಳೊವ್ಚೇಂಚ್.

ಕುಳ್ಳಪ್ಪಾ

ಧನಿಯಾ! ತುಮ್ಗೆಲೆಂ ಹೆಂ ನಾಟಕ ಆಮ್ಚೆವರೀಚೆ ನೌಕರಾನ್ ಕಶಿಪ ಖೋವ್ನ್ ಸಮ್ಜುಚೆ? ಆಮ್ಕಾ ಕಳ್ತಾ ಜನಾಂಗೆಲೆ ಮಧ್ಯೆ ಆಸೂಚಿ ಖಬರ ಮಾತ್ರ. ಆಯ್ಕಾತ್ ಧನ್ಯಾ!

[ಕುಳ್ಳಪ್ಪಾ ರೇಡಿಯೊ ಘುಂವ್ತಾಯ್ತಾ]

ರೇಡಿಯೋ ಖಬರ್

ಆಕಾಶವಾಣಿ ಭರತಪುರಿ. ಆತಂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಮಾಚಾರ. ತುಮಿ ಹೆ ಸಮಾಚಾರ ದೊನ್ಶೆ ಆನಿ ತೀಸ ತರಂಗಾಂತರಂಗಾಂತ್ ಆಯ್ಕುತ್ ಆಸಾತ್... ಭರತಪುರಿಚೆ ಪಿಸ್ಸೊರಾಯಾನ ಜನಾಂಲೆ ಕಷ್ಟ ಸುಖಾಚೆ ಪರಿಶೀಲನೇಕ ಸ್ವತಹ ಪ್ರಜೇಲಾಗಿ ವಚ್ಚೊ ನವೀನ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಘಾಲ್ನ್ ಘೆತ್ಲಾ. ಆಮುಚಾ ದೇಶಾಂತೂಚ್ ನೂತನ ನಮೂನ್ಯಾಚೆ ಏಕ ಕರುಣಾಮಂದಿರ ಅಸ್ತಿತ್ವಾಕ ಆಯ್ಲಾಂ...ಕರುಣಾಮಂದಿರಾಂತ್ ಸರ್ವ ಭಾಷೆಚೆ ಆನಿ ಸರ್ವ ಧರ್ಮಾಚೆ ಜನಾಂಕ ಸುಲಭರೀತೀನ ತಾಂಗ್ತಾಂಗೆಲೆ ದೇವಾಂಲಿ ಭೇಟಿ ಮೆಳ್ಚಿ ವ್ಯವಸ್ಥಾಕೆಲ್ಯಾ... ಭರತಪುರಿಚೆ ಭಯಂಕರ ರಾನಾಚೊರಾಯು ಶೂರಪ್ಪಾಕ ಧರಚೆ ಖಾತಿರ ಪೋಲೀಸಾಂಚೊ ಏಕ ಪಂಗಡ ರಾನ್ನಾಕ ಭಾಯ್ರ ಸರಲಾ. ಹೀ ಖಬರ ಆಯ್ಕೂನ್ ಶೂರಪ್ಪಾ ರಾನಾಂತ್ ಕೊಣಾಕ ಕಳ್ನಾತಿಲೆ ಏಕ ಜಾಗ್ಯಾರಿ ನಿಪ್ಪೊನ್ ಬಸ್ಲಾ ಮ್ಹಣ್ ಆಮ್ಕಾ ಖಬರ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ. ಆತಂಚ್ ಪಾವಿಲ್ಯಾ ಹೂನ್

ಖಬರೆ ಪ್ರಮಾಣ ಆಪ್ಣೆಲೊ ಕೆಪ್ಟೊ ಪೋಲೀಸಾಂಲೊ ಪಂಗಡ ಶೂರ ಪ್ಪಾಕ ಏಕ ನಿರ್ಜನ ಜಾಗ್ಯಾರ್ ಮಾತೆಂ ನಿಪೋಪ್ನ್ ಧಾಂಪ್ಚೆ ಪಳೋವ್ನ್ ತಾಜೇರ್ ಬಾಣ್ ಸೋಣ್ ತಾಕಾ ಥೊಂಟೊ ಕೆಲೊ ಮ್ಹಣ್ ಆಮ್ಕಾ ಖಬರ ಪಾವ್ಲ್ಯಾ. ಪುಣ, ಶೂರಪ್ಪಾಕ ತಾಗೆಲೆ ಪಂಗಡಾಚೆ ಜನಾನಿ ಧಾಪ್ನ್ ವ್ಹರ್ನ್ ಪೋಲೀಸಾಂಚೆ ಹಾತಾಂತ್ಲ್ಯಾನ್ ಚುಕೋವ್ನ್ ಘತ್ಲೆಂ ಅಶಿ ಆಯ್ಕಲಾಂ. ಆನಿ ಏಕ ಹಪ್ತ್ಯಾಭಿತರ್ ಕೆಪ್ಟೆ ಪೋಲೀಸಾನಿ ಶೂರಪ್ಪಾಕ ಖಂಡಿತ ಧರ್ತಾ ಅಶಿ ಮ್ಹಳ್ಳ್ಯಾ...

ಶೂರಪ್ಪಾ

[ರೇಡಯೊ ರಾಬಯ್ತಾ] ಆಯ್ಕಲೆವೇ ಕುಳ್ಳಪ್ಪೊ! ಪೋಲೀಸಾನ ಬಾಣ್ ಸೋಳ್ಳ್ಯಾ ಖಂಯ್! ಆನಿ ಹಾಂವ ಅಪಂಗುಳ ಜಾಲೊ ಖಂಯ್! ಹೀ ನವೀಖಬರ್! ಹೀ ಲೋಕಾಂಕ ಹುನೀಖಬರ್

[ಕೋಣಕಿ ಯೆವ್ಚೊ ಸಾದ್ ಆಯ್ಕುಂಕ ಯೆತಾ.]

ಲಂಬು

ಧನ್ಯಾ! ಕೋಣ ತರಿ ಯೆತಾ ಆಸ!

ಶೂರಪ್ಪಾ

ಕುಳ್ಳಪ್ಪಾ, ಲಂಬೂ! ತಾಕಾ ಧರಾತ್! ತಾಜೆಲಾಗಿ ಆಸ್ಚೆ ಸರ್ವಯ್ ತಾಂಡೂನ್ ಘೆಯಾತ್. ಆಮಿ ಫುಳ್ಳೆ ಹಪ್ತ್ಯಾಂತ್ ಹೆ ರುಖಾಪಂದಾಕ ನಿಪೋವ್ನ್ ದವರ್ಲೆಲೆ ಭಾಂಗ್ರಾ ನಾಣ್ಯಾ ಕೋಣೆ ಚೋರ್ನ್ ವ್ಹೆಲೆಲೆಮೂ, ಬಹುಶ: ಹೊ ಮನೀಸ್ ತೋಚ್ ಚೋರ್ ಆಸ್ತಲೊ ಅಶಿ ಮಾಕಾ ದಿಸ್ತಾ.

[ಲಂಬು ಆನಿ ಕುಳ್ಳಪ್ಪಾ ಧಾಂವ್ತಾತ್. ರಂಗಮಾಚ್ಯೆಚೆ ಪಾರ್ಶ್ವಾವೆ ಲ್ಯಾನ ಭರತ ಮಾಸ್ತರಾಕ್ ತಾಂಡೂನ್ ಹಾಣ್ ಶೂರಪ್ಪಾಲೆ ಸಮಕ್ಷ ರಾಬಯ್ತಾತ್.]

ಶೂರಪ್ಪಾ

ಹೇ! ಕೋಣ ತೂಂ? ತುಜೆ ಸಾಂವ ಕಿತೆಂ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಹಾಂವ ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್! ಭರತಪುರಿ ಸರಕಾರಿ ಶಾಳೆಚೊ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ್.

ಕುಳ್ಳಿಪ್ಪಾ

ಕಾಡ್, ತುಗೆಲಾಗಿ ಕಸಲೆ ಆಸ, ತೆಂ ಕಾಡ್! ಪುರಾಯ್ ಕಾಡ್, ಕಾಣ್ ದೀ.

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಮೆಗೆಲಾಗಿ ಕಸಲೇಂಯ್ ನಾಮೂ!

ಲಂಬು

ಏಯ್! ಘಟ್ಟಿ ಸಾಂಗೂನಾಕಾ! ಫುಳ್ಳೆ ಹಪ್ತ್ಯಾಂತ್ ಹೆ ರುಕಾ ಪಂದಾಕ ಆಮಿ ಏಕ ಗಾಂಟಿಭರಿ ಭಾಂಗ್ರಾ್ರಸಾಣ್ಯ ದವರ್ಲೆಲಿಂ. ಆತ ಪಳಯ್ಲ್ಯಾರಿ ತೆಂ ಮಾಯಾ ಜಾಲಾ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಧನಿಯಾಕ ಆಮ್ಚೇರಿ ಅನುಮಾನ್ ಜಾಲಾ. ಮರ್ಯಾದೇಕ್ ದೀವ್ನ ಸೋಡಿ! ತೀಂ ಭಾಂಗ್ರಾ್ರಸಾಣ್ಯ ದಿಲ್ಯಾರ್ ಮಾತ್ರ ಪುರೊ, ಆಮಿ ತುಕಾ ಸೋಡ್ನ್ಯವತಾತ್.

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ತುಮಿ ಕೋಣ? ಮಾಕಾ ಕಿತ್ಯಾಕ ಹಿಂಸಾ ದಿತಾತ್? ಮೆಗೆಲಾಗಿ ಕಾಂಯಿಾಚ್ ನಾ. ತುಮ್ಗೆಲೆ ಭಾಂಗ್ರಾ ಸಾಣ್ಯಾಚಿ ಗಾಂಟೆ ಹಾಂವೆ ಪಳಯಿನಿ. ಹಾಂವ ಗಾಂವಾ ಥಾಕೂನ್ ಮೋಕ್ಷಾಖಾತಿರ ಹೆ ರಾನಾಕ ಆಯ್ಲಾ. ಗಾಂವಾಂತುಲೆ ಲೋಕಾನ್ ಪುರಾಯ್ ತೆಂ ತಾಂಡೂನ್ ಕಾಡ್ಲೆ. ಆತ ಹೀ ಚಡ್ಡಿ ಸೋಣ್ ಮೆಜೆಲಾಗಿ ಕಾಂಯ್ ನಾ.

ಶೂರಪ್ಪಾ

ಲಂಬೂ, ಹೆ ಗಾಂವ್ಚೆ ಜನಾಂಕ ನಮ್ಗೂಕ ನಜ! ಆಮ್ಗೆಲೆ ಭಾಂಗ್ರಾ ಸಾಣ್ಯಾ ತಾಣೆ ಖಂಯಿತರಿ ನಿಪಯ್ಲಾ ಆಸ್ತಲೆ.

ಕುಳ್ಳಪ್ಪಾ

ಅನುಮಾನ ಕಿತ್ಯಾಕ ದವೊರ್ಚೊ? ಧನ್ಯಾ, ಪಳೋವ್ನೂಚ್ ಸೊಡ್ತಾಂ.

[ಲಂಬು ಆನಿ ಕುಳ್ಳಪ್ಪಾ ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಚಡ್ಡಿ ಕಾಡ್ತಾತ್. ತಾಜೆ ಅಂಗಾರಿ ಲಂಗೋಟಿ ಮಾತ್ರ ಆಸ.]

ಶೂರಪ್ಪಾ

ವಚಾ, ವಚಾ ಹೆ ಗೊಮಟೇಶಾಲಾಗಿ ಆಮ್ಕಾ ಕಿತೆಂಯಿ ಮೆಳ್ಳೆನಾ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಕಾಮ ಆಮ್ಕಾ ಸಾಂಭಾಳ್ಯಾಂ.

[ಸಕಡಯ್ ಮಾಸ್ತರಾಕ್ ಸೋಡ್ನ್ ವತಾತ್. ಮಾಸ್ತರ್ ಏಕ ರುಖಾಪಂದಾಕ್ ಬಸ್ತಾ. ಏಕ ಮಾಂಕಡ ರುಕಾರ್ ಥಾಕೂನ್ ಯೆತಾ ಆನಿ ಮಾಸ್ತರಾಲೆ ಮಾಗ್‌ಶಿ ಮುಖಾರ್ ಭೊಂವ್ತಾ. ಮಾಸ್ತರ್ ಮಾಂಕಡಾಲೆ ಮಾತೆಂ ಆಪಡ್ನ್ ಪೋಗ್ ದಾಖಯ್ತಾ. ಮಾಂಕಡ ರುಖಾ ವಯ್ರ ವತಾ. ರುಖಾಚೇರ್ ಥಾಕುನ್ ಏಕ ಚೀರಿ ಮಾಸ್ತರಾಲೆ ಮಾತ್ಯಾರ್ ಉಡಯ್ತಾ.]

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಅರೇ! ಹೀ ಕಸಲಿ ಚೀರಿ? (ಕಾಡ್ನ್ ಪಳಯ್ಯಾರ್ ಚಿರಿಯೇಂತ್ ಭರ್ ಭಾಂಗ್ರಾ ಸಾಣ್ಯಾ ಆಸಾತ್) ಹೋ! ಭಾಂಗ್ರಾಸಾಣ್ಯಾ...(ಏಕ ವಶೀನ ಧಾಂವ್ತಾ. ವ್ಹೈಗಾ, ಖಂಯ್‌ಗೆಲೆ ತುಮಿ? ತುಮ್ಗೆಲಿ ದುಡ್ವಾ ಗಾಂಟಿ ಮೆಳ್ಳ್ಯಾ, ಘೆಯಾ... ಹುಂ! ಗೆಲೇ ತೆ! ಹುಂ... ಮೋಕ್ಷಾಖಾತಿರ ಆಯಿಲೆ ಮಾಕಾ ಹೆಂ ಭಾಂಗರ ಕಿತ್ಯಾಕ? ಹೆಂ ಸಾಣ್ಯಾಕಿತ್ಯಾಕ? ಜಲ್ಮಾಕ ಯೆತನಾ ಹಾಂವೆ ಕಾಂಯ್ ಹಾಡ್ನಿ. ವತನಾ ಕಿತ್ಯಾಕ? (ದುಡ್ವಾ ಚೀರಿ ಕಾಣ್ ಮಾಂಕಡಾಲೆ ಭಾಗಾಕ ಉಡಯ್ತಾ. ಮಾಂಕಡ ಪರತ ಮಾಸ್ತರಾಲೆ ಕಡೆ ತೆಂ ಉಡಯ್ತಾ. ಮಾಸ್ತರಾನ್ ಮಾಗಿರಿಯಿ ಉಡಯ್ಯಾರ್ ಮಾಂಕಡ ಪರತ ತಾಜೆಕಡೇಚ್ ಉಡಯ್ತಾ) ಪಳೈ... ಪಾಶು ಹೋಚ್! ಸಾಕಾ ವ್ಹುಳ್ಯಾರ್ ಆಮ್ಚೇಚ್ ಮಾಗ್‌ಶಿ ಪರತ ಪರತ ಯೆತಾ... ಹೊ ಪಾಶೂಚ್ ಘೇವ್ನ್ ಮೋಕ್ಷಾಕ ಪಾವ್ಯಾ (ಮಾಗಿರ್ ತೊ ದುಡ್ವಾ ಗಾಂಟಿ ಹಾತಾಂತ್ ಘೇವ್ನ್ ರಂಗಮಾಚ್ಯೇಚೆ ಏಕ ವಶೀನ ವತಾ.)

ಘಾಟ್ಸ್ಯಾನ ಗೀತ

ಪಳಯಾ ಪಳಯಾ ಪಳಯಾ
ಸಮಾಜಾ ತಥ್ಯ ಪಳಯಾ
ಬೋಡಮಾರ್ನ್ ರೂಖ್ ಪಾರ್ನ್
ದುಡ್ಡ ಕರ್ಯೇತ್ ಪಳಯಾ
ಕಷ್ಟಕಾಣಾ ರಾತ್‌ದೀಸ್ ಘೋಳ್ನ
ಕೆಸಲೆಯ್ ಕೆಲ್ಯಾರ್ ಜಾಯ್ನಾ
ದುಡ್ಡು ತುಗೆಲಾಗಿ ಯೇನಾ
[illegible]ನಾಕಾ ದುಡ್ಡನಾಕಾ
[illegible]ಯಾಪಾಶಿ ನಾಕಾಚ್ ನಾಕಾ
[illegible] ಲೆಕಲ್ಯಾರ್
[illegible] ಮಾತ್ರ ತುಕಾ ಸೋಡ್ನಾ!

[ಸಾಂಗ ಮಾಚ್ಯೇರ್ ಕಾಳೋಖ್ ಜಾತಾ. ಉಜ್ವಾಡ್ ಯೆತನಾ ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್ ಏಕ ಸ್ಥಂಯ್‌ಚೆ ಲಾಗಿ ರಾಬ್ಲಾ. ಮಾಸ್ತರಾಲಿ ಘಾಟಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಕ ದಿಸ್ತಾ. ಡಿಗಂತಾಂತ್ ಸೂರ್ಯ ಬುಡ್ತಾ ಆಸ. ಮಾಸ್ತರ್ ಸ್ಥಂಯ್‌ತ್ ಬುಡೂಂಕ ಪತಾ. ಜೀವ್ ಕಾಣ್ ಘೆವಚ್ಯಾಕ ಪಳಯ್ತನಾ ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್, ಮುಲ್ಲಾಖಾನ್ ಸಾಬ್, ಶಂಭುಭಟ್ ಹೆ ತೆಗಯಿ ಮಾಸ್ತರಾಕ್ ತಾಂಡೂನ್ ಮಾಚ್ಯೆಚೆ ಮಧ್ಯೆ ಹಾಡ್ತಾತ್.]

ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್

ಹೇ! ಕೋಣ ತೂ? ಕಿತಂ ಕರ್ತಾ ಆಸ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಮಾಕಾ ಜೀಣೆಂತ್ ವಿರಕ್ತಿ ಜಾವ್ನ ಹಾಂವೆ ಮೋಕ್ಷ ಮಾರ್ಗ ಧರ್ಲಾ. ಹೆಂ ಸ್ಥಂಯ್ತುಪಣ್ ಜೀವ್ ಕಾಣ್ ಘೆವ್ಪೂಂಕ ಭಾಯ್ರ ಸರ್ಲಲೊ.

ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್

ಹೊ ಲಾರ್ಡ್! ಜೀವ್ ಕಾಣ್ ಘೆತಾ? ತುಗೆಲೆ ನಾಂವ ಕಿತಂ? ತೂಂ ಕೋಣ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಹಾಂವ ಮಾಸ್ತರ್. ಸೋಡ್ ಮಾಕಾ.

ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್

ತೂಂ ಬರೊ ಮಾಸ್ತರ್ ನ್ಹಯ್. ಮೆಗೆಲೆ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನಾಕ ದಿಸ್ತಾ ತೂ⁰ ಮಾಸ್ತರ್ ಮೇತ್ಯೂ ಮ್ಹಣ್. ತೂ⁰ ತುಗೆಲೆ⁰ ಮೂಲ ವಿಸರ್ಲಾ. ಬರೋ ಉಡ್ಗಾಸ್ ಕರ್ನ್ ಘೇ. ತೂಂ ಮಾಸ್ತರ್ ಮೇತ್ಯೂಚ್ ನ್ಹಯ್?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ನ್ಹಯ್, ಹಾಂವ ಮಾಸ್ತರೂಚ್. ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ್!

ಮುಲ್ಲಾಖಾನ್ ಸಾಬ್

ಬಿಸ್ಮಿಲ್ಲಾ! ಹೆ⁰ ತೂ⁰ ಕಸಲೆ⁰ ಸಾಂಗ್ತಾ ಆಸ! ಕಾಲಿ ಮಾಕಾ ಸಪ ನಾಂತ್ ದಿಷ್ಟಿ ಪಡ್ಲಲೊ ತೂಚ್‌ಮೂ! ತೂ⁰ ಹೆಡ್ ಮಾಸ್ತರ್ ನ್ಹಯ್, ಆಮ್ಗೆಲೊ ಮೂಲಾಚೊ. ತುಗೆಲೆ ಪೂರ್ವನಾಂವ ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಶಿ!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಮಾಕಾ ಸೊಡಾತ್! ಹಾಂವ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಮೇತ್ಯೂಯಿ ನ್ಹಯ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಮಹಮ್ಮದೂಯ್ ನ್ಹಯ್. ಭರತಪುರಾಚೊ ಭರತ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಹಾಂವ!

ಶಂಭು ಭಟ್

ಭರತಪ್ಪಾ... ತೂ⁰ ಕೊಣಯಿ ಜಾವ್ನೊ, ಆಮ್ಕಾ ತೆ⁰ ಮುಖ್ಯ ನ್ಹಯ್. ತೂ⁰ ಮರೂಂಕ ಭಾಯ್ರ ಸರ್ಲಲೊ. ತ್ಯಾ ವಿಷಯಾಂತ್ ಆಮ್ಕಾ ಆಕ್ಷೇಪ ನಾ. ಪುಣ, ಮನ್‌ಶ್ಯಾಕ ಮಸ್ತ ಜನ್ಮ ಆಸಾತ್ ಮ್ಹಣ್ತಾ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಚರ್ವಿತಚರ್ವಣ ಪುರಾಣ. ಹೆ ರಾಹುಕಾಲಾಂತ್ ಹೆ ಘುಡೀಂತ್ ತೂ⁰ ಮರೂಂಕ ಗೆಲೊ ಮೂ! ಗಣಿತಪ್ರಕಾರ ಆಮ್ಚೆ ಪಂಚಾಂಗ ಸಾಂಗ್ತಾ ಹೊ ತುಜೊ ಅಂತಿಮ ಜಲ್ಮ್ ಮ್ಹಣ್. ಫುಡ್ಲೆ

ಜಲ್ಮಾಂತ್ ತೂಂ ಮಾಸ್ತರ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಜಾವ್ನ್ ಆಸುಂಕ ಪುರೊ. ತಾಜ್ಯಾ ಫುಡೆಚೆ ಜಲ್ಮಾಂತ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಮೇತ್ರು ಜಾವ್ನ್ ಆಸುಂಕಯ್ ಪುರೊ. ಆಮ್ಗೆಲೆ ಹೆ ಭಾಂವ್ಡಾಲೆ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನ ಜಾವ್ನೊ ಸಪನ ಜಾವ್ನೊ ಘಟ್ಟೆ ಮ್ಹಣ್ ಸಾಂಗ್ಚೆಂ ಧೈರ್ಯ ಮಾಕಾ ನಾ. ಪುಣ ಹೊ ಕುಜೊ ನಿಮಾಣೇಚೊ ಜಲ್ಮ್ ಮ್ಹಣಚೆಂ ಘಟ್ಟೆ ನ್ಹಯ್.

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಮಾಕಾ ಸೊಡಾತ್. ಹಾಂವ ಕೋಣ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯ್ ತುಮ್ಕಾ ಕಿತೆಂ? ಮೆಗೆಲೊ ಜಲ್ಮ್ ಖಂಚೊ ಜಾಲ್ಯಾರಿಯ್ ತುಮ್ಕಾ ಕಿತೆಂ? ತಾಜ್ಯಾನ ತುಮ್ಕಾ ಕಸಲೊ ಫರಕ್ ಪಡ್ತಾ?

ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್

ಫರಕ? ಬರೆಂ ಉಲಯ್ತಾಮೂ! ತೂಂ ಆಮ್ಗೆಲೆ ಮೂಲಾಚೊ ದೆಕೂನ್ ತೂವೆಂ ಪಾರಡೈಸಾಕಚ್ ವಚ್‌ಕಾ ಹೀ ಆಮ್ಚಿ ಆಶಾ. ತೂಂ ಹಾಂಗಾ ಬೈಸ್. ತುಕಾ ಪವಿತ್ರ ಜಲ ಹಾಂವ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಕರ್ತಾಂ ತೆನ್ನಾ ತೂಂ ಸರೂತ ಪಾರಡೈಸ್ ಪಾವ್ತಲೊ.

ಮುಲ್ಲಾಖಾನ್ ಸಾಬ್

ಭುಂಯ್ಚೇರ್ ತುಗೆಲೆ ಜಲ್ಮಾಂತ್ ಏಕ ಜಲ್ಮ್ ಮಾಸ್ತರ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಜಾಲೆಲೆ ಕಾರಣ ತೂಂ ಹಾಂಗಾ ಬೈಸ್. ತುಕಾ ಹಾಂವ ಕೊರಾನ್ ಸಾಬಾಲೊ ಪ್ರಸಾದ್ ದಿತಾ. ನಂತರ ತೂಂ ಉದ್ಕಾಂತ್ ಉಡ್ಡಿಮಾರ್, ಉಜ್ಯಾಂತ್ ವಚೂನ್ ಲಾತ್ ಮಾರ್. ಆಮ್ಕಾ ಪರ್ವಾ ನಾ. ತುಕಾ ಕೊರಾನ್ ಗ್ರಹಾಚಿ ವಾಟ ಮೆಳ್ತಲಿ ಹೆಂ ನಿಶ್ಚಿತ!

ಶಂಭು ಭಟ್

ಭರತಪ್ಪಾ! ತುಕಾ ಭುರ್ಗಿಂ ಆನಿ ಬಾಳ್ ಆಸಾ ಕಿ?

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಮೆಗೆಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಪಂಗಡಚ್ ಮೆಗೆಲೆ ಭುರ್ಗಿಂ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ಆತ ಮಾಕಾ ಕೊಣಚ್ ನಾ.

ಶಂಭು ಭಟ್

ಕೊಣಚ್ ನಾ ಮ್ಹಣ್ತಾ? ಮಾಗಿರ್ ತುಕಾ ಮೋಕ್ಷ ಕಶಿ ಮೆಳ್ತಲೆ? ತುಗೆಲೆ^{0} ವಾರ್ಷಿಕ, ಮಾಸಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧ ಕೋಣ ಕರತಲೆ^{0}? ತೆ^{0} ನಿಮಿತ್ತ ಹಾಂವೆ ಸಾಂಗ್ಚೆ ಆಯ್ಕ. ತುಗೆಲೆ ಶ್ರಾದ್ಧಾದಿ ಕಾರ್ಯ ಆತ^{0} ತೂಂವೆ ಮರಚೆ ಪಯ್ಲೇಚ್ ಹಾಂವ ಚಲೋವ್ನ್ ದಿತಾ. ನಂತರ ತುಕಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮೋಕ್ಷ ಮೆಳ್ತಲೆ^{0}.

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಜಾಯ್ತ ಜಾಯ್ತ... ಮಾಕಾ ಮೋಕ್ಷ ದಿವ್ಪೊಚಾಕ್ ತುಮಿ ಸಕಡಯ್ ಭಾಯ್ರ ಸರಲ್ಯಾತ್... ಕಿತೆ^{0} ಕರೂಂಕ ಲೆಕ್ಲಾ ತುಮಿ, ತೆ^{0} ಕರಾ. ಹಾಂವ ಹಾಂಗಾಚ್ ಬಸ್ತಾ.

ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್

ಪವಿತ್ರಜಲ ಪ್ರೋಕ್ಷಣ ಮುಫ್ತ್ ನ್ಹಯ್. ತಾಕಾ ತೂಂವೆ ದೇವಕಾ ಣಿಕ್ ದೀವ್ಕಾ. ಶಂಭರ್ ನಾಣ್ಯ ದೇವಾಲೆ ನಾಂವಾರ್ ಆಮ್ಕಾ ದಿವ್ಚೆ ಪಡ್ತಲೆ..

ಮುಲ್ಲಾ ಖಾನ್‌ಸಾಬ್

ಕಸಲೆ ಮಾಸ್ತರಾ! ಕೊರಾನ್ ಸಾಬಾಲಿ ಕೃಪಾ ತಿತ್ಲಿ ಸಸಾರ ಮ್ಹಣ್ ಲೆಕೂನಾಕಾ. ಕೇವಲ ಶಂಭರ್ ನಾಣ್ಯ ದೀ; ಮಾಗೀರ್ ಪಳೆ ಕೊರಾನ್ ಗ್ರಹವಾಸಾಚೆ ಸುಖ!

ಶಂಭು ಭಟ್

ಭಟ್ ಮಾಮಾಕ ದಕ್ಷಿಣಾ ದೀನಿ ತರಿ ಭಟ್ ಮಾಮಾಲಿ ಕ್ರಿಯಾ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯ ಜಾತಾ. ತುಕಾ ಮಾಗೀರ್ ಹ್ಯಾ ಜಲ್ಮಾಂತ್ ಮೋಕ್ಷಚ್ ಮೆಳ್ಚೊ ನಾ. ನಂತರ ತೂಂವೆ ತ್ರಿಶಂಕ ಸ್ಥಿತೀರ್ ಆಸ್ಕಾ ಜಾತಲೆ. ಭುಂಯ್ಚೇರ್ ತುಕಾ ಜಲ್ಮ ನಾ. ಸ್ವರ್ಗಾಂತ್ ತುಕಾ ವಾಂಚ್ ನಾ - ಅಶಿಜಾಯ್ತ! ಭೂತಪ್ರೇತ ಜಾವ್ನ್ ಭೊಂವ್ತಾ ರಾಬ್ಕಾ ಜಾಯ್ತ. ದಕ್ಷಿಣಾಪ್ಪುಣ್ ಶಂಭರಿವಯ್ರ್ ದೋನ್ ನಾಣ್ಯ ದೀ, ಪುರೊ.

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಮೆಗೆಲಾಗಿ ಕಾಂಯಿಲಾಚ್ ನಾ! ಏಕ ಪೈಸೊಯ್ ನಾ!

ಶಂಭು ಭಟ್, ಪಾದ್ರಿ ಡೇವಿಡ್
ಆನಿ ಮುಲ್ಲಾ ಖಾನ್ ಸಾಬ್

ಪಳೆ, ಪಳೆ, ಘಟ್ಟಿ ಸಾಂಗ್ತಾವೆ? ತುಗೆಲೆ ಹಾತಾಂತ್ ಆಸ ಪಳೆ ಗಾಂಟೆ! ದುಡ್ವಾ ದಾಂಟೆ!

ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್

ಧ್ವಯ್, ಧ್ವಯ್! ಹಾಂವ ವಿಸಲ್ರೋ. ಘೆಯಾ! ಘೆಯಾ! ಮಾಕಾ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗ ದಿಯಾ! [ತೊ ದುಡ್ಡ ಪುರಾಯ್ ಚಿರಿಯೇಂತಲ್ಯಾನ ದೊಸಿಯ್ ಹಾತಾನಿ ರಂಗಮಾಚೇರ್ ವಿಂದೂನ್ ವಿರಕಾಯ್ತಾ. ದುಡ್ಡು ವೆಂಚೂನ್ ಕಾಡುಕ್ ಭುಂಯ್ಚೇರ್ ಎಕ್ಲ್ಯಾವಯ್ರ್ರ, ಎಕ್ಲೊ ಪಡ್ತಾ. ಭರತ ಮಾಸ್ತರ್ ತಾಂಕಾಚ್ ಪಳಯ್ತಾ ಆನಿ ಘಾಟ್ಯ್ಯಾನ್ ಸರನು ಧ್ವಯ್ತ್ ಉಡ್ಕಿ ಮಾರ್ತಾ. ಭಟ್ಟು, ಖಾನ್ ಆನಿ ಡೇವಿಡ್ ಹೆ ದುಡ್ವಾಖಾತಿರ ಝುಗಡಚೆ ದೃಶ್ಯ ನಿಶ್ಚಲ ಜಾತಾ. ರಂಗಮಾಚೇರ್‌ಚೊ ಉಜ್ವಾಡ್ ಮಂದ ಜಾತಾ ಆನಿ ಕಾಳೋಖ್ ಯೆತಾ.]

— ಸಮಾಪ್ತ —

ಲೇಖಕಾಚಿ ವಳಖ್

ಶ್ರೀ. ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಕಾಮತ್ ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಬೆಂಗಳೂರಾಂತ್ಲೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಪ್ಲಾನೆಟೇರಿಯಮಾಂತ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಮ್ಹಣ್ ಕಾಮ ಕರ್ತಾ. ಕನ್ನಡ ಆನಿ ಕೊಂಕಣಿ ಲೇಖಕ್ ಕಾಮತ್ ಏಕ ನಾಟಕಕಾರ ಆನಿ ಯಕ್ಷಿಣಿಕಾರಯ್ ಜಾವ್ನಾಸಾತ್. ತಾನ್ನಿ ತಯಾರಕೆಲೆಲೆ 'ಜನಮನ' ಕೊಂಕಣಿ ಚಲಚಿತ್ರಾನ ಪತ್ರಿಕೇಂಚಿ ಆನಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕಾಂಚಿ ಮುಕ್ತಪ್ರಶಂಸಾ ಘೆತ್ಲೆ ಮಾತ್ರ ನ್ಹಯ್ ದೂರದರ್ಶನಾಚೆರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಾಂತ್ ಪ್ರಸಾರ ಜಾಲೆಲೆ ಪ್ರಥಮ ಕೊಂಕಣಿ ಚಿತ್ರಪಟಯ್ ಆಸ.

ಮೈಸೂರಾಂತ್ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕೆಲ್ಲೆ ಉಪರಾಂತ್ ಪುಣೆಚೆ ಫಿಲಂ ಆಂಡ್ ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಇನ್ಸ್‌ಟಿಟ್ಯೂಟಾಂತ್ ಸೌಂಡ್ ರಿಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಆನಿ ಸೌಂಡ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವಿ ತಾಣೆ ಕೆಲಿ. ಲ್ಹಾನ್ ಉದ್ಯೋಗ, ಪತ್ರಿಕಾ, ಸಿನೆಮಾ, ಸಂಗೀತ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಕ್ಷೇತ್ರಾಂತ್ ಆಪಣ್ಯಾಲಿ ಪ್ರತಿಭಾ ದಾಖಲ್ ಕೆಲ್ಯಾ. ಕರ್ನಾಟಕಾಚೆ ಅನೇಕ ಪತ್ರಿಕೇಂಕ ಅಂಕಣ (ಕಾಲಂ) ಹೆಂ ಬರಯ್ತಾತ್. ಕಥಾ, ಕಾದಂಬರಿ, ನಾಟಕ, ವಿಜ್ಞಾನಲೇಖನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಾಂತ್ ಚಾಳೀಸಾಲಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಂ ಹಾನ್ನಿ ಕನ್ನಡಾನ್ ಉಜ್ವಾಡಾಕ ಹಾಡ್ಯಾಂತ್. ಕೊಂಕಣಿಂತ್ ಹೆಂ ಪುಸ್ತಕ ತಾಂಚೆ ಸುರುವೇಚೆ ಪುಸ್ತಕ ಆಸಾ.

ರಮೇಶ್ ಕಾಮತಿಲೊ ಪತ್ತೊ:
ಜವಾಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹರೂ ಪ್ಲನೇಟೇರಿಯಂ
ಹೈ ಗ್ರೌಂಡ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರ - 560 001

Dear J. B. Moraes Sir
With Love & affection
K. Ramesh Kamath

भरतपुराचो भरत मास्तर

(कोंकणी एकांक नाटक)

के. रमेश कामत

केरळ कोंकणी अकादमी
कोची

Bharata Puracho
Bharat Master
(Konkani Play)

By. K. Ramesh Kamat

First Published 1994

Cover Design by
Chandranath

Published by
Kerala Konkani Academy
Admn. Office: 'Gokul'
Palluruthy Nada West
Cochin - 682 006

Price: Rs. 20/-

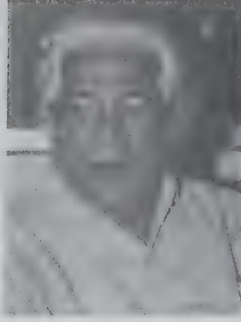
Typeset: S.K. Enterprises, Ernakulam - 18.

ISBN 81-85367-23-X

समर्पण

मेगेले सर्व कार्यावळींत
भरलेले मनान
उमेद दीवन प्रोत्साह करची
म्हजी घरकान्न
श्रीमती किरणमयी आर कामत
हिका

प्रस्तावना

रमेश कामत हो बेंगळूरच्या विश्व-गोलाचो मुखेल अभियंतो. मन विश्वांत संचार करता तरी ताचे पांय धर्तरींत रोमून आसात. आनी ताच्या काळजांत कोंकणी. "जनमन" हो कोंकणी सिनेमा ताणे एकल्यान तयार केलो आनी नामना जोडली. मनोरंजनावांगडांच लोकांचें प्रबोधन करप हो ताचो हावेस.

जिवीत आनी साहित्य हांचे भितल्लें लागचें नातें ताका समजलां देखून ताच्या साहित्याक जिणेचो नेट येता. रमेशबाबान कानडी आनी कोंकणीत जायती नाढकां, काणयो कविता बरयल्यात.

"भरतपुराचो भरत मास्तर" हें एक नाटकुलें. तरण्या मनाचो रमेश कामत. भुरायांख़ातीर बरयल्ले नाटकाचे सगळे तंत्र सादून तो जिणेचो मंत्र सांगता. मनशांचें जिवीत आनी सैमाचें जिवीत हांचें नातें सामकें नातें. मनीस हो लेगीत सैमांचो वांटो आनी सैमांचेर आगळीक जाल्यार, मनशान सैमांचेर आगळीक केल्यार मनशाचें जिवितूय संकश्टांत पडटा हें सत्य सांगून लोकांक कळना आनी आवडना. लोकांक तें कळचें म्हणून आवडचें म्हणून ताका जिवीताचे रंग दिवंचे पडटात आनी जिविताचें हें रंग सगल्यांत बरें दिश्टी पडटा हे नाटकांत. नाटक हें चलपी उलोवपी साहित्य. नाटकांतल्यान सांगता ल्हान-व्हडांक, बायल- दादल्यांक कळटा. नाटकांत बरोवपी हांसत हांसयत चिमटे काडटा. समाजाक कुद्दारता. "Castigat ridendo nores" हांसत हांसयत समाजाक सुदारप हें नाटककाराचें एक व्हडलें कार्य. शाणीं उतरां सांगून लोक शाणे

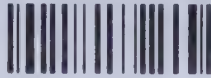
जायनात. माचयेर पात्रां खेळोवनूच तो वावर केल्यार अदीक सफल जाता. आनी जाण्टयांक शाणे करपापरस भुरग्यांकूच शाणे करप हें शाणेपणाचें लक्षण. रमेश कामत हो वावर करता. माचयेर तरेकतराचीं हांसोवणी पात्रां खेळोवन भुरग्यांच्या कंवळया मनांत रुखाच्या मोगाचें बीं रोपयता.

नाटककार हो एक मास्तर. भुरग्यांक शिकोवपी, तांकां देख दिपपी आनी केन्ना आपले छडयेन घायो करीनासताना सरळ करपी.

मनीस आनी सैम, मनीस आनी समाज, मनीस आनी धर्म, मनीस आनी राज्यकर्ते हे कांय प्रस्न रमेश कामत हाणें सहजतायेन मांडल्या.

हें नाटकुलें भुरग्यांक तशेंच जाण्टयांक मानतलें अशी आस्त धरता.

डा. मनोहर राय सरदेसाय

लेखकालीं उतरां

कोंकणी भाषेक राष्ट्रीय मान्यता मेळून एक नवो आयाम आयला. हे संदर्भारी आमचे मातृभाषेक कांय तरी देणें दिवयां म्हळेल्या आशेन बरयीली ही वृत्ती आतां तुमचे हाथांत आसा.

हे नाटकांतलीं कथापात्रां, सन्निवेश, काल-सर्वय काल्पनिक आसा. कोणाकूय मनांत लेकून बरयिल्लें न्हय. खंयचाय समाजांत आसुंक फाव ते थोडे बरें-वायट विडंबनात्मक जावन सांकेतिक रूपान हांगा दिल्यांत.

हें नाटक बरोंवक मुख्य प्रेरणा म्हगेली भयण श्रीमती हालाडी लक्ष्मीदेवी कामत हीच अशी सांगचें अवश्य. एक कोंकणी नाटक स्पर्ध्याक विडंबनात्मक जावन आसचें एक नाटक जाय म्हूण सांगून म्हाका तीणे म्हस्त पावटी हठ धरलें देखूनच हें बरयलें हस्तप्रती आसतनाच अनेक मित्रांनी तें वाचून बरें जालें अशी सांगलें. आतां हें पुस्तकाचें रूपान भायर येता आसा.

हे पुस्तकाचें मुखचित्र बरें जावन करून दिलेल्या कलाकार श्री चन्द्रनाथ हांकां हांव आभारी. आपणाल्या अनेक कामां मद्देंय पुर्सत करून जाय तशी दुरूस्त करून दिलेल्या पय्यनूर रमेश पैकय हांव आभारी आसा. केरळ कोंकणी अकादमी हें पुस्तक प्रकाशन करुंक मुखार आयल्ली. हांव तांचे कडे उपकारी उरतां.

कोंकणी साहित्यांत अपार नांव जोडिल्ले डॉ मनोहरराय सरदेसाय हांणी हें नाटकाक प्रस्तावना बरयलें हें म्हगेलें सौभाग्य अशी हांव आठयतां.

तुमगेल्या टीकेक हांव स्वागत करतां.

के. रमेश कामत

प्रकाशकालीं उतरां

'जनमन' चित्राचे निर्मापक आनी निर्देशक हे नात्यान सहृदयी कोंकणी लोकांक श्री के रमेश कामत सुपरिचित आसात.

तांची ही प्रथम कोंकणी कृती भायर हाडतना आमकां खुशी दिसता. तांगेले सिनेमा केरळांत साबार गांवांत आमी खेळयलां आनी आतां तांगेलें पुस्तकय साबार गांवचे वाचकांकडे आमचेच वाटेन पावत आसा.

कर्नाटकाचे लेखकाले पुस्तकाक गोंयचे साहित्यकाराली प्रस्तावना, आनी केरळचे संस्थेवतीन प्रकाशन. ही कोंकणीचे भविश्याची उज्वल एक सूचना अशी आमी लेकतात.

जय कोंकणी !

केरळ कोंकणी अकादमी

भरतपुराचो
भरत मास्तर

पात्रवर्ग

सूत्रधार		
पिसो राय	-	काल्पनिक देशाचो राय
मंत्री	-	पिसो रायालो अमात्य
भरत मास्तर	-	सरकारी शाळेचो हेड्‌ मास्तर
केप्पण्णा	-	पोलीस मुख्यस्थ
कोतवाळ	-	नगराचो पैलवान
डेविड-पाद्री		
खानसाब - मुल्ला	-	धर्माधिकारी जन
शंभूभट - वैदिक		
शूरप्पा	-	रानाचो चोर

आनी अंगरक्षक, भुरगीं, विद्यार्थी, पोलीस कान्स्टेबल्स, कोतवाळाले सहचर, शूरप्पाले सहचर, नागरिक इत्यादी.......

हें नाटक रंगमाचयेर खेळूंक
इच्छा पावतल्यांनी कांय फीस
दिवंची ग़रज ना. पूण लेखकाली
लिखित परवानगी घेवचें अवश्य.

भरतपुराचो भरत मास्तर

[उजवाड जाताना रंगमाचयेर सूत्रधार राबिल्लें दिसता]

सूत्रधार

नमस्कार मामा! नमस्कार मांये! नमस्कार गा, नमस्कार! सर्वांक नमस्कार. नमस्कार इतलेंच म्हूण कितें? एक व्हड दीर्घ दंडनमस्कार (एक दंडनमस्कार घालता) हो नमस्कार कित्याक अशी म्हण्टात वे? कारण कांय तरी नाशी हांव नमस्कार घालचो न्हंय. खरेंच कारण आसा आनी तें म्हळयार आज आमी भुरगीं मेळन एक नाटक करतात. तुमी दया करनु पळोवका. पळोवन खुतखुतू हासका (जापेक कान दीवन) कितें? हासुंक जायना? तुमगेले तोंडांत हासूच ना अशी म्हण्टात वे? हांसु पुराय भुरग्यांकच सोडला म्हण्टात वे? जायत गा.......तुमच्या मनांत रण्णे पुणय आसा न्हय? आमगेले हे हास्यनाटक पळोवन खूब रडात...... तुमगेले रण्णेच तुमी आमकां दिवचो गौरव अशी आमी लेकलात (प्रेक्षकांमदेंतल्यान एकली बायल सभा सोडून वचाक उठायता पळोवन) हे मांये खंय भायर सरल्या? नाटक पळयनात की? रडूंक सांगले तेन्नाच भायर सरली मू? कितें? घराकडे रडूनच पुरो जाले म्हूण हांगा आयली की? हांगाय रडूंक सांगिल्यांत बेजार जाला की? क्षमा करी मांये. जाय तरी व्हड नमस्कार दूसरे एक पटी घालतां. नपुरो तरी तुजे पाय धरतां. तुवेंय दया दवरनु हें नाटक पळोवका. कित्याक म्हळयार, आज काल नाटक करतले जन खूब जाल्यांत. तें पळोंक प्रेक्षकच नात. कितें करचें? खंय पळय थंय नाटकच नाटक. घरां भितर नाटक घरा भायर नाटक. जलमाक येतानाय नाटक, जलम सरतानाय नाटक अशी आसताना आमगेले रंगमाचयेवयले हें नाटक कोणाक जाय न्हय वे? पुण हें एक भुरग्यांचें नाटक मांये. तुमी तरी आमचे सारखे भुरग्यांक प्रोत्साह दीनात, आमी व्हड जाले तेन्ना निजजीवनांत नाटक करचें कशी? व्हय, न्हय वें? आनी वेळ काडूनाकात....पळयात, तुमी सहज

जीवनांत करचे नाटकापरस चंद करनु, सहज जावन, नाटकांत जीवंत पा घेतात हें तुमी पळोवयेता. नाटकपात्रधार हांव एकलोच न्हय. मेगेले नाटक एकपात्राभिनयय न्हय. आमचो नाटकाचोच एक पंगड आसा.

(सूत्रधार माक्शी घुंवता आनी किरडता) बाबूणी...... गोंडी.... बाबू......सुब्रा ......केचचा ...... माणकू......येया (साबार भुरगीं रंगमाचये चारीय वशीन 'ओ'....... म्हणता येतात)

भुरगीं

(एकमेळीत नाच करतात)

नमस्कार मामा तुमका
नमस्कार मांये तुमका
नमस्कार तुमका नमस्कार तांकां
नमस्कार करतात सर्वांक (नमस्कार.....)

भुरग्यालें नाटक मजेचें नाटक
पळोवन सर्वय तुमी
संगीताचे आनी नृत्याचें नाटक
पळोवका सर्वय तुमी
हास्यनाटक परिहास्या नाटक
पळोवन रडका तुमी.....(नमस्कार......)

(भुरगीं नांचता नांचता भितर वतात रंगमाचयेर सूत्रधार मात्र उरता)

सूत्रधार

आमगेलो नाटकाचो पंगड पळयलो मू? आनी नाटक सुरु करुयां? हें नाटक चलचें खंय? कितें मामा, रंगस्थळ म्हळें? व्हय, व्हय....रंगमाची खरेंच. पुण ते रंगमाचयेकय एक नांव जाय मू? आमगेले हें नाटक चलचे रंगमाचयेक आमी भरतपुर म्हणूच नांव घाल्या, जायत न्हय वे? आमचे नाटक हास्याचें म्हूण आदींच सांगले मू? ते निमित्त हे भरतपुरींत आसले एक रायाली काणी काडयां? आसले म्हूण कितें? आसच! हास्यनाटकाक योज्य जावन तो एक केवल राय न्हय. तो एक पिसो राय.

(सूत्रधारावेलो प्रकाश ऊणे जाता आनी रंगमाचयेर काळोख जाता. माक्शी थाकून समूहगीत आयकुंक येता)

भरतदेशांत एक गांव
भरतपुरी म्हूण ताजे नांव
आसलो म्हण्टाले एक राय
ताका म्हण्टाले पिसो राय
खुशी जाल्यार रडता राय
दुःख जाल्यार हासता राय
कोप जाल्यार नांचता राय
शांती आसल्यार कोपता राय

(हें पद आयकुंक येताना रंगमाचयेर एक हारस्या मुकार राबून पदाक सम जावन त्या त्या नटन करचो राय देकू येता)

(पिसो रायाचेर उजवाड चड जाता)

पिसो राय

शें! हें कसले राज्य कसलो कोश हो! आमचे राज्यांत इतली अशांती आसा , एकलोय पूत येवन ताका समस्या आनी कश्ट आसामू म्हूण सांगूक येना मू! जनांक खुशालीय संतोपूय चड जाल्यात (राय रडूंक लागता) देवा असली शिक्षा म्हाका कित्याक दिता? आमचे राज्यांत सुख आनी संतोष कित्याक चड केला? हांव तुका मागतां कि चड त्रास आनी संकट आमचे प्रजेक दी! राज्य भर कंटक हाडी!

(तेन्ना मंत्री आनी एक अंगरक्षक माचयेर येतात)

मंत्री

म्हाराज.......म्हाराज.......!

राय

(मंत्रीक पळयता) कितें? तूं आयलो कित्याक? आमका कोणय भेटूंक आयला की? कश्ट आनी समस्या घेवन फिर्याद दिवंक कोणय आयला की?

मंत्री

ना, म्हाराज...तुमचे रण्णे आयकून हांव आयला. तुमी इतलें दुःख पावच्याक कितें कारण हें समजुया म्हूण आयलो प्रभो!

राय

(मंत्रीलागी) आमी सिंहासनार चडून कितले दीस जाले? एक प्रजाय आपणाली समस्या घेवन आमचे लागी येनी? हो एक दुःखाचो विषय आसा न्हय? फुळ्ळे रायाले काळाकय अशीच जाताले की?

मंत्री

ना, म्हाराज... फुळ्ळे रायाले दर्बारांत खूब जन येताले. सकांळी थाकून रात पर्यंत लोक खीट मारन येताले. समस्या वयर समस्या; कश्टा माक्शी कश्ट घेवन तांचे संकट निवारणेक येताले.

राय

तेन्ना? आमचे दरबाराक एक पूतूय येना कित्याक? लोकांचे कश्ट पुराय फुळ्ळे रायानच निवारण केले की?

मंत्री

ना, म्हाराज... फुळ्ळे रायान जनांलीं आनी प्रजेलीं खंचीय कश्टां दूर करनी. त्या कश्टनिवारणेचे बदलाक जनांले कश्ट आयकून तांचेर आनीकय कर चडयले. देकून जन तुमचेलागी येवंक भितात. तुमचेलागी आयल्यार कश्टनिवारणे बदलाक कश्ट आनीकय वाडत म्हूण हे दरबाराक येनात मात्र न्हय, हे दरबारादिशेन माथें दवरन निदेनाच सुदा!

राय

(खुशी पावन) हहहा ..... तशी वे? म्हण्टना, जनांक खुशी ना, ते संतृप्त न्हय, आनी संकटभरित आसात? हहहा मंत्री .....! जनांक कश्ट आसा हें आयकून म्हाका भारी खुशी जाली !

(राय खूब हांसता.. ताज्या दोळयांत उदक येता आनी तो मागीर गळगळी रडूंक लागता)

मंत्री

महाप्रभो! आनी कित्याक तुमी रडका?

राय

कितें करूं मंत्री? आमकां भरपूर खुशी जाली कि रण्णे येता. जन कश्टार आसात हें आयकून खुशी जाल्या व्हय, पुण जन आमचेलागी येनात अशी आठोवन दुःख जाता. (किरडून) मंत्री!

मंत्री

कितें महाप्रभो!

राय

आमकां एक उपाय मनांत आयला.

मंत्री

कितें तें सांगात! आयकुंक तान येता, म्हाराज!

राय

जन आमचे लागी येनात जाल्यार कितें? आमकांच लोकांकडे वचुयां? प्रजेचे संकश्ट आमकां पळोवयां, खुशी पावयां. सिद्ध करात तुमी आमचे

प्रयाणाचें! खंचेय रायान करनातीलें प्रयत्न आमकां करूयां? जनांनी कश्ट सांगूक रायालागी येवचे नाका, रायूच तें आयकुंक्र जनांकडे वता!

[मंत्री रायाले तोंडाक अजाप जावन पळयता. रंगमाचयेचो उजवाड मंद जाता आनी काळोख पडता.]

फाटल्यान आयकुंक्र येता

राजाधिराज .... कोत्तंबरी बीज..... भरतपुरी खोज ..... गुंडूपंडित ...... रामनामांकित ..... इंदिरादास...... राजीवभूषित.... पिसो महाराज...... पराख! राजाधिराज..... कोत्तंबरी बीज ..... भरतपुरी खोज ..... गुंडूपंडित...... रामनामांकित..... इंदिरादास येता आसा वाट सोडात .... वाट सोडात!

[माचयेर उजवाड जाता. जन माथ्यार सामान दवरनु धांवतात. हे वाटेन ते वाटेन पळोवन ते वतात. एक रूखा पंदाक कदेलाचेर भरत मास्तर बसला. ताजे मुखार थोडीं भुरगीं बसल्यात. थोडे लोक येवन तांचे भुरग्यांक व्हरतात.]

भरत मास्तर

[कदेलार थाकून उटावन मुखार येवन एकल्यालागी विचारता] हे सुब्राया, तूं खंय धांवत आसा? बायलेक आनी पुताक घेवन घराचो वस्त घेवन खंय वता आसा?

सुब्राय

मास्तर मामा, उलोचाक फुरसत ना. कश्ट कि सुख कि आमचे इतल्याक आमी जीण काडीत आसात तरी आतां ह्या गांवचो राय, पिसो राय, आमगेले कश्ट विचारूंक सर्वालेंय घराक येता आसा मू! कसले ग्रहाचार हे!

भरत मास्तार

ग्रहाचार म्हणता? कितें गा तूं ग्रहाचार म्हणता? हें अदृश्टच मू? रायूच प्रजेंचे घराकडे येता म्हण्टना भारी अदृष्ट जालें न्हय?

सुब्राय

अदृश्ट? तेच खातिर तुका हेड्डु मास्तर अशी आपोवचें. तुजे लागी गजाल्यो सांगून बसल्यार राय येवन वतलो. [बायलेक पळोवन] घे गो लक्ष्मीदेवी, चेरडाक घे. [भुरग्याक बायले लागी दिता] वचा, वचा. बेगीन वचा आमकां!

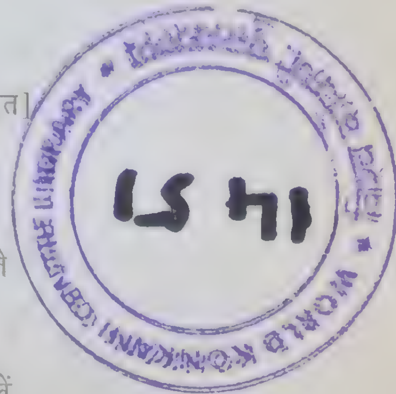
[सुब्राय आनी परिवार वतात]

भरत मास्तर

पिशे जन! हेड्डु जन! रायान प्रजेलागी पावतना ताजो फायदो घेवचो सोड्डून धांवत आसात! हाजो उपयोग हांव पुणय काड्डून घेतां. आमगेली शाळा वाडोंवका..... रायालागी शाळेक एक इमारत निमगूका.... आनीकय दोग मास्तरांक नेमणूक कर अशी विनंती करका..... तें पुराय करचे परस पयलीच रायाक येवकार दिवचाक, संतोष पावोचाक सिद्धता करका [भुरग्यांक पळोवन] चेरड्वांनो ..... तुमी हांवे सांगील्यावरीच करशात?

भुरगीं

[मास्तरान सांगिलें आयकून] ऊं [किरडतात]

समूहगीत

रायाल्या स्वागताक सिद्ध जाले
शाळा - वाठार शुद्ध जाले
मास्तर चेरड्वां दोगांय मेळनु
रायाल्या स्वागाताक सिद्ध केलें

राय आयलो पिसो राय आयलो
हांसता रडता राय आयलो
दर्बार सोडून गांवाक आयलो
गांव सोडून लोक धांवलो [रायाल्या....]
ढमर ढमर ढम......
ढमर ढमर ढम......

[ब्यूगलाचो आवाज आयकुंक येता]

[राय पालकेथाकून भायर देंवता. भुरगीं रायाचेर फुलां शिंपतात. भरत मास्तर रायाले पाय धरता आनी फुलांचो तुरो भेटयता]

राय

ह ह हा.....! आनंद जालें! मनाक संतोष जालो! तूं कोण? तुका कितेंय तरी कश्ट आसा की? हीं भुरगीं कोण? तुगेलींच कांय?

भरत मास्तर

महाप्रभो! म्हजें नांव भरतप्पु अशी! वृत्तींत हांव मास्तर. हे सरकारी शाळेचो हेडमास्तर जाले नंतर लोक पुराय म्हाका हेड्डु मास्तर म्हण्टात ...... हीं भुरगीं सगळीं आमचे सरकारी शाळेचे विद्यार्थी जन!

राय

हो हो! हेड्डु मास्तर! विद्यार्थी जन! [मंत्रीक पळोवन] अमात्या, हे मास्तराक कांय तरी समस्या आसा की निमगी!

अमात्य

मास्तरा! राय विचारता, तुमकां कांय तरी समस्या आसा वे म्हूण. फुळ्ळे रायालेवरी न्हय हो महाराज! दरबार सोडून जनांले कश्ट पळोवचाक एक नवीनरिवाज दवरललो महाराज, कळ्ळें की?

भरत मास्तर

कळ्ळें, समजलो महाप्रभो! म्हाका कांय समस्या ना.

राय

कितें? समस्या ना? चन्दायेर आसा? [रडूंक लागता] आयक, मंत्री.........

मंत्री

मास्तराक कांयच समस्या ना म्हणता आसा. [मास्तराक पळोवन] हे हेडुमास्तरा! रायाले दोळ्यांत उदक हाडोचाक नज हें तुका कळना? सांग, सांग! तुगेली एकेक समस्याय सांगून रायाक खुशी कर! तें सोडून रायाक रडयले कि, मुखार कितें जाता हें पळे! हुशार!

भरत मास्तर

ना, महाप्रभो! आसात, साबार समस्या आसात..... तीं म्हाका न्हय, मेगेले शाळेक समस्या उरल्यांत.... सांगूक थोडे माक्शेलो.

राय

साबार समस्या? शाळेची समस्या मास्तराली समस्याच मू? ह ह ह हा! साबार समस्या आयकुयां, सांग सांग!

भरत मास्तर

व्हय राया, सुरूवेक आमचे शाळेक एक इमारत ना.... फुळ्ळे हेडुरायालागी निमगीतना तो म्हणलो, इमारत कित्याक? भुरग्यांक वारें - उजवाड नातिले कट्टडाभितर घालन जीवनाशी मारता मू? हांगा एक झाड वोवन ते झाडाच्या सावटाक चन्द करनु भुरग्यांक बसोवन शाळा चलय - अशी म्हणूंक लागलो! तें झाड आज व्हड एक वृक्ष जाला. आजीय

ताज्याच सावटार हांव शाळा चलयता आसा. पावस आयल्यार भारी कश्ट! इमारतेचीच समस्या वाडल्या, महाप्रभो!

राय

समस्या !समस्या! इमारतेची समस्या! ह ह हा....! मंत्री, हे हेड्डमास्तराली इमारतेची समस्या कशी परिहार करचें?

मंत्री

महाप्रभो! इमारत नातीलें हे भुरग्यांक साबार कश्ट जाला. फुळ्ळे हेड्डुरायान वोयिलो हो रूख आसल्यार हांगा इमारत कशी बांदचें? देखून मास्ताराली सुरूवेची समस्या निवारण करूंक हो रूख काडून घालयां?

राय

व्हय, रूख कातरून उडोवयां. इमारत बान्दून दिवंक आमकां जाले ना तरी उपद्रवाचें वृक्ष पुणय कातरून सोड्यां? समस्या वाडोवन दीवयां!

भरत मास्तर

[घाबरेन] महाप्रभो! आसचो हो एक रूखूय तुमी कातरून उडयल्यार? मागीर हांवे शाळा चलोवची कशी? भुरग्यांक वोत चुकोवन घेवन शिकूंक जागो खंय? पावस चुकोचाक पाकें खंय? पोटाक भूक लागल्यार हो रूख फळ दितालो. रूकूच काडल्यार फल खंय थाकून हाडचें? एक समस्यानिवारण करूंक लागून साबार समस्या आतां उद्भव जाता आसा मू?

राय

साबार समस्या? ह ह हा! साबार समस्या!

मंत्री

हेडमास्तरा! तुका शाळा चलोच्याक इमारत जाय, न्हय? इमारत बांदका तरी हो रूख आसुंक नज. आनी हे रूखाची योजना आमी थालेली न्हय, फुळ्ळे रायान ती घाल्या. ताणे तुका इमारत दिवंक नज म्हूण केलोलो तात्कालिक परिहार आसलो हो रूख. आमचे रायान हो रूख कातरून सोडूक काळ्ळलो निर्धार एक शाश्वत परिहार जातलो. तुका दिसता आसा मू?

राय

शाश्वत परिहार? आनी शाश्वत समस्या! ह ह हा..... शाश्वत परिहार आनी शाश्वत समस्या!

फाटल्यान

राजाधिराज ..... कोत्तंबरी बीज..... भरतपूरी खोज..... गुंडूपंडित ...... रामनामांकित..... इंदिरादास ..... राजीवभूपित..... पिसो महाराज! पराख! ...... राजाधिराज ..... कोत्तंबरी बीज..... भरतपुरी खोज ..... गुंडूपंडीत ..... रामनामांकित..... इंदिरादास ..... राजीवभूपित ..... पिसो महाराज..... शाश्वतपरिहाराक येता आसा ..... वाट सोडात ..... वाट सोडात!

[मास्तर आनी भुरगीं रूखालागी धावन वचून रूखाक पोटोन धरतात]

फाटल्यान गीत

पिसो रायान निर्धार घेतलो
शाश्वतपरिहाराक जनाक धाडले
जन येवन कुराडी घेवन
रूख पाडयलो मारनु मारनु .....
मास्तराली आशा भंग जाली
भुरग्यांली शाळा निर्नाम जाली

निर्नाम जाली निर्नाम जाली .....

[फाटल्यान रूख कातरचें दृश्य तांत्रिक जावन दाखोवचें]

[रंगमाचयेवयलो उजवाड मंद जाता. काळोखा उपरांतचो उजवाड येताना रंगमाचयेवयलो रूख दिसना. मास्तर त्या रूखाचे जाग्यार बसला. भुरगीं भुंयचेर बैसून वाचतात. एकलीचली राबून पद म्हणता]

चली

हेड्डु राय आयलो झाड दिलें दुम ..... दुम ..... दुम .....
इमारत मेळनी झाड आयलें दुम ..... दुम ..... दुम .....
झाड वचून रूख आयलो दुम ..... दुम ..... दुम .....
सावट दिलें पाकें दिलें दुम ..... दुम ..... दुम .....
पाक्या मुळांत शाळा जाली दुम ..... दुम ..... दुम .....
हेड्डु राय़ गेलो पिसो राय आयलो दुम ..... दुम ..... दुम .....
इमारत दितां म्हूण रुख कातरलो दुम ..... दुम ..... दुम .....
रूख गेलो समस्या वाडली दुम ..... दुम ..... दुम .....

पैलवान

शाळा खंय ..... मास्तर खंय .....दुम ..... दुम ..... दुम .....
मास्तराक निमगून कोतवाळ आयलो .....दुम ..... दुम ..... दुम .....

भुरगीं

अय्यय्यो! कोतवाळ रामू!
[भुरगीं भीवन धांवतात]

पैलवान

हे मास्तर! हांव कित्याक आयलो हें तुका कळता कांय?

भरत मास्तर

[वयर पैलवानालें तोंड पळोवन] ओ .....! कोतवाळ रामू....! तूं परतून आयलो की?

पैलवान

व्हय, परतून आयलो, तुगेल्या ह्या शाळेचो जागो म्हाका घर करूंक जाय. दुड दितां म्हळ्यारिय तुंवे सोडनी. शाळेक इमारत बांदतां बांदतां म्हूण तुवें इतले दीस काडले. तुजे लागी चन्द उतरान निमगीलें, दुडवाची आशा दाखयली; धमकीय दिली. तरी तुवें म्हाका जागो सोडुन दिल्लो ना. आतां हांव निमाणोचो निर्धार घेतला. तुवें जागो सोडून वचका. नुतच वता कि बलात्कारान धाडका हांवे?

भरत मास्तर

कोतवाळा! बलात्कारान जागो काडून घेता म्हूण सांगता आसा मू, लजा ना की? भुरग्यां खातीर शाळा बांदयां म्हूण मेगेले आजयेन दिलोलो जागो हो. ह्याच जाग्यार शाळेचें इमारत जावका आनी भुरग्यांक विद्यादान दिवचें एक विद्याभवन हांगा निर्माण जावका आशी हांवे सपन पळयलें. आयीले रायांलगी पुराय इमारत बान्दूक सहाय निमगून निवेदना केली. कोणय आयकले नात. फुळ्ळे हेडुरायान इमारतेचे बदल एक झाड हांगा दवरलें. ते झाडाक हांवे उदक पिवोवन पिवोवन रूख केलो. ते रूखान आमगेले शिकतले भुरग्यांक सावट दिलें, पाकें दिलें; पोट भर फळय दिलें. तरी आतां हो पिसोराय इमारत दिता म्हूण सांगून रूखूय मारनु काडून तागेले दरबाराक गेला. तूं आतां जागो काडून घेता म्हूण भायर सरला की?

कोतवाळ

हो! रूख मारनु काडून व्हेलो की? तेन्ना राय तुका इमारत बान्दून दितलो, हें निश्चित आसा. ताजे फुडे हो जागो हांव स्वाधीन करतां.

कोतवाळालो संगाती

पैलवान! म्हाका एक उपाय दिसता!

कोतवाळ

बाटलीबाय! तुका त्या त्या वेळा एकेक उपाय दिसता! सांग।

बाटलीबाय

पैलवान! आतंचे कायद्या प्रमाणे रूख कातरचें एक अत्यपराध आसा. हो रूख कातरून विकून उडयलें हे मास्तरानच अशी आरोप घालनु मास्तराकच कित्याक पोलीसाकडे दिवंक नज?

कोतवाळ

तुगेले बोड म्हळ्यार बोडच! तुवें सांगचे वरीच हे मास्तराक पोलीसाकडे दिवयां. ताणे भायर पावचे भितर आमकां हेच जाग्यार घर बांदोवन घेवूं. मागीर कोण कितें करीत पळोवयां! केच्चा..... गुंडा .....धरात रे मास्तराक ! व्हरात ते केपे पोलीसालागी!

फाटल्यान समूहगीत

मास्तरालो न्याय कोणाकय नाका
कोतवाळालो अन्याय सगटांक जावका
न्यायाक पळ्ळो पेटार पेट्ट
अन्यायाक मेळ्ळो मास्तरालो जुट्ट
मास्तराक व्हेलो पोलीसालगी
जैलां भितर घालो वगी
पळयात मास्तराले पाड कशी
कायदो नीती म्हळ्यार अशी!

[मास्तराचेर पडून जन मारनु तांडून व्हरतात। शाळेचो पुराय सामान काडून उडयतात। कोतवाळाले घराचे दंध ?ारंभ करतात। रंगमाचयेर दिवो मंद

जावन परत उजवाड येताना जैलांत मास्तराक बांदून घाला दिश्टी पडता. ताका चाटीन मारता आसात. पोलीस केप्पण्णा मुखार बसला.]

केप्पण्णा

एक..... दोन .....तीन ..... चार ..... पांच..... स ..... सात ..... आठ!

[एकलो मास्तराक चाटीन मारता आसा.]

केप्पण्णा

सांग, रूख कातरनू घाला कोणे?

भरत मास्तर

अय्यय्यो! हांवे न्हय!

केप्पण्णा

णव..... धा..... [मास्तराक पेट्ट मेळता आसा].... इखरा..... [परत परत पेट्ट मेळटना बाबडो सुस्त जाता।]

केप्पण्णा

सांग, रूख कोणे कातरनु घालो?

भरत मास्तर

सांगलों न्हय ..... रायान आनी तागेले जनान येवन कातरतु व्हेलो.

केप्पण्णा

कोण? समच सांग [मास्तराले माथ्यार केस धरनु हालयता] म्हाका आयकुंक येना.

भरत मास्तर

रायान आनी तागेले जनान

केप्पण्णा

तुवें सांगचें म्हाका आयकुंक येना!

भरत मास्तर

राय ..... राय..... राय.....

केप्पण्णा

आयकुंक येना ...... येना ..... येना! सांग, रूख कातरनु व्हेलेलें हांवेच अशी सांग!

भरत मास्तर

हांवे न्हय ..... हांवे न्हय .....!

केप्पण्णा

इखरा..... बारा..... तेरा .... [मास्तराक पेट्ट पडता] सांग वगी, रूख कातरनु घालेलें हांवेच म्हूण सांग.

भरत मास्तर

[पेट्टा दूकी सहन जायनातीलें] व्हय ..... रूख कातरललो हांवच..... रूख विकीलोय हांवच ... .. पुरो कर हो मांर!

केप्पण्णा

पळयलेंवे, सत्य भायर कशी काडतात म्हूण! मास्तरा, तुवें आतां खरेंच सांगलें तें आयकून म्हाका खुशी जाली. तुवें बेगीनच सत्य सांगलें बरें. बेगीच तुवें चूक समजून घेतली. बोजू ......!
[बोजू नांवांचो एक कान्स्टेबल येता]

बोजू

कसलें धन्या?

केप्पण्णा

मास्तरान तागेली चूक कबूल केल्या. देखून ताका सादारण शिक्षा दिवयां. तागेलो माथ्याचो केस काडून ताजे आंगार खाली चड्डी मात्र सोडून भायर घाली ताका. मास्तराली चूक सर्वांक कळो!

बोजू

जायत धन्या! [मास्तरालागी] काड तुजी हीं वस्त्रां, मास्तर!
[मास्तर एकेक जावन वस्त्र काडता. बोजू पेस्कातीन मास्तरालें माथें तासून मुंडन करता.]

केप्पण्णा

हीच शिक्षा सम तुका! रूख बोळ केलेल्याक माथें बोळ! आनी एक फंता रूख बोळ केलो तरी तुजे जीणच बोळ जातलें, समजलो?
[रंगमाचयेचे पाश्र्व थाकून चार पांच भुरगीं धावन येतात.]

भुरगीं

मास्तर माम ..... मास्तर माम ..... [मास्तराली अवस्था पळोवन एक खीण स्तब्द जातात]

केप्पण्णा

कोण रे तुमी? कित्याक आयल्यात हांगा?

भुरगीं

आमगेले मास्तराक पळोंवक आयल्यांत, आमी मास्तरालागी उलोंवक आयल्यात.

केप्पण्णा

मास्तर खंय, मास्तर! चोर मास्तर! रूख कातरललो मास्तर! कातरनु विकिल्लो मास्तर! ह ह हा .....!

भुरगीं

पोलीस माम! रूख कातरलोलो आमचे मास्तरान न्हय, पोलीस माम! तें केलेलें रायानच. आमगेले शाळेचे जाग्यार आतां कोतवाळान आक्रमण करनु तागेले घर बांदूक सूरू केला ..... तें राबय, पोलीस माम!

केप्पण्णा

[आयकुंक्र येनातिल्या सारखे] कितें ..... कितें .....?

भुरगीं

आमगेलो रूख गेलो ..... आता शाळेचो जागोय वता आसा .... ते कोतवाळाक धरनु जैलांत घाल, पोलीस माम!

केप्पण्णा

कितें? [आयकुंक्र येनातिल्या सारखे निमगिता]

भरत मास्तर

येया भुरग्यांनो! हे पोलीसांक न्याय ..... धर्म ..... नीती.... कसलोय लगाव ना, वचा!

[मास्तर आनी भुरगीं माचयेचे फाटल्यान वतात]

फाटल्यान गायन

पळया पळया हो निरपराधी
कायद्याचे नदरेन तो अपराधी
कायद्याक कान ना
मानवत्वाक दोळो ना
सत्यवंताक मोल ना
कान धांपून दोळे धांपून
वचका वचका मुखार वचका
कान सोडून दोळे सोडून
वतां म्हळ्यार वचका वचका
रानाक वचका

[रंगमाचयेर काळोख वचून उजवाड येताना दरबाराची सभा भरल्या दिसता. थंय पोलीस केप्पण्णा, पैलवान कोतवाळ, पाद्री डेविड........ मुल्ला खान साब..... शंभू भट आनी अमात्यूय दोग जन अंगरक्षकय दिसतात.]

फाटल्यान थाकून आवाज

राजाधिराज ..... कोत्तंबरी बीज.... भरतपुरी खोज.... गुंडूपंडित ..... रामनामांकित .... इंदिरादास .... राजीवभूषित ..... पिसो महाराज ..... पराख!

पिसो राय

अमात्या! आमगोले सभेक सर्वय पावल्यात कि?

अमात्य

व्हय, महाप्रभो, मासिक सभेक सर्वय पावल्यांत जनना एक कोतवाळ! कायद्यांचो पालक केप्पण्णा, धर्मरक्षक डेविड, मुल्ला खान साब.... शंभू भट - हे सर्वय आयल्यात, प्रभो!

राय

अमात्यवर्या! जनना एक कोतवाळालागी जनांगेली समस्या कांय तरी आसा की विचार कर!

अमात्य

कोतवाळ साब! जनां पासून कितेंय सांगचें आसा तरी सांग!

कोतवाळ

जनांपासून तुमी कसलीय चिंता करची नाका, महाप्रभो! जनांक कितले त्रास दीवका कि तितलेच त्रास हांव दिता आसा. जनान गांड तोंड धांपून नुतच आसुंक कसकसले तराचे उपाय करचे आसा कि ते पुराय तराचे उपाय हांव करीत आसा. भरतपुरी प्रदेशाचे भूंय, उदक, रान ल्हान करनु तुमचो दरबाराचो कोश केन्नाय भरून आसचे विषयांत हांव अत्यंत उत्साह घेता आसा.

राय

ओहो, कोतवाळ! तुमचीं उतरां आयकून खुशी जाली ..... तरी जनांल्या परिस्थिती पळोवन म्हाका रण्णे येता आसा ....! [रडूंक लागता] हे दुःखाचे वेळार हांव खुशीन तुमका अंवदूचो 'छुद्मश्री' पुरस्कार दिवंक निर्धार केला!

[सर्वय ताळियो मारतात] [अमात्याक पळोवन] अमात्या, आमगेले राज्याचो कायदो कशी पालन जाता म्हूण कायद्यांचे पालकांलागी विचार करतले व्हय?

अमात्य

कायदो पालन करचे केप्पण्णा, महाप्रभूलागी तुमकां कांय तरी विनंती करची आसा की?

केप्पण्ण

महाप्रभो! मेगेले नांव तिम्मण्णा. तें वचून केप्पण्णा जालेलेंच पळयतना तुमकां हांव कितलो वात्र काडता हें कळतलेच न्हय? हांव न्यायाक कितले केपो जाला कि तितलेच अन्यायाक कान दीवन काम करता आसा. मेगेले जैल एक म्हयन्यालागी जावन खालीच खाली आसा. दादले आनी बायलो म्हूण भेदभाव करनाशी हांवे सराटांकय न्याया बदलाक अन्याय दिता आसा. अन्याय पालनेक तुमी राज्याचे कोशा थाकून दिवचें धन पुराय खर्चीता आसा. न्यायाचीं जन भारी ऊणे जाल्यात. अन्यायाचीं जन भारी वाडत आसात. अवंदूचे खानेशुमारींत अन्यायाचीं जन कितलीं आसात म्हूण पळयताना तुमका मेगेली योग्यता कळतली.

राय

अहहा! केप्पण्णा, आमी तुमगेलीं उतरां आयकून खुशी पावतात मात्र न्हय, हे खुशींत नांचयां म्हूणय दिसता. [राय नांचुक लागता.]

फाटल्यान गीत आयकुंक येता

धितां ..... धितां ..... धितां.....
रायालो नाच पळया पळया
रायालो नाच पळया पळया
तुमगेले त्रास रायाक कळया

तुमगेले त्रास रायाक कळया
कष्टकि इष्टकि राय अनिष्टकि
काळोख वचो म्हूण दिवो जळया

धितां ..... धितां.... धितां....
तरतरावरी नाच
केल्यार मात्र रायाक वांच
कान केपे आसका
दोळे कुरडे आसका
रायाले पायांक बळ आसल्यारीय
थोंट्याले म्हणके नाटक करका

धितां .... धितां .... धितां .....
जनांक मारूक कोतवाळ जावका
तसले वीराक छद्मश्री दीवका
कोतवाळाक राखूक पोलीस जावका
पोलीस केप्याक 'न्यायश्री' दीवका
धितां .... धितां .... धितां .....

केप्पण्णा

धन्य महाप्रभो धन्य, न्यायश्री पुरस्कार म्हाका प्रदान केलेल्याक हांव तुमचेर आभारी आसा. येदोळ पर्यंत हांवे एक कान केपो करनु घेतीलो. आनी मुखार हांव दोनीय कान केपे करनु घेवचाक प्रयत्न करतां.

राय

धर्मरक्षक, तुमगेली कसलीय निवेदना आसा की?

पाद्री डेविडः

हे लोर्ड! प्रजेक देवालें भय कितलें हाडोवका कि तितले हाडोचाक आमी प्रयत्न केला; आमचे इंग्लीश देवान आतां सर्व भाशेनय प्रार्थना

आयकुंक्र सुरू केला. सर्व भाशेचे लोकाकय यथेष्ट संकश्ट आमचे देवान दयापालन केला. आयताराचो दीस भयाचो दीस अशी आमागेले जनान मानून घेतलां.

शंभू भट

महाप्रभो! आमी यागयज्ञ करनु कंगाल येवचेवरी .....पूजा पुनस्कार करनु पावस हुंवार येवचेवरी.... देवाक जनाचेर क्रोध येवचेवरी .... सदंच एक ना एक देवकार्य करीत आसात

मुल्ला खान साब

जहापना! भटमामान सांगचें खरेंच! आमीय कांय ऊणे नात. प्रती शुक्रारा चुकनातले देवाक भीवन भयभक्तीन खंय आसा थंय शरणागत जावचे तशी जनाक भिवोवन दवरला. समाजांत रोगरूजीन वाडोवन जनांक संकश्टांत घाल म्हूण आमगेले देवालगी मागला.

राय

धर्माधिकार्यानो! तुमी सर्वानीय जनांक संकश्टांत घालनु ते जनांल्या मनांत राजभक्ती, गुरूभक्ती आनी देवभक्ती भय घालेलें आयकून भारी खुशी जाली. तो देव तुमकां बरें करो! तुमच्या हे वावराक प्रतिफल कितें दिवूं, पुरस्कार कितें दिवूं, सांगात!

शंभू भट

महाप्रभो! आमी देवाले दूत. आमकां पुरस्कार–भौमान हाजो पाश नाका. तरी प्रतिफल दीवका अशी तुमचे मनांत दिसता देखून लोककल्याणा खातीर म्हेगेली एक विनंती आसा.

राय

विनंती कसली, आयकुम्यां, शंभूभट! जनांले कष्ट द्विगुण करचांत मुखेल वांटो घेवन आसचे तुमकां हांव कांयच ना म्हणत वे?

शंभू भट

महाप्रभो! भरत मास्तराले शाळेक आसलो जागो तुमका कळता आसतलो मू? तो आमगेले पुरातनगुरू करूणाचार्यालें वृन्दावन आसलो जागो. चर्वितचर्वण पुराणाचे चारीचे अध्यायांत ताजो उल्लेख आसा. तो जागो आमकां दया करनु दिल्यार थंय एक वृन्दावन निर्माण करनु जनांले मनांतली भय-भक्ती वाडोचाक सहकार जातलो.

पाद्री डेविड

ओ मै लोर्ड! भट मामाले करूणाचार्याली खबर म्हाका कळना. तरी, आमगेले देवदूत संततीचे करूणवालीसाक चारीचे शतमानांत ते भरत मास्तराली शाळा आसचे जाग्यार आमगेले देवान दर्शन दीवन एक प्रार्थनामंदिर थंय निर्माण करूंक सांगीलें. अशी आमचे पवित्रपुस्तकांत सांगला लोर्ड! देखून तो जागो आमका दिल्यार .....!

मुल्ला खान साब

जहापना! मास्तर मामाले जाग्याक नांव आयिलेंच आमगेले कोरान साबा निमित्ति. कोरान साब एक महामहिमु. ते कोरान साबालें जल्मस्थानच भरत मास्तराली शाळा आसलो जागो.

राय

तें व्हय, कोरान साबालो जागो तोच म्हूण तुमगेले खंचेय ग्रंथांत सांगलावे खान साब?

मुल्ला खान साब

ग्रंथांत सांगनी, तरी माका सदंच सपनांत येवन कोरान साब सांगता आसा. ते जाग्यार कोरान महल केल्यार जन शुक्रारा मात्र न्हय, वार भर थंयच येवन पडतले. दया करनु तो जागो आमकां सोडून दिवका जहापना!

राय

ओ हो हो! समस्या ....! करूणाचार्य, करूणवालीस, कोरान साब! कोणाक दिवचें, कोणाक सोडचें? अमात्या, हाका परिहार कितें?

अमात्य

महाराज! समस्यपरिहाराक एकच वाट. तें म्हळ्यार, तो जागो तेगांकय दिवचो. थंय सरकारावतीन करूणामंदिर बांदोवन ताजे भितर करूणाचार्यालें वृन्दावन, करुणवालीसालें प्रार्थनामंदिर, कोरान साबालें कोरान महल - तिनीय स्थापना करोत. मागीर तेगांय बोड धाडावन घेवन मरोत!

कोतवाळ

हां हुजूर, तुमी कशी सांगतात तशीच!

अमत्य

महाप्रभो! तो जागो हांवे तेन्नाच स्वाधीन करनु घेतला. हांव आनी मेगेले शिष्य ते जाग्यार बाटलीचो व्यापार सूरू करूयां म्हूण सर्वय व्यवस्था केल्या.

राय

कोतवाळा! बाटली व्यार ताजे भायर करचें बरें. भितर न्हय. आमकां तुवंय जाय, तांणीय जाय. तुगोले वांवटाक तुका हांवे छद्मश्री दिल्या. हांगेले वावराक कांय मेळनी. देखून भरत मास्तराली शाळा करूणामंदिर

जावो. ताजे भितर धर्माधिकार्यो, आनी ताजे भायर तुजो बाटलीचो व्यार - कितें म्हणता कोतवाळ?

कोतवाळ

महाप्रभो! ह्या खुशीचे वेळाक सम जावन रंभा ऊर्वशीलें नाट्य व्यवस्था केल्या. तुमी आसन ग्रहण करका.

राय

नाट्य? संतोष पावचें एक नाट्य! जनांले कष्ट पळोवन माका खूब दुःख जाता आसा [रडूंक लागता]

कोतवाळ

रडूनाकात, महाप्रभो! तुमगेले दुःखनिवारणेक एक वखदाक सांगून धाडलां. बाटलीबाय तें घेवन हाडतलो.

केप्पण्णा

आमगेलो नाट्यकार्यक्रम, बाटलीचे कार्यक्रम, निर्विघ्न जावन चलो म्हूण रावळाराचे भायर आनीकय चार केपे पोलीसांक दवरल्यांत म्हाराज, चिंता करूंनाकात!

शंभूभट

महाप्रभो! करूणामंदिर जालें तत्क्षण जनांले कष्ट आनीकय चडता. तुमगेली खुशी आनीकय वाडतली. आतां चिंता दूर करात, म्हाराज!

राय

जायत जायत! मेगेली चिंता पयस करतां. नाट्य सुरू जावो!

अमात्य

[जघांट वाजीता.... ढण ढण जाता] नाट्य सुरू जावो!

आवाज

डिंग डांगू.....डिंग डांगू ....डिंग डांगू.....

[राय आनी इतर नृत्य, बाटलेचे कार्यक्रमांत मग्न जातात. माचयेर काळोख जाता.]

फाटल्यान गीत

रायाले दरबारांत मेळ्ळा दुष्ट कूट
कष्ट परिहाराक सोदली मस्त वाट
मास्तराली शाळा निर्नाम जाली
शाळेचे जाग्यार करूणामंदिर आयलें
रायाक मेळ्ळा नित्यनृत्य
जनांक कळ्ळें रायालें तथ्य
मूर्ख राय हेड्डु राय
आतां पळयल्यार पिसो राय
सगळे रायाले पिश्यापणांत
घाय जनांले सुकचीं नात
मास्तरान पळयलें शळेचें नाश
भुरग्यांक म्हळें: वस ..... वस!
मास्तरान सोळ्ळो भरतपुरी गांव
मोक्षमार्गाक देंवलो मास्तर

[फाटल्याचे गीताक अनसरून पश्चातलारी हीं दृश्यां सांकेतिक जावन सुचोवचें बरें]

[रंगमाचयेर काळोख जावन उजवाड जाताना एक रानाचें दृश्य. शूरप्पा आनी चोर माचयेचे पार्श्वथाकून एक रूख उबारनु येतात.]

शूरप्पा

हो गांदा रूख बेगीन आमगेले कार्यस्थानाक पावोका. थंय थाकून खंय पावोका कि थंयक तत्क्षण धाडून दिवका.

सहचर

जायत धन्या! एक नवी खबर आसा धन्या! हुन्हुनी खबर! तुमकां धरूंक केपो पोलीस आनी तागेले पंगड ह्या रानांत येता आसात खंय! ह्या पावटी त्या पंगडांत पनास केपे, साठी अपंगू लोक, चाळीस कुरडे हांचे सैन्य आसा खंय!

शूरप्पा

अहहा! नवीच खबर! जनांक एक नवीच खबर! कुळ्ळप्पो, त्या विशयांत तुवें भय पावचें नाका. भरतपुरीचो पिसो राय, केपो पोलीस, धर्माधिकारि सर्वय मेगेले दोस्त म्हूण तुमी समजून घेयात! गांवचे नायक तांणी जाल्यार रानाचे नायक आमी! तांणी आमका धरचें, आनी आमी तांकां मारचें - हें आमगेले जीवननाटकाचे वेगवेगळे दृश्य आसात हें नाटक सामान्य जनांले प्रेक्षकांनी पळोवचेंच.

कुळ्ळप्पा

धन्या! तुमगेले हे नाटक आमचेवरीचे नौकरान कशी पळोवन समजुचें? आमकां कळता जनांगेले मद्दें आसची खबर मात्र. आयकात धन्या!

[कुळ्ळप्पा रेडियो घुंवडायता]

रेडियो खबर

आकाशवाणी भरतपुरी. आतां प्रादेशिक समाचार. तुमी हे समाचार दोनशें आनी तीस तरंगांतरंगांत आयकत आसात .....

भरतपुरीचे पिसो रायान जनांले कष्टसुखाचें परिशीलनेक स्वतहा प्रजेलागी वचचो नवीन कार्यक्रम घालन घेतला. आमचा देशांतूच नूतन

नमून्यातें एक करूणामंदिर आस्तित्वाक आयलां.. ... करुणामंदिरांत सर्व भाशेचे आनी सर्व धर्माचे जनांक सुलभरीतीन तांगतांगेले दवाली भेट भेळची व्यवस्था केल्या ..... भरतपुरीचे भयंकर रानाचो राय शूरप्पाक धरचे खातीर पोलीसांचो एक पंगड रानाक भायर सरला. ही खबर आयकून शूरप्पा रानांत कोणाकच कळनातीलें एक जाग्यार निपून बसला म्हूण आमकां खबर पावल्या. आतंच पविल्या हून खबरे प्रमाण आमगेलो केप्पो पोलीसांचो पंगड शूरप्पाक एक निर्जन जाग्यार माथें निपोवन धांवचे पळोवन ताजेर बाण सोडून ताका थोंटो केलो म्हूण आमका खबर पावल्या. पूण शूरप्पाक तागेले पंगडाचे जनान धावन व्हरनु पोलीसांचे हाथांतल्यान चुकोवन घेतलें अशी आयकलां. आनी एक हप्त्या भितर केपे पोलीसान शूरप्पाक खंडित धरतां अशी म्हळा ......

शूरप्पा

[रेडियो राबयता] आयकलेवे कुळ्ळप्पो! पोलीसान बाण सोडलो खंय! आनी हांव अपंगूळ जालो खंय! ही नवी खबर! ही लोकांक हुनी खबर! [कोणकी येवचो साद आयकुंक्र येता.]

लंब

धन्या! कोण तरी येता आसा!

शूरप्पा

कुळ्ळप्पा, लंबू! ताका धरात! ताजे लागी आसचे सर्वय तांडून घेयात. आमी फुळ्ळे हप्त्यांत हे रुखापंदाक निपोवन दवरलेलें भांगारा नाण्य कोणेकी चोरनु व्हेलेले मू, बहुशा हो मनीस तोच चोर आसतलो अशी म्हाका दिसता.

[लंबु आनी कुळ्ळप्पा धांवतात. रंगमाचयेचे पार्श्वविल्यान भरत मास्तराक तांडून हाडून शूरप्पाले समक्ष राबयतात.]

शूरप्पा

हे! कोण तूं? तुजें नांव कितें?

भरत मास्तर

हांव भरत मास्तर! भरतपुरी सरकारी शाळेचो हेडमास्तर

कुळ्ळप्पा

काड, तुगेलागी कसले आसा, तें काड! पुराय काड, काड्डून दी.

भरत मास्तर

मेगेलागी कसलेंय नामू!

लंबू

ऐ! फट्टी सांगू नाका! फूळ्ळे हप्त्यांत हे रूखापंदाक आमी एक गांठी भर भांगरानाण्यां दवरलेलीं. आतां पळयल्यार तें माया जाला. आमगेले धन्याक आमचेर अनुमान जाला. मर्यादेक दीवन सोडी! तीं भांगरा नाण्यां दिल्यार मात्र पुरो, आमी तुका सोड्डून वतात.

भरत मास्तर

तुमी कोण? म्हाका कित्याक हिंसा दितात? मेगेलागी कांयच ना. तुमगेले भांगरानाण्याची गांठी हांवे पळयनी. हांव गांवाथाकून मोक्षाखातीर हे रानाक आयलां. गांवांतले लोकान पुराय तें तांड्डून काळ्ळें. आतां ही चड्डी सोड्डून म्हुजे लागी कांय ना.

शूरप्पा

लंबू, हे गांवचे जनांक नमगूक नज! आमगेले भांगरानाण्यां ताणे खंय तरी निपयला आसतले.

कुळ्ळप्पा

अनुमान कित्याक दवरचो? धनी, पळोवनूच सोडतां. [लंबू आनी कुळ्ळप्पा मास्तराली चड्डी काडतात. ताजे आंगार लंगोटी मात्र आसा.]

शूरप्पा

वचां, वचां - हे गोमटेशालागी आमकां कितेंय मेळचें ना. आमगेले काम आमकां सांभाळयां.

[सकडय मास्तराक सोडून वतात. मास्तर एक रूखापंदाक बसता. एक मांकड रुखार थाकून येता आनी मास्तराले माक्शी मुखार भोंवता. मास्तर मांकडालें माथें आपडून मोग दाखयाता. मांकड रूखावयर वता. रूकांचेर थाकून एक चीरी मास्तराले माथ्यार उडयता.]

भरत मास्तर

अरे! ही कसली चीरी? [काडून पळयल्यार चिरियेंत भर भांगरा नाण्यां आसात] हो.... भांगरा नाण्यां! [एक वशीन धांवता] व्हयगा, खंय गेले तुमी? तुमगेली दुडवागांठी मेळ्ळया घेया ..... ऊं! गेले ते! ऊं....मोक्षाखातीर आयीले म्हाका हे भांगर कित्याक? हे नाण्य कित्याक? जल्माक येतना हांवे कांय हाडनी , वतना कित्याक?] [दुडवा चीरी काडून मांकडाले भागाक उडयता. मांकड परत मास्तराले कडे तें उडयता. मास्तरान मागीरय उडयल्यार मांकड परत ताजेकडेच उडयता.] पळे.... पाशु होच! नाका म्हळयार आमचेच माक्शी परत परत येता .... हो पाशूच घेवन मोक्षाक पावयां.

[मागीर तो दुडवा गांठी हाथांत घेवन रंगमाचयेचे एक वशीन वता.]

फाट्ल्यान गीत

पळया पळया पळया
समाजा तथ्य पळया
बोड मारनु रूख मारनु

दुड्डु करयेत पळया
कष्ट काणु रात दीस घोळनु
कसलेंय केल्यार जायना
दुड्डु तुगेलागी येना
दुड्डु नाका दुड्डु नाका
मायापाशु नाकाच नाका
म्हणु लेकल्यार
तें मात्र तुका सोणा!

[रंगामाचयेर काळोख जाता. उजवाड जाताना भरत मास्तर एक न्हंयचे लागी राबला. मास्तराली फाटी प्रेक्षकांक दिसता. दिगंतांत सूर्य बुडता आसा. मास्तर न्हंयत बुडूंक वता. जीव काडून घेवचाक पळयताना पाद्री डेपिड, मुल्ला खान साब, शंभू भट हे तेगांय मास्तराक तांडून माचयेचे मद्दें हाडतात.]

पाद्री डेविड

हे! कोण तूं? कितें करता आसा?

भरत मास्तर

म्हाका जीणेंत विरक्ती जावन हांवे मोक्षमार्ग धरला. हे न्हयंत पडून जीव काडून घेवंक भायर सरलोलो.

पाद्री डेविड

हो लोर्ड! जीव काडून घेता? तुगेलें नांव कितें? तूं कोण?

भरत मास्तर

हांव मास्तर, सोड नाका.

पाद्री डेविड

तूं बरो मास्तर न्हय. मेगेलें दिव्यज्ञानाक दिसता तूं मास्तर मेत्यू म्हूण. तूं तुगेलें मूल विसरला. बरो उडगास करनू घे. तूं मास्तर मेत्यूच न्हय?

भरत मास्तर

न्हय, हांव मास्तरूच; हेडमास्तर!

मूल्ला खान साब

बिस्मिल्ला! हें तूं कसले सांगता आसा; काल म्हाका सपनांत दिश्टी पडलोलो तूंच मू? तूं हेडमास्तर न्हय, आमगेलो मूलाचो. तुगेलें पूर्वनांव मास्तर महम्मद अशी!

भरत मास्तर

म्हाका सोडात! हांव मास्तर मेत्यूय न्हय, मास्तर महम्मदुय न्हय. भरतपुराचो भरत मास्तर हांव.

शंभू भट

भरतप्पा ..... तूं कोणय जावो, आमकां तें मुख्य न्हय. तूं मरूंक भायर सरलोलो. त्या विषयांत आमकां आक्षेप ना. पूण मनशाक मस्त जल्म आसात म्हणता आमगेले चर्वितचर्वण पुराण. हे राहुकालांत हे घडींत तूं मरूंक गेलो मू! गणित प्रकार आमचे पंचांग सांगता हो तुजो अंतिम जल्म म्हूण. फुडले जल्मांत तूं मास्तर महम्मद जावनं आसुंक पुरो. ताज्या फुडेचे जल्मांत मास्तर मेत्यू जावन आसुंकय पुरो. आमगेले हे भांवडाले दिव्यज्ञान जावो सपन जावो फट्टी म्हूण सांगचें धैर्य म्हाका ना. पुण हो तुजो निमाणेचो जल्म म्हणचें फट्टी न्हय

भरत मास्तर

म्हाका सोडात. हांव कोण जाल्यारीय तुमकां कितें? मेगेलो जल्म खंचो जाल्यारीय तुमकां कितें? ताज्यान तुमकां कसलो फरक पडता?

पाद्री डेविड

फरक? बरें उलयता मू? तूं आमगेले मूलाचो देखून तुवें पेरडैसाकच वचका ही आमची आशा. तूं हांगा बैस. तुका पवित्र जल हांव प्रोक्षण करतां. तेन्ना तूं सरूत पेरडैसाक पावतलो.

मुल्ला खान साब

भुंयचेर तुगेले जल्मांत एक जल्म मास्तर महम्मद जालेले कारण तूं हांगा बैस. तुका हांव कोरान साबालो प्रसाद दितां. नंतर तूं उदकां उडी मार, उज्यांत वचून लात मार, आमकां पर्वा ना. तुका कोरान ग्रहाची वाट मेळतली हें निश्चित!

शंभू भट

भरतप्पा! तुका भुर्गीं आनी बाळ आसा की?

भरत मास्तर

मेगेले विद्यार्थी पंगडच मेगेले भुर्गीं जावन आसात. आतां म्हाका कोणच ना.

शंभू भट

कोणच ना म्हणता? मागीर तुका मोक्ष कशी मेळतले? तुगेलीं वार्षिक, मासिक श्राद्ध कोण करतले? ते निमित्त हांवे सांगचें आयक. तुगेले श्राद्धादि कार्य आतां तुवें मरचे पयलेंच हांव चलोवन दितां. नंतर तुका संपूर्ण मोक्ष मेळतलें.

भरत मास्तर

जायत, जायत ..... म्हाका मोक्ष दिवोचाक तुमी सकटय भायर सरल्यात .... कितें करूक लेकलां तुमी, तें करा .... हांव हांगाच बसतां.

पाद्री डेविड

पवित्र जल प्रोक्षण मुफत न्हय. ताका तुवें देवकाणीक दीवका. शंभर नाण्यां देवाले नांवार आमकां दिवचें पडतलें.

मुल्ला खान साब

कसले मास्तरा! कोरान साबाली कृमा तितले ससार म्हूण लेकू नाका. केवल शंभर नाण्य दी; मागीर पळे कोरान ग्रहवासाचे सुख!

शंभूभट

भट मामाक दक्षिणा दीनी तरी भटमामाली क्रिया निष्क्रिय जाता. तुका मागीर ह्या जल्मांत मोक्षच मेळचें ना. नंतर तूंवे त्रिशंक स्थितीर आसका जातलें. भुंचयेर तुका जल्म ना, स्वर्गांत तुका वांच ना-अशी जायत! भूत प्रेत जावन भोंवता राबका जातलें! देखून चड उलोंव नाका. भटमामाक दक्षिणा म्हूण शंभरीवयर दोन नाण्यां दी, पुरो.

भरत मास्तर

मेगेलागी कांयच ना; एक पैसोय ना!

शंभू भट, पादरी डेविड आनी मुल्ला खान साब

पळे पळे, फट्टी सांगता वे? तुगेले हाथांत आसा पळे गांठी! दुडवा गांठी!

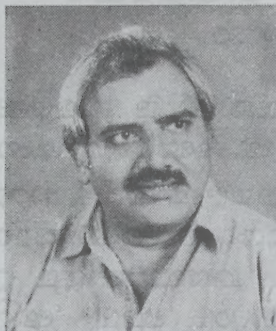
भरत मास्तर

व्हय, व्हय! हांव विसरलो. घेया! माका मोक्षमार्ग दिया!

[तो दुड्ड पुराय चिरियेंतल्यान दोनीय हाथान रंगामाचयेर विन्दून विरकायता. दुड्ड वेंचून काडूक भुंयचेर एकल्यावयर एकलो पडता. भरत मास्तर तांकाच पळयता आनी फाटल्यान सरनु न्हंयत उडकी मारता. भट, खान आनी डेविड हे दुडवाखातीर झगडचें दृश्य निश्चल जाता. रंगमाचयेरचो उजवाड मंद जाता आनी काळोख येता.]

• • •

लेखकाची वळख

श्री. के. रमेश कामत कर्नाटकाचो. बेंगळूरांतले प्रतिष्ठित जवाहरलाल नेहरू प्लेनेटेरियमांत इलेक्ट्रोनिक इंजिनियर म्हूण काम करता. कन्नड आनी कोंकणी लेखक कामत एक नाटककार आनी यक्षिणिकारय जावन आसात. तांणी तयार केलेले 'जनमन' कोंकणी चलचित्रान पत्रिकेंची आनी प्रेक्षकांची मुक्तप्रशंसा घेतलें मात्र न्हय दुरदर्शनाचेर राष्ट्रीय कार्यक्रमांत प्रसार जालेलें प्रथम कोंकणी चित्रपटय आसा.

मैसूरांत इलेक्ट्रिकल इंजिनियरिंग केल्ले उपरांत पुणेचे फिल्म एण्ड टेलिविजन इन्स्टिट्युटांत साउंड रिकार्डिंग आनी सांउंड इंजिनियरिंग पदवी ताणे केली. ल्हान उद्योग, पत्रिका, सिनेमा, संगीत, कंप्यूटर इत्यादी क्षेत्रांत आपण्याली प्रतिभा दाखल केल्या.

कर्नाटकाचे अनेक पत्रिकेंक अंकण (कलं) हे बरयतात. कथा, कादंबरी, नाटक, विज्ञानलेखन इत्यादी विशयांत चाळिसां लागी पुस्तकां हांणी कन्नडान उजवाडाक हाडल्यांत. कोंकणींत हें पूस्तक तांचे सुरूवेचे पुस्तक आसा.

रमेश कामतीलो पत्तोः

जवाहरलाल नेहरू प्लेनेटेरियम
हाय ग्राउंड्स, बेंगळूर 560 001

भरतपुराचो भरत मास्तर

के. रमेश कामत

